

Intézmény neve:	Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Szabályzat típusa:	Pedagógiai program 2014.
Intézmény címe:	2700 Cegléd, Pesti út 2-4.
Intézmény OM-azonosítója:	037300
Intézmény fenntartója:	Váci Egyházmegye Ordináriusa

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja	7
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	7
1.1.1 Az intézmény jellege	7
1.1.2 Az egyház álláspontja.....	7
1.1.3 A katolikus nevelés szentírási, teológiai háttere	8
1.1.4 Szentírás	8
1.1.5 Zsinati dokumentumok és megnyilatkozások	9
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai	14
1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	17
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	19
1.4.2 A tanórán kívüli iskolai és az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	20
1.4.3 A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	20
1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	20
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok	21
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	23
1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	23
1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	25
1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	27
1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása.....	28
1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	29
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	31
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	31
1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	32
1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	32
1.8.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel	33
1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	36
1.9.1 A vizsgaszabályzat hatálya.....	36
1.9.2 Az értékelés rendje	37
1.9.2.1 A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	37
1.9.2.1.1 Magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, természetismeret, tánc és dráma, hon- és népismeret, informatika, testnevelés, technika, életvitel és gyakorlat, ének-zene és rajz és műalkotások elemzése	38
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	38
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai	39
2. Az intézmény helyi tanterve	40
2.1 A ceglédi székhely helyi tanterve.....	40
2.1.1 A választott kerettanterv megnevezése	40
2.1.2 A választott kerettanterv feletti óraszám	41

2.1.2.1 Az egyes tantárgyakból előírt tananyag és követelmény	43
2.1.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	44
2.1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	47
2.1.4.1 Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	47
2.1.4.2 A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	48
2.1.4.3 Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	49
2.1.4.4 A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	52
2.1.5 Mindennapos testnevelés.....	53
2.1.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	54
2.1.6.1 Szakkörök.....	54
2.1.6.2 Tanulmányi kirándulások.....	54
2.1.6.3 Tanulmányi versenyek.....	55
2.1.6.4 Énekkar	55
2.1.6.5 Korrepetálások	55
2.1.6.6 Fakultációk.....	55
2.1.6.7 Tömegsport, versenysport	56
2.1.6.8 Táborok.....	57
2.1.7 Projektoktatás	57
2.1.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	57
2.1.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	58
2.1.9.1 Írásbeli feladatok értékelése	60
2.1.9.2 Szóbeli értékelés.....	60
2.1.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása ..	60
2.1.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	61
2.1.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	61
2.1.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	62
2.1.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	62
2.1.13.1.1 Alapelve, célja.....	63
2.1.13.1.2 Területei	64
2.1.13.1.3 Az egészségnevelés várható eredményei.....	65
2.1.13.1.4 Komplex intézményi mozgásprogram	66
2.1.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei	67
2.1.13.2.1 Területei	68
2.1.13.2.2 A környezeti nevelés színterei.....	68
2.1.13.2.3 Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat	69
2.1.13.2.4 A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt.....	70
2.1.13.2.5 A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek.....	71

2.1.13.2.6 A környezeti nevelésben résztvevők	71
2.1.13.2.7 Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezetnevelési lehetőségek	73
2.1.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei ..	73
2.1.14.1 A magatartás értékelésének elvei	75
2.1.14.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei	76
2.1.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	77
2.1.14.3.1 Jutalmazás	78
2.1.14.3.2 Fegyelmezés	80
2.1.15 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	82
2.2 A kocséri Gábor Áron Tagiskola helyi tanterve.....	83
2.2.1 A választott kerettanterv megnevezése	83
2.2.2. A helyi tanterv óraszámai.....	84
2.2.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása.....	84
2.2.2.2. A hittanórák száma.....	85
2.2.2.3. Egyéb helyi sajátosságok	85
2.2.2.4. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának, nevelésének elvei, keretei	85
2.2.2.4. A kocséri helyi tanterv óraszámai.....	88
2.2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	90
2.2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	91
2.2.4.1 Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	91
2.2.4.2 A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	91
2.2.4.3 Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	92
2.2.4.4 A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	92
2.2.5 Mindennapos testnevelés.....	93
2.2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	96
2.2.7 Projektoktatás	96
2.2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	96
2.2.8.1. Általános feladatok.....	97
2.2.8.2. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere (IPR)	98
2.2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	100
2.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	102
2.2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	102
2.2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	104
2.2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	105
2.2.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	105
2.2.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei	106
2.2.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	107
2.2.14.1 A magatartás és a szorgalom értékelésének közös elvei	107

2.2.14.3 A szorgalomjegyek megállapításának elvei	109
2.2.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	110
3.1.Az óvodai élet megszervezésének sajátos elvei, tevékenységi formái	114
3.1.1.Bevezetés / történeti áttekintés – óvodaarculat/	114
3.1.2.Az intézmény bemutatása:.....	115
3.1.3.Az óvodánk személyi feltételeinek bemutatása	115
3.1.4.Tárgyi feltételek	117
3.1.4.1.Az óvoda épületeinek bemutatása	117
3.1.4.1.1.Eötvös téri Óvoda	117
3.1.4.1.2.Kőrösi Úti Óvoda.....	117
3.1.4.2.Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere.....	118
3.1.5.Katolikus óvodakép.....	119
3.1.6.Katolikus gyermekkép.....	119
3.1.7.Funkciók és célképzés az óvodánkban.....	120
3.1.7.1.Óvó, védő funkció	120
3.1.7.2.Szociális funkció	121
3.1.7.3.Nevelő, személyiségfejlesztő funkció	121
3.1.8.Nevelési alapelveink	122
3.1.9.A katolikus, néphagyományőrző óvoda célja:	123
3.1.10.A katolikus, néphagyományőrző óvoda feladatai:	124
3.1.10.1.A hitre nevelés erősítése.....	124
3.1.10.2. Az egészséges életmód alakítása.....	125
3.1.10.3. Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés.....	130
3.1.10.4.Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása	131
Az értelmi nevelés, fejlesztés megvalósítása	132
3.1.10.5.A néphagyomány éltetés	134
3.1.11. Az óvodai élet megszervezése.....	134
3.1.11.1.A csoportszervezés elvei	134
3.1.11.2.Napirend	134
3.1.11.3.Hetirend	135
3.1.11.4. A tevékenységek szervezeti formája	136
3.1.11.5. A fejlődés nyomon követése	137
3.1.12.Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai	138
3.1.12.1.Az óvoda és a család együttműködése	138
<i>A kapcsolattartás formái;</i>	139
3.1.12.2.Kapcsolattartás társintézményekkel	140
3.1.12.3.Kapcsolattartás a Fenntartóval	141
3.1.12.4.Kapcsolattartás egyéb intézményekkel	141
3.1.13. Tevékenységformák a katolikus óvodában	142
3.1.13.1.Játék.....	142
<i>Az óvónő szerepe a játékban</i>	144
<i>Játékfajták</i>	144
<i>Dramatizálás, bábozás;</i>	145
<i>A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére</i>	146
3.1.13.2.Mozgás	146
<i>Szabad, spontán mozgás;</i>	148

<i>Szervezett testnevelés;</i>	148
<i>A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére;</i>	149
3.1.13.3. Az esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek	150
<i>A vizuális nevelés célja, feladatai:</i>	158
3.1.13.4. A külső világ tevékeny megismerése	162
3.1.13.5. Hitre nevelés	167
3.1.13.6. Munka jellegű tevékenységek	169
3.1.13.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	171
3.1.14. A gyermek óvodai életének szinterei:	175
3.1.14.1. A befogadás időszaka	175
3.1.14.2. Együttlét a mindennapokban	176
3.1.14.3. Óvodai ünnepnapok	176
3.1.15. Óvodánk hagyományai, rendezvényei	179
3.1.15.1. Tavasszal, ősszel táncház szervezése	179
3.1.15.2. Óvodakirándulások	179
3.1.15.3. Részvétel sportnapon, egészségnapon	179
3.1.16. Nevelési programunk megvalósítását segítő hálózat rendszere	179
3.1.17. Gyermekvédelem az óvodában	180
3.1.18. Óvodánk speciális szolgáltatásai	182
I. számú melléklet A szöveges értékelés kifejezéseinek táblázata	185
II. számú melléklet Óratervi táblák 2013. szeptembertől kimenő rendszerben	193

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1 Az intézmény jellege

A Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola és Óvoda 1993/94-es tanévben kezdte meg működését, akkor még Mészáros Lőrinc Katolikus Általános Iskola néven, 1 – 8. évfolyamon. A Pesti úti épületegyüttes az 1948-as államosításig az egyházi közoktatás céljait szolgálta. Az egyházközség képviselőtestülete 1993-ban igényelte vissza oktatási célokra.

Az iskola neve 2009. szeptember 1. óta Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola lett, ezzel is erősítve az együttműködés az egyházközséggel. A plébániatemplom neve Szent Kereszt Plébániatemplom.

A következő „lépcsőfokot” a 2012. év folyamán további két intézmény egyházi fenntartásba vétele jelentette, amelyeket iskolánk tagintézményeiként jelölt meg a fenntartó. Az egyik intézmény a Cegléd Város Önkormányzata fenntartásában lévő Körösi Úti Óvoda, amelynek tagintézménye az Eötvös téri Óvoda, a másik pedig Kocsér község fenntartásában lévő Gábor Áron Általános Iskola, amellyel együtt a Váci Egyházmegye egy tornacsarnokot is átvett.

1.1.2 Az egyház álláspontja

Az egyház az iskolák és óvodák alapítását és fenntartását fontos missziós feladatnak tartja. Ezt különböző dokumentumokban részletesen kifejti, és az Egyházi Törvénykönyvben szabályozza:

„A mai társadalomban (...) az Egyház égető szükségességét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét.” (Kat. Isk. 11.) Ezért a Katolikus nevelés Kongregációja „felhívja a nevelés összes felelőseit – szülőket, az oktatókat, a fiatalokat, az iskolai hatóságokat -, hogy ide összpontosítsák minden erejüket és minden rendelkezésükre álló anyagi eszközt, hogy ezek segítségével a katolikus iskola valóban a társadalom javát szolgáló és egyúttal apostoli munkát végezzen.”(Kat. Isk. 4.)

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. L,2.§)

„A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat, melyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelői feladatuk teljesítésében.” (CIC 796. 1.§)

1.1.3 A katolikus nevelés szentírási, teológiai háttere

Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát (otthon a szülőktől, az iskolában a tanároktól).

Amikor tehát a katolikus intézményről, a katolikus nevelésről akarunk beszélni – mivel Jézus által adott küldetésről van szó -, megfontoljuk:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetését;
- Az Egyház Törvénykönyv rendelkezéseit;
- A zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

1.1.4 Szentírás

Jézus, amikor eljött a világra, üdvösségünkre, magához vonzott mindenkit: a gyermekeket, az ifjúságot, a felnőtteket.

Jézus többször bizonyítja szeretetét a gyermekek iránt: „Akkor gyermekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk kezét, és imádkozzék fölöttük. A tanítványok elutasították őket, Jézus azonban így szólt: Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa.” (Mt. 19:13-15)

Jézus isteni küldetésben járt és valósította meg az Atya akaratát, hogy üdvözítse a világot. Ezért az Egyház tanítása szerint a keresztyén nevelésnek példaképe és alapja maga Krisztus. Minden tanítónak, nevelőnek magatartását, gondolatvilágát Jézus evangéliuma szellemiségének kell áthatnia. Így lehet csak értékessé a krisztusi nevelés, tanítás. Jézus földi életében a meghívott apostolokra tanító feladatot is biztosít. A szinoptikusok leírásában olvasunk erről:

„Összehívta a tizenkettőt... aztán elküldte őket, hogy hirdessék azaz Isten Országát... Útra keltek hát, bejárták a falvakat, mindenütt hirdették az evangéliumot.” (Mt 10,5-14; Mk 6,7-13; U 9,1-6) De Jézus kiszélesíti a „tanítók” körét, amikor a hetvenkét tanítványnak is hasonló feladatot ad, elküldve őket kettesével azokba a helységekbe, ahová menni készült. Lelkükre köti a jézusi pedagógiai alapszabályát, hogy szelídséggel kell tanítását hirdetni.

Ez a magatartás jellemezze a mai pedagógusokat is.”... tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű...” (Mt 11,29)

A tanítványok Jézus mennybemenetelekor kapták meg az isteni parancsot: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!” (Mt 28,19)

Ebben az apostolokban szóló parancsban maga az Egyház kapta meg feladatát és küldetését. Ezért is törekszik minden korban ennek a krisztusi küldetésnek megfelelni.

1.1.5 Zsinati dokumentumok és megnyilatkozások

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az Egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség, legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek, a hívők számára át kell adnia Krisztus életét és állandó szorgoskodással segítenie kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.” (G.E.3.)

E feladat megvalósítására szükséges, hogy az Egyház intézményesen is vállalja a tanítást, a nevelést az életkorok különböző időszakaiban.

Mindez oktatási rendszerünk intézményeiben: az óvodákban, általános és középiskolákban, kollégiumokban főiskolákon és egyetemeken, valamint az iskolarendszeren kívüli felnőttképzésben valósul meg.

„Az iskola épp azzal válik katolikusá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumú elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Kat. Isk. 34.)

Ezzel, az Egyház hivatalos tanításának elfogadásával megvalósításával lesz a katolikus iskola a hit és műveltség találkozásának helye.

A katolikus iskolának/óvodának kötelessége vállalni a növendék személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.” (Kat. Isk. 45.)

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés célja, hogy a gyermekek személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, helyére tenni. A nevelő előtt mindig egy személyiségideál áll, amit igyekszik mind jobban megközelíttetni diákjával a nevelés során. Természetesen ez az ideál diákonként más és más. Minden gyermekben talentumot lehet felfedezni, mást kell kibontani. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani a csak arra a gyermekre, fiatalra jellemző értékeket is. Így alakul ki egy személyes nevelési ideál, amely felé a nevelésnek tartania kell.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a gyermekek elé példaként Jézust, az őt követő szenteket, és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítani. Be kell mutatni, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehet életünk részévé, hogyan szólhat az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX.

századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek megismertetése.

1.2.1 A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. *Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség*, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. *Környezettudatos magatartásra nevelés*, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
3. *Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége)*, melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
4. *Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák)* elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájában.
5. *Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés*, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

Nagyon fontos:

- a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- a helyes önértékelés, amely sem nem túlozza, sem le nem becsüli értékeit

- az értékek felismerése, megbecsülése és kiállítás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség,
- az alázat,
- a türelem
- alaposság
- a mértékletesség,
- a bűnbánat, amely mentes kell legyen a kóros önmarcangolástól, és a megbocsátás,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magam. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek az fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóiifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe.

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5,14)

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra és az igazra
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban
- tiszteletteljes, szép beszéd, pedagógusokkal, társakkal egyaránt
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

Az iskola a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, tanulmányi kirándulásokkal, sport, és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezek a diákoknak erejükhez mérten részt kell venniük. Az iskola diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek.

1.2.2 A természettudományi kompetencia- illetve műveltségterület tantárgyainak oktatását átfogó elméleti alapvetésként meghatározott tartalmak

(Ember és természet, Alapelvek, célok)

Láttatnunk kell azt is, hogy a természettudományok megfigyelések, kísérletek sorozatain keresztül kristályosodott, bizonyított alapvető igazságokra (elméletekre, törvényekre, szabályokra) épülnek. A természettudományos oktatás és nevelés sem a tartalmak, sem a módszerek tekintetében nem szorítható be kizárólag a szaktudományok szűken értelmezett kereteibe.

A közoktatásban folyó természettudományos nevelés a maga sajátos eszközeivel bepillantást enged a jelen főbb kutatási tevékenységeibe. Erre az alapra épül a felkészítés a természettudományos és műszaki életpályákra is.

Így érhetjük el, hogy a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség hatékonyabban alkalmazható a mindennapi életben és a munka világában.

Fejlesztési feladatok

A részletes fejlesztési feladatok, valamint a közműveltségi tartalom koherens szemléletű és célszerű meghatározását: kiemelt hangsúlyt helyez azokra a tantárgyközi együttműködést lehetővé tevő kapcsolódási pontokra, melyek az egyes szaktárgyi területek közös tudásépítő munkáját támogatják. Olyan általános képességeket fejleszt, mint az elvonatkoztatás, az általános törvényszerűségek felismerése, a logikai következtetés, az adatok értékelése, a valószínűségi gondolkodás fejlesztése, a változók vizsgálata, az adatok, tények és a magyarázatok megkülönböztetése, a speciális (technikai, gazdasági, társadalmi, etikai) alkalmazások, kapcsolódások felismerése, mások nézőpontjainak értékelése, a saját nézőpont kifejtése, valamint a tudományos közösség szerepének elismerése, a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Maga a fejlesztés tartalomba ágyazottan történik, a természettudományok közös kulcsfogalmaihoz, az alapvető törvényekhez, elméletekhez és a fontosabb modellekhez kapcsolódva.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók „jól-létét” és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- törekszik arra, hogy segítse tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- egészségi állapotunk ismerete
- a mozgás fontossága

Példamutató iskolai hatás:

- Termék, folyosók, udvar, orvosi rendelő, élő sarok kialakítása,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása

- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,
- Az iskolai büfében a gyermekek egészségét segítő élelmiszerek árusítása,

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakban beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, egészségstan modul, stb.
- Erdei iskola

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon – a Kt. szerint
- Szervezett úszásoktatásban való részvétellel
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl.: kézilabda) biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- Családi sportnap szervezése

Az iskola sportköre bekapcsolódik – lehetősége szerint – a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetsége, a KIDS munkájába.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS-versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe.

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja;
- egészségnevelő pedagógus;
- iskolaorvos, védőnő;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős;
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia- és testnevelésóra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg az óra részeként. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el, aki ifjúsági védőnői szakdiplomával és egészségfejlesztő, mentálhigiénikus szakdiplomával is rendelkezik.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- *Szervezetten, a biológia–egészségtan tanterv részeként, 8. évfolyamon „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként.* A szaktanár a védőnő által összeállított óravázlat segítségével kéri számon a tanultakat.
- *Önkéntes jelentkezés formájában,* tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a *Magyar Vöröskereszt* helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegélynyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegélynyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

Célja: A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: diák-önkormányzati munka),
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

Intézményi nevelésünk célkitűzéseinek megvalósításában döntő fontosságúak a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok. A tevékenységek során a nevelőmunkában elsődlegesen a közösség erősítésére kell törekedni.

A tevékenységek kiválasztásánál a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A sokoldalúság követelménye, mely alapvetően a személyiséget maximálisan fejlesztő tevékenységre vonatkozik. Itt figyelembe kell venni a gyermekélet legfőbb tevékenységeit: tanulást, a munkát és a játékot.
- A tevékenységek kiválasztását meghatározza az adott közösség fejlettségi szintje., neveltségi helyzete. Ennek megállapítása érdekében az osztályfőnököknek, helyzet-, és szintfelméréseket kell végezniük.
- Végül figyelembe kell venni a gyermeki igényeket is, mert a közvetlenül, vagy közvetve az általuk javasolt tevékenységekben aktívabban, nagyobb motiváltsággal vesznek részt.

A pedagógiai program szempontjából az iskola keretén belül működő közösségi nevelés fő területei a következők:

- a./ A tanórák (kiemelten az osztályfőnöki órák) a tanórán kívüli iskolai foglalkozások.
- b./ napközi otthoni nevelőmunka (szabadidős tevékenységek)
- c./ diákok által szervezett tanórán kívüli foglalkozások (diák - önkormányzati munka)
- d./ egyházi alkalmak és programok
- e./ szülőkkel közös rendezvények.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai.

Az osztályközösséget a

- közösségi érdek
- közös cél
- közös értékrend
- közös tudat tartja össze.

Ezeknek az összefogása, a cél érdekében való konkretizálása az osztályfőnökök feladata. A megvalósítás realizálása az osztályfőnöki munkatervekben található.

1.4.2 A tanórán kívüli iskolai és az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A délutáni foglalkozások szervezeti keretei között eleget tesz a társadalmi elvárásoknak, elsődlegesen tanulást segítő forma. Sajátos lehetőségeinél fogva ugyanakkor a személyiségfejlesztés és a közösségi nevelés fontos színtere is.

A napközi otthon a tanuláson kívüli időben otthont nyújt tanulóinak. Délutánonként helyettesíti, kiegészíti, pótolja a keresztény családi otthont, a család nevelő-gondozó munkáját, törekszik a gyermek minden oldalú, harmonikus fejlődésének elősegítésére.

Az iskolai műveltséget meghatározó kulcskompetenciák közül felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Biztosítjuk a szervezett tanulási lehetőséget, ahol segítséget kapnak a helyes tanulási módszerek kiválasztásához, gyakorláshoz és a tanult ismeretek felhasználásához. A napközis munka során sok lehetőséget nyújtunk a felzárkóztatáshoz, alkalmazzuk az egyénekre tervezett differenciált módszereket.

Az egészséges életre nevelés célja és feladata, hogy a gyermekek egészségét megvédje és a betegségeket megelőzve, tervszerűen elősegítse testük és szellemük kiegyensúlyozott fejlődését, elsajátítsák a személyi és a közösségi higiénia szabályait, az egészségkultúrában tudjanak tájékozódni.

Kiemelt feladatunk, hogy minden gyermek helyet kapjon a napközi otthonban.

Az ezzel kapcsolatos nevelési lehetőségek konkretizálás a napközi otthoni csoportok nevelési terveiben tükröződnek.

1.4.3 A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók pedagógus irányítóval, fejlettségi szintjüknek megfelelően, önállóan intézik ügyeiket. Legfőbb céljuk a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése. Olyan közösség kialakítása a cél, amely büszke sikereire és értékeli más közösségek eredményeit is.

1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek szervezeti keretének és tevékenységi formáinak legfőbb összefogója az iskolák szabadidő szervező pedagógusa, és a diákönkormányzat. Az iskolai szabadidős tevékenység jó terepet biztosít a közösségfejlesztő munkának. A közösen átélt

kirándulások, túrák, színház-, és múzeumlátogatások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei. A szabadidős tevékenységek konkrét tevékenységi formáit a szabadidő - szervező és az osztályfőnökök közös tervezete tartalmazza.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok

A gyermekek nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a gyermekek, diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyellemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen a „katolikus iskola,/óvoda sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanító tevékenységén és tanúságtételén múlik.” (Kat. Isk. 78.) Nyitott kell legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe, a nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a gyermekek, diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A nem hívő pedagógusokat is a neveltek szeretetéből fakadó humánus kell vezérelje.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. A pedagógus élete összhangban kell álljon az általa és az intézményünk által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden munkatárs pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell legyenek.

Az intézményünkben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola/óvoda lelki életre szervezése szempontjából elengedhetetlen.

Az intézmény a pedagógusokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és

lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.**

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- **érettségi**, különbözeti, felvételi, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bizza meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű gyermek, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű fiatal pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik. Vagyis minden diák megtapasztalja, hogy nem a teljesítményéért fontos ő Istennek és nekünk., hanem saját

magáért. Csak ebben a légkörben értik meg, hogy a kudarc szükséges velejárója az életnek, s a helyes önismeret szempontjából rendkívül fontos.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, az emelt szintű képzés, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a tanárral való rendszeres beszélgetés, plusz feladatok kiadása szolgálja.

A képességfejlesztő és tehetséggondozó foglalkozások területei:

A tehetséggondozás terén különösen fontos az ún. emelt szintű képzés. A jövőben is az idegen nyelv (angol, német) valamint a reál orientáció terén kívánunk ilyen csoportokat indítani. Az emelt szintű képzésének iskolánkban hagyományai vannak. Már 1. osztálytól kezdve előkészítő jelleggel, majd a 3. évfolyamtól emelt óraszámú tanítjuk ezen tantárgyakat.

Természetesen ezen túl, az érdeklődésnek megfelelően szakköröket, fakultációs foglalkozásokat, sportköri foglalkozásokat szervezünk.

- a) Tanulmányi versenyekre való felkészítés
- b) Középszintű előkészítő 8. évfolyamnak
- c) Sportkörök
- d) Művészet (batik szakkör) ének, néptánc, szavaló és prózamondó versenyek, irodalmi színpad
- e) tantárgyi szakkörök az igényeknek megfelelően
- f) nyelvvizsga előkészítő szakkör
- g) fakultációs foglalkozások

A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaik hasznosítását. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. A tehetség gondozásának, megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, és az emberiség javára váljék. A tehetség felismerése elsődleges pedagógiai feladat. A tanuló akkor mondható tehetségesnek, ha átlagon felüli szellemi képessége, invenciója átlagon felüli szorgalommal párosul. Egyik a másik nélkül nem vezet eredményre.

Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés ne menjen az iskolai tananyag elvégzésének rovására.

- iskolai házi versenyek és pályázatok

- katolikus iskolák között, az MKPK Iskolabizottsága által írt versenyek
- a minisztérium, vagy a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek.
- levelező versenyek
- Iskolánk által szervezett kistérségi idegen nyelvű vers – és prózamondó verseny

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a pedagógusok szervezeten, illetve egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt követelmények szerinti oktatás folyamán nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas oktatásnak. Iskolánkban ennek évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Kollégáink és diákjaink akkor is végzik e tevékenységet, amikor nincs mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény anyagilag is honorálja.

A tehetséggondozás céljai intézményünkben:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,

A tehetséggondozás feladatai intézményünkben:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A magatartási zavarok gyakran tanulási nehézségekkel járnak együtt. A beilleszkedési nehézségek elmaradást okoznak a tanulásban. A nehezen szocializálódó gyerekek társas kapcsolatai túlnyomórészt negatív tartalmúak, s az iskolai normákkal ütköző szerepeik útján hívják fel magukra a figyelmet. Ritkábban kerülnek kapcsolatba a pedagógussal, ez is rendszerint magatartásszabályozással függ össze. Több negatív értékelésben van részük, ami tanulási problémát okozhat.

A gyerek szocializációs szintjét befolyásoló tényezők:

- 1) szülői deviancia
- 2) hátrányos helyzet
- 3) koraszülöttség

Ezek az okok gyakran eredményeznek beilleszkedési és magatartási zavarokat.

Az iskola nevelési rendszerébe szervesen beépítve szükséges, hogy vállalja az adaptációs, kompenzatív, reszocializációs feladatokat is.

E téren a felzárkóztatást segítő programok:

1. Az iskolai gondok elemzése, megoldása keresése mindig kettős megközelítést tesz szükségessé:

- intézményi szervezeti tényezők
- gyerek egyéni jellemzőinek feltárása

Fontos a szülő - iskola közötti tartós, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat. Kiemelt figyelemmel és gondoskodással kell öveznie az iskolába lépő gyermeket.

2. Az iskolai beilleszkedés hatással van a tanuló önmagáról alkotott képével. A reális énkép és önértékelés kialakítása nagyon fontos feladatunk. A gyermekpszichológus, a Nevelési Tanácsadó felzárkóztató fejlesztő foglalkozásait (leginkább matematika, magyar) és a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét is igénybe vesszük.

3. A kívánatos nevelői magatartás problémás gyerekek iránti érzékenységének, empátiájának növekedését, viselkedésének megértését és konstruktívabb irányítását feltételezi. Ehhez szükséges attitűdök:

- nevelői magatartás áthangolása, fejlesztése
- problémás gyerekek iránti érdeklődés
- megismerési igény
- háttér - és okkereső beállítódás általánossá válása

Ezek megvalósulását segíti:

- rendszeres részvétel a továbbképzéseken
- nyomon követjük a pedagógiai újdonságokat (szakirodalom, folyóirat)
- első osztályosok családlátogatása
- folyamatos kapcsolattartás szülőkkel
- szülői értekezletek
- fogadóórák

- közös rendezvények

4. Nem kiemeléssel, elkülönítéssel, hanem az iskolánk saját eszközeinek, lehetőségeinek intenzívebb felhasználásával tesszük lehetővé, hogy a különböző fejlődésű tempójú, eltérő fejlettségű gyerekek nagyobb nehézségek nélkül illeszkedjenek be az iskola életébe.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- heti 2 korrepetálási óra évfolyamonként;
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében;
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal;
- ingergazdag környezet kialakítása;
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése;
- ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- családlátogatások;
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek, tanuló (BTM):

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság (nevelési tanácsadó) szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolatai problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási problémákkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

SNI, BTM tanulóknak a különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői véleményben foglaltak szerint kell biztosítani. (2011. CX. 47. § (1)).

Ha a gyermek BTM, akkor fejlesztő foglalkozásra jogosult. (2011. CX. tv. 47. § 8.)

1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Életünk alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetben a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja vagy nem akarja elsősleges szerepét e folyamatba betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

A gyermekvédelmi felelős koordinálja iskolai szinten a teendőket. Jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Lehetőséget kell teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére. Ez az alábbiak szerint valósítható meg:

- Étkezési támogatás: A három vagy több gyermekes családok részére automatikusan 50 % étkezési támogatást biztosítunk. Ezen túlmenően a szülő az Önkormányzatnál igényelhet támogatást. Önkormányzati támogatást igényelhetnek azok is, akik nem nagycsaládban nevelkednek, de anyagi helyzetük ezt indokolja.
- Tankönyvtámogatást az iskola a jogszabályokban (2001. évi XXXVII. tv. A tankönyvpiac rendjéről) meghatározottak szerint nyújt a diákoknak. Noha ezt normatív alapon kapjuk, de az elosztását differenciált módon kell megoldanunk. A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök együtt munkálkodása ezen területen is fontos.
- Rendszeres nevelési segélyt a törvény alapján az Önkormányzattól kérhetik a szülők.
- Táborokhoz, osztálykirándulásokhoz pályázati úton kell támogatást szereznünk Erre eddig is és a jövőben is nagy figyelmet fordítunk .

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben későn mutatkoznak. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval.

Lehetőségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában
- kapcsolattartás a családdal

- hiányosságok pótlásában segítség
- korrepetálás - (nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése)
- tehetséges tanulók külön segítése
- továbbtanulásuk biztosítása

A katolikus általános iskola nem "elit" képzésre törekszik. Különös figyelmet szentelünk és segítjük a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakulását, mindennapi megélését segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb veszélytől.

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedés módban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyos hibás nevelési attitűdök következtében érzelemszegény gyermekeket. A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését., szervezését és kivitelezését. E tevékenységek közben ügyelni kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásnak. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen.

E feladataink fontos részét képezi az emeltszintű képzés valamint a korrepetálások rendszere.

Alsós fejlesztő gyakorlatok:

„Egy gyermek akkor iskolaérett, ha testileg - lelkileg olyan fejlett, hogy az iskolai tanulás nemcsak, hogy nincs ártalmára, hanem fejlesztőleg hat rá.”

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettsége.

A fejlesztésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletesen, ill. veleszületett vagy szerzett adottság, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai.

Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus, oktató - nevelő munkája eredményes legyen.

A pszichikusan iskolaérett gyermekre mindenek előtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos igyekezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

- Az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fokig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelő - képesség fejlődésével., ill. fejlettségével.
- A gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- A beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Ide tartoznak a gyermekek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai az ábrázoló készség, megfelelő kezűgyesség és mozgásbeli ügyesség.

Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyerekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban.

Fontos:

- A személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése - ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.
- A gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása - mindezek utalnak az érzelmi és spontán tevékenységekre. Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük,

hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: magatartászavarok, agresszió, regresszió, önértékelési zavarok, iskolai kudarcok stb.

Felzárkóztatás:

A katolikus iskola a talentumok Isten dicsőségére való kamatozásra irányuló belső indíttatásra, valamint az igazságosság és szeretet parancsa által ösztönözve feladatának tekinti, hogy hozzásegítse diákjait ahhoz, hogy képességeiket az akadályozó tényezők felszámolása után teljes mértékben kibontakoztassák.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diák-önkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése a diákönkormányzat hatásköre az annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint.

Ugyanakkor lehetőséget kívánunk biztosítani arra is, hogy egyes – a tanulóközösség egészére vonatkozó – döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a döntést megelőző véleményezésben. A tájékoztatás és a tanulói vélemények beszerzésének módszerét az előző bekezdésben meghatározottal azonosan határozzuk meg.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Nevelőtársainkkal, a szülőkkel való kapcsolattartásban továbbra is hangsúlyosnak tartjuk a nyitott intézmény szerepét. Intézményünk családi légköre a szülőkkel való kapcsolatrendszerünkbe is be kell, hogy épüljön. Hangsúlyozott szerepet kap a kölcsönös bizalom. Mivel az iskola sajátos jellegénél fogva nemcsak oktat és nevel, hanem minősít is, a szülőknek a nyilvánosság, a folyamatos tájékoztatás segítségével érzékelniük kell, hogy mindez gyermekük érdekében történik.

Kapcsolatrendszerünk az elmúlt években kialakult és jól működik s ennek megerősítése, megőrzése a jövőben is elsődrendű célunk. Nyílt napok, fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások, közös kulturális, környezetvédelmi akciók, kirándulások erre jó lehetőséget biztosítanak.

1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákönkormányzat bevonásával biztosítjuk az iskola tanulóközössége számára azt a lehetőséget is, hogy a tanulók számára fontos döntéseket megelőzően – a diákönkormányzat vezetőjének vagy patronáló tanárának előzetes kérése alapján – részt vehetnek a nevelőtestületnek azokon az értekezletein, amelyeken az iskola munkájának értékelése történik.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Szülői értekezletek

Célja: a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása. Kapcsolatteremtés iskola - szülő, szülő - szülő között

Tanévenként 2 alkalommal (szeptember, február).

Fogadóórák

Célja: a szaktanárokkal való egyéni találkozás, véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről.

Szülői kérés alapján rendszeresen, évente 2 alkalommal iskolai szinten

Családlátogatás

Főleg az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős feladata. Különösen első évfolyamon és ötödik évfolyamon nagyjelentőségű. Problémás esetekben többször is fel kell keresnünk a szülői házat.

Nyílt nap

Meghatározott napokon minden érdeklődő szülő részt vehet a délelőtti tanítási órákon és délutáni foglalkozásokon.

Célja: betekintés az iskola belső világába. A szülők megfigyelhetik gyermekük iskolai tevékenységét, tanórán és tanórán kívül.

A szülő, mint a tanulási - nevelési folyamat segítője véleményezi

- az intézmény pedagógiai programját,
- helyi tantervét

Egyetértést gyakorol a házirendben foglaltakkal.

Együttműködik

- gyermekvédelmi problémák kezelésében,
- intézményi és intézményen kívüli rendezvények szervezésében és lebonyolításában.

Képviseli választott testületen keresztül a tanulók és a Szülői Közösség érdekeit.

Támogatja az intézmény tárgyi feltételrendszerének fejlesztését.

Megfogalmazza általános elvárásait, elégedettségét elégedetlenségét.

A szülők közösségének szervezete az ISZSZ (Iskolai Szülői Szervezet), kapcsolattartás fajtái a következők:

Szóbeli

Iskolai és osztálybeli szülői értekezletek

Fogadóórák

Nyílt tanítási napok

Családlátogatás

Írásbeli

Üzenő - tájékoztató füzet

Iskolai hirdetőablók

Tájékoztató szórólapok, füzetek

IKT eszközök használatával

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a tankerületi igazgatósággal. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivattalal:

Cegléd Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala

2700 Cegléd, Kossuth tér 1

Az intézmény egyházi felügyeleti szervével:

Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága

2600 Vác, Köztársaság út. 2.

Az illetékes pedagógiai intézettel:

Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet

1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

A helyi óvodák vezetőivel és nevelőtestületével:

Ady Endre Utcai Óvoda (és tagóvodái)

2700 Cegléd, Ady Endre u. 3-5.

Köztársaság Utcai Óvoda (és tagóvodái)

2700 Cegléd, Köztársaság u. 18.

Lövész Utcai Óvoda (és tagóvodái)

2700 Cegléd, Lövész u. 4.

Pesti Úti Óvoda (és tagóvodái)

2700 Cegléd, Pesti út 10.

A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:

Református Általános Iskola

2700 Cegléd, Szabadság tér 4.

Táncsics Mihály Általános Iskola és Óvoda

2700 Cegléd, Eötvös tér 8.

Várkonyi István Általános Iskola és Óvoda

2700 Cegléd, Széchenyi tér 14/D

Losontzi István Óvoda Általános Iskola Speciális Szakiskola Diákotthon és Gyermekotthon

2700 Cegléd, Buzogány u. 23.

Erkel Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

2700 Cegléd, Kút u. 2.

Tetz Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

2700 Cegléd, Rákóczi u. 11.

Bem József Műszaki Szakközépiskola és Ipari Szakmunkásképző

2700 Cegléd, Jászberényi út 2.

Károlyi Mihály Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola

2700 Cegléd, Kossuth Ferenc u. 18.

Kossuth Lajos Gimnázium

2700 Cegléd, Rákóczi út 46.

Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola

2700 Cegléd, Kossuth Ferenc u. 32.

Török János Mezőgazdasági és Egészségügyi Szakközépiskola

2700 Cegléd, Széchenyi út 16.

A területileg illetékes nevelési tanácsadóval:

Nevelési Tanácsadó

2700 Cegléd, Kossuth tér 10/A

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

Ceglédi Római Katolikus Ó -Plébánia

2700 Cegléd, Kossuth tér 3.

Cegléd-Felszegi Református Egyházközség

2700 Cegléd, Selyem u. 6.

Cegléd-Nagytemplomi Református Egyházközség

2700 Cegléd, Iskola u. 1.

Cegléd-Újvárosi Református Egyházközség

2700 Cegléd, Petőfi u. 6.

Ceglédi Evangélikus Egyházközség

2700 Cegléd, Bercsényi u. 2.

Az iskolát támogató alapítvány kuratóriumával

2700 Cegléd, Pesti út 2.

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár

2700 Cegléd, Kossuth tér 5/A

Uránia Mozi

2700 Cegléd, Batthyány u. 1.

Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

Ceglédi Vasutas Sportegyesület

2700 Cegléd, Damjanich u. 3.

Ceglédi Elefántkölök Kosárlabda Klub

2700 Cegléd, Madár u. 11.

144. számú Kossuth Lajos Cserkészcsapat

2700 Cegléd, Eötvös tér 3.

Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Ceglédi Szervezete

2700 Cegléd, Kossuth tér 3.

1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozóvizsgákra*,
- *különbözeti vizsgákra*,
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Osztályozó vizsga: Az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

Javítóvizsga: A tanév végén egy vagy kettő tantárgyból elégtelen (1) osztályzatokat kapott tanulók augusztusban javítóvizsgát tehetnek.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kéri az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A magántanulói státuszt a magasabb rendű jogszabályokban előírtak szerint kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a tanév végén, (készsgtárgyak kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt, adott esetben korrepetálási lehetőséget biztosít.

Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévkor szöveges értékelést alkalmazunk. Ezen évfolyamok esetében a tanító javaslata alapján a szülő beleegyezésével határozható el az évfolyamismétlés. Ha ez az első évfolyamon történik, akkor a tanuló számára a tanév iskola-előkészítő tanévnek minősül.

1.9.2 Az értékelés rendje

1.9.2.1 A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban legalább elégséges(2) szinten teljesítette.

Az elégséges szint eléréséhez minimálisan szükséges ismeretanyagot a helyi tanterv egyes tantárgyakra előírt követelményeinél kell meghatározni tantárgyanként és évfolyamonként.

A magasabb rendű jogszabályok által előírt esetekben osztályozó vizsga illetve javítóvizsga tehető. A továbbhaladás feltétele ezekben az esetekben is az elégséges szint elérése.

Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy engedély meg nem adás, évfolyamisméltást von maga után.

1.9.2.1.1 Magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, természetismeret, tánc és dráma, hon- és népismeret, informatika, testnevelés, technika, életvitel és gyakorlat, ének-zene és rajz és műalkotások elemzése

Az elégséges szint eléréséhez minimálisan szükséges ismeretanyagot a helyi tanterv egyes tantárgyakra előírt követelményeinél kell meghatározni tantárgyanként és évfolyamonként.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltással eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

A beiratkozást, az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről az igazgató vagy helyettesei döntenek, döntésükről a szülőt írásban tájékoztatják.

Az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele után 8 napon belül.

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját és eltökéltek legyenek annak megvalósítására. Plébánosi (lelkészi) ajánlás kérhető.

Átvétel más intézményből:

A tanuló felvételéről az igazgató vagy helyettesei osztályfőnök, szaktanárok véleményének ismeretében dönt. A felvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, hitéletet és a tanuló vagy családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

Általános iskola első osztályába:

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját és eltökéltek legyenek annak megvalósítására. Plébánosi (lelkészi) ajánlás kérhető.

Az általános követelményeket kiegészítő szempontok az 1. évfolyamon: iskolaérettség írásos igazolása. Figyelembe vehető az iskolába járó idősebb testvér, illetve az egyházközséghez tartozás ténye. Az előzetesen érdeklődő szülők személyes beszélgetésben kapnak tájékoztatást az iskola szellemiségéről, pedagógiai programjáról, személyesen találkozhatnak az iskola igazgatóságának tagjaival.

A felvételt a tankerületi igazgató által meghirdetett módon és időben kell kérni iskolánkba a szülő megjelenésével.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 A ceglédi székhely helyi tanterve

2.1.1 A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Az erkölcstan áthúzott, mert intézményünkben helyette hittan órák vannak.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
~~Erkölcstan~~	~~1~~	~~1~~	~~1~~	~~1~~
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
~~Erkölcstan~~	~~1~~	~~1~~	~~1~~	~~1~~
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			

Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.1.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A jövőben is az idegen nyelv (angol, német) valamint a reál orientáció terén kívánunk csoportokat indítani. Az emelt szintű képzésének iskolánkban hagyományai vannak. Már 1. osztálytól kezdve előkészítő jelleggel, majd a 5. évfolyamtól emelt óraszámban tanítjuk ezen tantárgyakat.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Idegen nyelvi orientációk

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	1	1	2+1*	2+1
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan		1**	1**	1**
Összes óraszám	25	26	27	27

* NAT 8. (3) bek. alapján

** NAT 9. (1.a) bek. alapján

Reál orientáció

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	1	1	1+1*	2

Matematika	4	4	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan		1**	1**	1**
Összes óraszám	25	26	27	27

* NAT 8. (3) bek. alapján

** NAT 9. (1.a) bek. alapján

Idegen nyelvi tagozatok

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1*	4
Idegen nyelvek	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia–egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1*
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	3	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan	1**	1**	1**	1**
Összes óraszám	30	29	33	33

* NAT 8. (3) bek. alapján

** NAT 9. (1.a) bek. alapján

Reál tagozat

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+2	3+2	3+2
Hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5+0,5
Kémia			1,5	1,5+0,5
Biológia–egészségtan		1	1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1*
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan	1**	1**	1**	1**
Összes óraszám	28	29	32	33

* NAT 8. (3) bek. alapján

** NAT 9. (1.a) bek. alapján

2.1.2.1 Az egyes tantárgyakból előírt tananyag és követelmény

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakból előírt tananyag és követelmények a helyi tantervben - külön kötetben - megtalálhatók.

A helyi tanterv kötetei megtalálhatóak az igazgatói és igazgatóhelyettesi irodában, továbbá az iskola könyvtárában. Az egyes tantárgyakra, tantárgycsoportokra vonatkozó részei megtalálhatóak a munkaközösség-vezetőknél.

2.1.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet a művelődési és köznevelési miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév második szülői értekezletén tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a nehéz helyzetű tanulók – a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős nevelő és az osztályfőnök javaslata alapján – ingyenesen használhatják.

Az információs bázis a minőségelvű rendszer fontos eleme, amely segít a biztonságos tankönyvkiválasztásban. Választásunkban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, tehát megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe. A tankönyvválasztás olyan piaci jellegű szabályozó, amely elősegíti, a jövőben még inkább megvalósítja a minőségelv érvényesülését.

Az iskolai tankönyvhasználat sarkalatos pontjai:

- a tanár és a tankönyv közötti összhang, azonosulás vagy alkalmazkodás
- a tankönyv szerepe a pedagógus felkészülésében, tanmenet és óratervezésében
- a tankönyv tanórai kiaknázásának lehetőségei
- a tankönyv mint közös nevező a számonkérésben, értékelésben
- a tantestület egysége, illetve a módszerek tudatosítása
- a szülők bevonása a tankönyvek értékeinek kibontakoztatásába

A választott tankönyvek használatára jól felkészült pedagógusok is sokat segíthetnek abban, hogy a gyermekek is hatékonyabban használják tankönyveiket.

a) Könyvtár

a pedagógus részére biztosít :

- szakkönyvet, szakirodalmat
- enciklopédiákat
- lexikonokat
- szakmai folyóiratokat
- a szakórákhoz szükséges CD-t, DVD-t, interaktív tananyag

a tanuló részére biztosít:

- tartós tankönyveket
- szépirodalmat (kötelező és ajánlott olvasmányokat
- magas példányszámban
- lexikonokat
- enciklopédiákat

b) A testnevelés oktatáshoz biztosítani kell a tornatermi kötelező taneszközöket.

c) Folyamatosan fejleszteni, pótolni kell az iskolai szaktárolókban szereplő eszközöket, gépeket, a tanulói kísérletekhez, munkadarabokhoz szükséges anyagokat.

A mindennapi munkához szükséges tanulói eszközök biztosítása

- A nevelők tájékozódnak a tankönyvpiacra, kiválasztják az oktatási munkához az általuk tanított programhoz legjobban megfelelő tankönyveket.

- A nevelő tájékoztatja a szülőket a várható tankönyvárakról.
- Felmérik a következő évre szükséges mennyiséget.
- A megrendelést egyeztetik az iskola igazgatójával, megrendelik a taneszközöket.
- A mindenkori tankönyvfelelős összesíti és a meghatározott időre továbbítja a megrendeléseket a tankönyvszállító felé.
- A tanév megkezdése előtt a tankönyvfelelős köteles átadni a könyveket a tanulóknak.
- A szülő gyermeke részére köteles tankönyveket biztosítani.

Az iskolai tankönyvrendelést az iskola igazgatója által megbízott iskolai dolgozó készíti el. A tankönyvjegyzékből az iskola helyi tanterve alapján és a szakmai munkaközösségek véleményének figyelembe vételével a szaktanárok választják ki a megrendelésre kerülő tankönyveket.

A tankönyvek kiválasztásáról az illető szaktárgyi munkaközösség felterjesztése alapján az igazgató dönt. A munkaközösség döntésénél az alábbi szempontokat vegye figyelembe:

- A tankönyv szerepeljen az oktatási minisztérium által jóváhagyott tankönyvjegyzékben!
- Tartalmát tekintve alkalmas legyen a helyi tantervben előírt tartalmak megtanítására!
- Az egyes évfolyamok tankönyvei tantárgyanként egymásra épüljenek!
- Egy évfolyam minden osztálya azonos könyvet használjon az adott tantárgyból. Ettől csak akkor lehet eltekinteni, ha az osztályok eltérő tempóban haladnak (emelt szintű oktatás miatt), vagy differenciálásra van szükség.

A magasabb rendű jogszabályok által előírt esetekben a tankönyvrendeléshez be kell szerezni az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Taneszközök használata

Minimális programnak tekinthető, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését.

Tudjon minden nevelő egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, diaképet, magnetofon hanganyagot, írásvetítő-transzparenszeket, képmagnófelvételeket készíteni, tudják az említett eszközöket és anyagokat eredményesen alkalmazni a nevelési-oktatási folyamatban.

Minden típusú taneszközzel szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

Az iskola igazgatója a magasabb rendű jogszabályok, a helyi tanterv, a nevelőtestület javaslatai és a költségvetés figyelembe vételével hosszú és rövid távú eszközbeszerzési tervet készít. A szaktárgyi munkaközösségek ennek alapján és az időközben felmerült szükségletek szerint tesznek javaslatot az iskolai taneszközök beszerzésére.

Az egyes tanítási órákon szükséges eszközöket a tanító vagy szaktanár határozza meg a tanév elején. Figyelembe kell venni az eszközök használhatóságát és a helyi tanterv előírásait.

A taneszközök kiválasztásának elvei:

- A tankönyvek feleljenek meg a katolikus iskola szellemiségének, a helyi tanterv tartalmi előírásainak.
- A tankönyvek kivitele lehetőleg legyen tartós, ízléses, az anyagot könnyen tanulható formában dolgozzák fel.
- A további taneszközök legyenek modernek, kapcsolódjanak a helyi tanterv céljaihoz.
- A tankönyvek és taneszközök kiválasztásáról és beszerzéséről a szakmai munkaközösségek javaslatai alapján az igazgató dönt.

2.1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.1.4.1 Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
  - a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
  - a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
  - A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
  - A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
  - Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.1.4.2 A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.1.4.3 Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulászervezési módokat.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés tereumában kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában;
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és az nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása;
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe.

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásokban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

○ az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek az intézményi komplex mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);

○ az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő

nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;

2.1.4.4 A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában;
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és az nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása;
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése, mely a környezeti nevelés stratégiai céljaiba is beépül.

2.1.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel

váltható ki.”

A következő módon szervezzük meg:

1. Alsó tagozaton az 5 testnevelés órából 1 óra néptánc.

2. Lehetőségek szerint iskolai sportkörben való sportolással.

2.1.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára heti 22-26 óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban nincs. A választható tantárgyak meghirdetésekor közölni kell azt is, hogy a tárgyat várhatóan melyik pedagógus fogja tanítani. A választható foglalkozások közé tartoznak a heti 2-2 órás délutáni sportfoglalkozások.

2.1.6.1 Szakkörök

A szakköri foglalkozásokat a tantárgyfelosztás figyelembevételével. A tájékoztatás, az igények fölmérése után a csoportok kialakítása a szakkört szervező munkaközösség, tanár joga.

Nyolc főnél kevesebb tanuló jelentkezése esetén szakköri foglalkozások, csoport nem szervezhető meg. A jelentkezéssel kapcsolatos határidőket az iskola éves munkaterve tartalmazza. Szakkörök helye, ideje a faliújságon kifüggesztve található. A szakkörbe való jelentkezéshez a szülői hozzájárulás szükséges, melyet a szülő a tájékoztató füzetbe jegyez be. A jelentkezés egész tanévre szól. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló szorgalom és szaktárgyi osztályzatában. A szakkörök vezetőit az igazgató bízza meg. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján történnek, erről, valamint a látogatottságról szakköri naplót kell vezetni. A szakkörök térítésmentesek.

2.1.6.2 Tanulmányi kirándulások

A tanulmányi kirándulásokat minden évben az osztályfőnök éves munkaterve alapján bonyolítjuk le. Tanári kíséretet az iskola (20 fő tanulónként 1 nevelővel, de minimum 2 fő) iskolaszékhelytől iskolaszékhelyig biztosít.

A tanulmányi kirándulásokra kísérő nevelők kötelesek mentőládát vinni. A tanulmányi kirándulásokról az osztályfőnökök a szülőt az ellenőrző könyvön keresztül tájékoztatják.

A tanulmányi kirándulásokkal kapcsolatos költségeket a szülő fizeti.

2.1.6.3 Tanulmányi versenyek

A tanulmányi versenyeken való részvételünk mértékét a nevelőtestület tanévként határozza meg. Ezen túlmenően, dönthetnek versenyeken való részvétel mellett szakmai munkaközösségek is, ez esetben azonban a szervezésért, a felügyelet biztosításáért a rendező munkaközösség felelős.

A tanulmányi versenyek első fordulójának jelentkezési költségeit a szülő fizeti. A tanuló továbbjutása esetén a részvételi díjat, az utazási költséget és a kísérő tanár utazási költségét az iskola fizeti.

2.1.6.4 Énekkar

Az énekkar a tantárgyfelosztásban meghatározott időkeretben működik. Az énekkarba való belépés, a kórusvezető javaslatára történik.

2.1.6.5 Korrepetálások

Az alsó tagozaton a korrepetálás órarendbe illesztett időpontban az osztályfőnök javaslatára kötelező jelleggel történik, egyéni fejlesztési terv alapján. A felső tagozaton a korrepetálás differenciált foglalkozás, egyes tanulókra vagy az egész osztályra kötelező jelleggel tantárgyanként legfeljebb heti 1 órában történhet. A korrepetálás ingyenes.

2.1.6.6 Fakultációk

Fakultációs foglalkozásokat 7-8. osztályban szervezünk, a tanulók érdeklődésének megfelelően. Különös figyelmet fordítunk ezen a területen a munkáltatásra, manuális fejlesztésére. Jelenlegi lehetőségek: háztartási ismeretek, felvételi előkészítők.

2.1.6.7 Tömegsport, versenysport

A mindennapos testedzés érdekében az intézmény - saját keretein belül - lehetővé teszi a diákok számára a sportlétesítmények és sportszerek használatát, a fűtésért, világításért sem igényel térítést. A mindennapos testedzés formái a tanórán kívüli lehetőségek kombinációjával adódnak. Tanórák (órarendi lehetőségek adta keretek között), asztalitenisz, úszás, délutáni foglalkozások szervezése atlétika, labdajátékok, stb.

Az első és harmadik évfolyam teljes egészét úszásoktatásban részesítjük. A harmadik évfolyam költségét az Önkormányzat fedezi.

2.1.6.8 Táborok

Az emelt szintű testnevelésben részesülőknek, kimenő rendszerben, 5. évfolyamon sí tábor, 6. évfolyamon vízi tábor, 7. évfolyamon lovaglótábor szervezünk. Ezen táborok kiegészítő anyagként szerepelnek a tantervben. Költségeit a szülők támogatásával valamint pályázatok útján az iskola fedezi. A sí tábor az I. félév lezárása után indul, míg a másik kettő a tanév közvetlen lezárása után.

Szorgalmi vagy a nyári szünetben erdei iskolát is szervezünk, amennyiben mutatkozik rá igény.

A nyári szünetben kerékpáros és gyalogos vándortábor, természetjáró, hittantábor is szervezünk. Nyelvi táborok tanítási időben. Maximum évente 1 alkalommal. Váltakozva: német-angol.

A táborokkal kapcsolatos költségeket a szülő fizeti, de lehetőség szerint az iskola is pályázik támogatásra.

2.1.7 Projektoktatás

A pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmazunk. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. Részben projektoktatási formában tervezzük a 7-8. évfolyamon a hittan, a testnevelés, informatika, ének-zene és rajz és műalkotások oktatását.

2.1.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.

- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyvvásárlási támogatás biztosítása,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.1.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő!

Az értékelésben mindenképpen figyelembe kell venni a szóbeli és az írásbeli teljesítményt is. A kétféle beszámoltatási forma aránya tantárgyanként változhat.

A félévi és év végi minősítés - osztályzás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel, felelősséggel.

Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötfokozatú rendszerben történik.: jeles (5), jó (4), közepes (3) , elégséges (2), elégtelen (1). Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tanterv tantárgyanként előírt követelményei határozzák meg.

A fentiektől eltérő, az általános iskola 1-2. osztályának értékelési rendje. Az évközi teljesítményeket a tanító egyéni módon értékeli, minősíti. Az 1. évfolyamon az első félév és a tanév végén, 2. évfolyamon az első félév végén tantárgyanként írásban szöveges értékelést alkalmaz. E minősítések tartalmát a tanító, csak úgy, mint az alkalmazott évközi egyéni értékelési módot a szülőkkel értekezleten ismerteti. Az értékelések szövegét a szakmai munkaközösség által szerkesztett, évfolyamonként egységes és a vezetőség által jóváhagyott táblázat tartalmazza. (1. számú melléklet).

A táblázat minden évfolyam minden tantárgya esetében négy értékelési szintet határoz meg. Ha iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt a szöveges értékelést osztályzatra kell átváltani, akkor a legmagasabb fokozat megfelelője a jeles (5), a második jó (4), a harmadik közepes (3), a negyedik elégséges (2). Ha a tanuló a leggyengébb értékelést kapta, és a tanító és a szülő közös döntése alapján az adott évfolyamot megismétli, a negyedik fokozat megfelelője elégtelen (1). A magatartás és a szorgalom értékelésének átváltásakor értelemszerűen az e területeken használatos kifejezéseket kell használni.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést a pedagógus bejegyzzi a tájékoztató füzetbe vagy ellenőrző könyvbe. A szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul. Ha a tanuló a legalacsonyabb minősítést kapja, az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat. Az a tanuló részesülhet tantárgyi dicséretben, aki a korosztályának meghirdetett tanulmányi versenyen eredményesen szerepel. Házi versenyen 1-3., városi

versenyeken 1-10. és országos versenyeken 1-30. helyezést ér el, illetve országos és megyei versenyeken az induló versenyzők legjobb 5 % között van.

2.1.9.1 Írásbeli feladatok értékelése

Az ellenőrzésnek ki kell terjedni az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásánál fontos, hogy azok mindig a helyi tantervben meghatározott követelmények keretein belül maradjanak, olyan anyagrészekhez kapcsolódjanak, amelyek a tanítási órákon már feldolgozásra kerültek, és vegyék figyelembe az adott csoport képességeit, a többi tantárgy által előírt feladatokat. Az írásbeli feladatok szolgálják az elméleti tudás elmélyítését! A házi feladat mennyisége nem függhet az otthon eltöltött idő mennyiségétől, így a tanulók pihenését és kikapcsolódását szolgáló hétvégére és tanítási szünetekre nem adható több házi feladat, mint amennyi az egyik tanítási napról a másik tanítási napra következő tanítási órák esetében adható.

Az írásbeli beszámoltatás formáit az egyes tantárgyak esetében a szakmai munkaközösségek határozzák meg, a helyi tantervben előírt követelmények alapján. Rendjét az adott tantárgyra a tanév elején elkészítendő tanmenet rögzíti. Fontos szempont a tanulók egyenletes terhelése, ügyelni kell arra, hogy egy tanítási napon lehetőség szerint egy átfogó, egész témakört felölelő számonkérés legyen, csak olyan tananyagból, amelynek megfelelő ismétlése, gyakorlása a felmérést megelőző órákon megtörtént.

2.1.9.2 Szóbeli értékelés

Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a „feladatmegoldós” tárgyaknál sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

2.1.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1–1,5 óránál.

2.1.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, technika és életvitelt, testnevelést 7-8. évfolyamon.

Felmenő rendszerben (2013/2014-es tanévtől kezdődően) évfolyamszinten csoportbontásban tanítjuk a matematikát és az idegen nyelveket a tagozatoknak megfelelően.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, hogy több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.1.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a *Hungarofit* rendszer alkalmazásával. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt Hungarofit (fizikai fitness mérése) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.

- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs- és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdalökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése: mellő fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. *A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.* A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. *A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.* A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a szülők tudomására hozzák.

2.1.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.1.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való

személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

2.1.13.1.1 Alapelve, célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;

- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
  - a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában
  - Fejlessze az életvezetési képességeket
  - Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
  - Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
  - Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
  - Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
  - Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is

2.1.13.1.2 Területei

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségük érdekében,
- Öltözködés, Higiénia, *Pszichohigiénia*, tisztálkodás, fizikailag aktív, egészségtudatos *életvezetésre nevelés*; *Szociálhigiénia*: a stressz- és feszültségoldás metódusai
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben.
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok: pl.: gerinc, szemészet, fogászat, stb.

Egészségnevelési nap, verseny szervezése

Célok	Feladatok	Kritériumok
<i>A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása</i>	Komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.

<p><i>Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása</i></p>	<p>Annak tudatosítása a tanulóknban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknban az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló magatartás fontos része.</p>
<p><i>Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása</i></p>	<p>A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.</p>
<p><i>A biztonságos életvezetés elsajátítása</i></p>	<p>Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.</p>

2.1.13.1.3 Az egészségnevelés várható eredményei

1. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
2. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

2.1.13.1.4 Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2.1.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Kiemelt stratégiai céljaink

A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.

Alapelve: A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

2.1.13.2.1 Területei

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását.

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

2.1.13.2.2 A környezeti nevelés színterei

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai környezet

- Tanteremek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése
- Szelektív hulladékgyűjtés

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek, "Zöld-sarokban" tartott órák.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- szakkörök, táborok
- környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,

- Rendszeres természetjáró túrák,
- Madarak és fák napjának megtartása,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése
- Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe,
- DÖK nap
- *Egyéb foglalkozások*, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint *a napközis és tanulószobai foglalkozások*
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

2.1.13.2.3 Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokon

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

2.1.13.2.4 A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése. Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése. Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

	<i>kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.</i>	<i>megvalósítása.</i>	
--	--	-----------------------	--

2.1.13.2.5 A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő)
- Projektek (pl.: savas eső mérése)
- Riport (kérdőíves felmérés)
- Terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”)
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése, kutatómunka)
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése)
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

2.1.13.2.6 A környezeti nevelésben résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Első és második évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára
- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképek a kialakítása

2.1.13.2.7 Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezetnevelési lehetőségek

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

Az iskola belső környezete

*Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, **tanórákon kívül** és az irodákban egyaránt.*

2.1.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Minden iskola nevelő - oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható:

- a) Tantárgyi követelmények - ezt a NAT alapján a helyi tanterv határozza meg. (Lásd a külön kötetekben!) A tantárgyi megmértetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.
- b) Magatartási követelmények - ez az alapvető értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje és szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.
- c) Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkájához való viszonyát tükrözi. Konkrétan az iskola házirendje és szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A követelményrendszer betartása, betartatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, mely során az alábbi alapelveket kell figyelembe venni:

- 1) Csak iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- 2) A követelmények megállapításában figyelembe kell venni a tanuló képességeit - talentumait - és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismernie a tanulót.
- 3) Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
- 4) A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség igényének kialakítása.
- 5) Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
- 6) A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot.
- 7) A követelmények mögött érződjön a tanítvány egyediségének tisztelete.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot a pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a testület többsége döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2). Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). Az 1. évfolyamon az első félév és a tanév végén, 2. évfolyamon az első félév végén tantárgyanként írásban szöveges értékelést alkalmazunk. Az alábbi szempontokat azonban ezeken az évfolyamokon is figyelembe kell venni.

2.1.14.1 A magatartás értékelésének elvei

Példás (5) magatartású:

- a) aki felelősségérzettel van az iskola, a közösség iránt, aki megtartja az iskola házirendjét, s a feladatkörében arra törekszik, hogy az iskolatársai is megtartsák,
- b) aki önként vagy megbízásból munkát vállal a közösségért, és ezt megbízhatóan teljesíti,
- c) aki önállóan és meggyőződéssel nyilvánítja ki véleményét, aki emberi kapcsolatban őszinte, művelt fiatalhoz illő hangnemet használ,
- d) aki törekszik - lelki érettségének megfelelően – önnevelésre, és az ehhez kapott útmutatást elfogadja, igyekszik megvalósítani,
- e) akinek nincs fegyelmi büntetése, illetve fegyelemsértésre vonatkozó ismételt tanári bejegyzése (szaktanári vagy napközis figyelmeztetés)
- f) bukásra nem áll.

Jó (4) magatartású:

aki előbbiek egyikének-másikának nem felel meg kifogástalanul, de fegyelmi és igazgatói büntetése nincsen (1 osztályfőnöki figyelmeztetése lehet).

Változó (3) magatartású:

- a) aki az előbbiek ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett,
- b) akinek osztályfőnöki megrovás vagy igazgatói büntetése van.
- c) akinek egynél több igazolatlan órája van,

Rossz (2) magatartású:

- a) aki az előbbi pontok közül több ellen is súlyosan vétett,
- b) aki szigorú (igazgatói vagy tantestületi) megrovást kapott,
- c) aki ismételten igazolatlanul mulasztott.

A magatartás értékelésekor a tanulót a fentiek szerint, egyéni képességeinek figyelembe vételével, önmagához képest kell megítélni, figyelembe véve esetleges fejlődését.

2.1.14.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Példás (5) szorgalmú:

- a) aki iskolai kötelezettségeit teljesíti (pl. írásbeli feladatait önállóan készíti el, mulasztásait időben pótolja , készületlenségét időben jelenti és igazolja , az órákra képességének megfelelően és megbízhatóan készül.)
- b) aki – egyéni képességeihez mérten – tevékenyen részt vesz egyéni fejlődését szolgáló diákkörök munkájában, illetve tanulmányi versenyeken, pályázatokon,
- c) aki rendben tartja iskolai holmiját, könyvei, füzetei tiszták, írásbeli munkáinak külalakja gondos, felszerelését rendszeresen elhozza a tanítási órákra.

Jó (4) szorgalmú:

aki az előbbieket egyikének-másikának nem felel meg, de ilyenek miatt fegyelmező intézkedést nem kapott.

Változó (3) szorgalmú:

aki az előbbieket egyike ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett, de fegyelmi és igazgatói büntetése nincsen (osztályfőnöki figyelmeztetése van).

Hanyag (2) szorgalmú:

aki az előbbieket közül több ellen súlyosan ismételten vétett és ezért osztályfőnöki megrovás vagy igazgatói büntetése van.

A szorgalom értékelésekor a tanulót a fentiek szerint, egyéni képességeinek figyelembe vételével, önmagához képest kell megítélni, figyelembe véve esetleges fejlődését. A szorgalom értékelése nem köthető előzetesen, egyéni képességektől függetlenül elvárt tanulmányi átlaghoz vagy versenyeredményekhez.

2.1.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A jutalmazás minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

- Csak a büntetés nem a bűnöst.
- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelés lehetősége.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következetlenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következetlenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük benne, és abban segítünk, hogy saját útját megtalálja.

Mobiltelefon használati rendje: szülői engedélyhez kötött mobiltelefon behozatala és használata, de napközben kikapcsolt/néma állapotban tartani, sem játéokra, sem internetezésre stb.nem használható tanítási időben illetve az utolsó tanítási óra végéig, illetve a napközis foglalkozás végéig!

A fentiek rendszeres (3×) megsértése fegyelmezői intézkedés meghozatalát vonja maga után.

2.1.14.3.1 Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez (hasznos anyaggyűjtés, faültetés, udvarszépítés stb.)
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, dicsőséget szerez,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában - a tanév közben - elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

Tanév végén a tanulók könyvjutalomban részesülhetnek:

- kitűnő tanulmányi eredményért és példamutató magatartásért,
- kitűnő tanulmányi eredményért,
- tanulmányi- vagy sportversenyen elért megyei, területi, regionális 1-3., országos 1-10. helyezését illetve az induló megyei és országos versenyen induló versenyzők legjobb 5 % között van , ha magatartásuk és szorgalmuk legalább jó,
- a 8. évfolyamon kiemelkedő közösségi munkáért, ha magatartásuk és szorgalmuk legalább jó,
- a nevelőtestület külön döntése alapján.

A tanulmányi vagy sportversenyeken megyei, területi, regionális 1-3. vagy országos 1-10. helyezését illetve az induló versenyzők legjobb 5 % -át elérő tanulók, illetve azok a tanulók, akik iskolán kívüli szereplésükkel, társadalmi, közösségi munkájukkal az iskolának jó hírnevet szereztek igazgatói dicséretben részesülnek.

Versenyeredményért, szereplésért szaktanári vagy osztályfőnöki dicséret is adható. A dicséretek az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe be kell jegyezni.

Nevelőtestületi dicséretben részesülhet évfolyamonként 2 tanuló (nyolcadik osztályban 3), ha ezt magatartásával szorgalmával és valamilyen kiemelkedő alkalmi vagy rendszeres tevékenységével kiérdemelte. A nevelőtestületi dicséret a tanév végén adható az osztályfőnök felterjesztésével és a nevelőtestület (vagy a szaktárgyi munkaközösségek) egyetértésével. A nevelőtestületi dicséretek a tanévzáró ünnepélyen vagy a ballagáson iskola igazgatója vagy aki képviseli nyújtja át. A nevelőtestületi dicséret mellé oklevél és könyvjutalom járhat. A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba is be kell jegyezni.

Jó tanuló, jó sportoló cím adományozásával jutalmazható a tanév végén az a 8. (max. 2) osztályos tanuló, aki jeles tanulmányi átlagával, jó magatartásával és kiemelkedő sporttevékenységével ezt kiérdemelte. A cím az osztályfőnök és a testnevelés munkaközösség felterjesztésével és a nevelőtestület (vagy a szaktárgyi munkaközösségek) egyetértésével adományozható. A cím elnyerésével járó oklevelet, könyvjutalmat és kupát az iskola igazgatója vagy aki képviseli nyújtja át a tanévzáró ünnepségen vagy a ballagáson. A cím elnyerésének tényét a bizonyítványba is be kell jegyezni.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget (osztályt) csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A csoportos dicséretet is írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.1.14.3.2 Fegyelmezés

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,

büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben lehet részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb rendű jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb rendű jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

2.1.15 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Tantárgyi követelmények

Az egyes tantárgyakra évfolyamonként előírt követelményeket, fejlesztési lehetőségeket és a továbbhaladás feltételeit a helyi tanterv külön kötetei tartalmazzák az alábbiak szerint:

- 1. kötet: Alsó tagozat
- 2. kötet: Felső tagozat
- 3. kötet: Hittan
- 4. kötet: A helyi tanterv Kocséri sajátosságai

2.2 A kocséri Gábor Áron Tagiskola helyi tanterve

2.2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Tagiskolánk nevelőtestülete az 51/ 2012 számú EMMI rendelet 1. és 2. sz. mellékleteként megjelent kerettantervek alapján készítette el helyi tantervét. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadal. és állampolg. ism.	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1

Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.2.2. A helyi tanterv óraszámjai

2.2.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

A nevelőtestület döntése alapján a szabadon tervezhető órakeret terhére új tantárgyat nem vezet be tagiskolánk.

Meglévő tantárgy korábbi évfolyamon kezdődő oktatása mellett egy esetben döntöttünk, az informatika tantárgyat 5. osztályban vezetjük be.

A szabadon felhasználható órakeretből tagiskolánk az alábbi **meglévő tantárgyak óraszámait** emeli meg:

Évfolyam	Szabadon tervezhető órakeret	Emelt óraszámú tantárgy	Emelt óraszámú tantárgy	Emelt óraszámú tantárgy
1. évfolyam	2	magyar nyelv és irodalom	matematika	---
2. évfolyam	2	magyar nyelv és irodalom	matematika	---
3. évfolyam	3	magyar nyelv és irodalom	matematika	magyar nyelv és irodalom
4. évfolyam	3	magyar nyelv és irodalom	matematika	angol
5. évfolyam	2	magyar nyelv és irodalom	<i>informatika</i>	---
6. évfolyam	3	magyar nyelv és irodalom	matematika	angol
7. évfolyam	3	magyar nyelv és irodalom	matematika	angol
8. évfolyam	3	magyar nyelv és irodalom	matematika	angol

Az óraszám emelése nem jelenti az adott tananyag tartalmi bővítését, a gyakorlásra, készségfejlesztésre fordítható időkeret nő meg ezáltal, ahogy azt a tantárgyi helyi tantervek részletesen tartalmazzák.

Indoklás: a tanulói összetétel, mely szociokulturálisan az országos átlag alatt van, és az iskolánk általános jellege az alapkészségek fejlesztését követeli meg mindennek előtt.

2.2.2.2. A hittanórák száma

Tagiskolánk egyházi iskolaként, a fenntartó szándékaival egyezően, az eddigi gyakorlatnak megfelelően heti 2 órában tanítja a katolikus hittant (az 1. évfolyamon heti 1 órában), részben a polgári erkölcstanoktatás órakeretében, hiszen olyan tantárgy nincs az iskolánkban.

Iskolánk természetesen biztosítja a református felekezetű hitoktatás feltételeit is, annak helyi tanterve mellékletként szerepel.

2.2.2.3. Egyéb helyi sajátosságok

A kerettantervi kétéves ciklusokra előírt óraszámokat nem módosítva a 7. és 8. évfolyamon a fizika, kémia, biológia és egészségtan, valamint a földrajz tantárgyakat egyaránt évi 1,5 órás órásszámmal fogjuk oktatni.

Indoklás: tapasztalataink szerint a hatékony ismeretátadásnak ez megfelelőbb keret, mint az évi 1+2 ill. 2+1 óra.

Az 5. évfolyamon a Hon- és népismeret tárgyat választottuk a Dráma és tánc ill., a Hon- és népismeret közül.

Indoklás: az iskola sajátosságai, a község adottságai, valamint eddigi hagyományaink, az iskola által megjelentetett honismereti munkatankönyvünk ezt a döntést egyértelművé tették.

2.2.2.4. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának, nevelésének elvei, keretei

A kocséri tagiskola a 2002/2003. évi tanévtől kezdődően a szülői igényeknek és az oktatási kormányzat készítésének megfelelően – az Alapító Okiratot is módosítva, az alapvető személyi és tárgyi feltételek biztosítása - felvállalta a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását. A sajátos nevelési igényű tanítványaink egyéni fejlesztését főállású gyógypedagógus végzi a szakértői és rehabilitációs bizottság véleményében meghatározott illetve a törvény által előírt órásszámban. A nevelőtestület tagjai is több, kifejezetten az eredményes integrált oktatást elősegítő képzésen vettek részt.

A köznevelési törvény szerint „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes

előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A jogszabály fogalomkörét szűkítve az Alapító Okiratunk alapján enyhe fokban értelmi vagy beszéd fogyatékos, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók integrált oktatását végzi iskolánk.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges gondozást a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Köznevelési törvény 6. számú melléklete alapján a sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma az 1-6. évfolyamon heti 3 óra, a 7-8. évfolyamon heti 4 óra.

A fejlesztés külön e célra kialakított helyiségben történik, a szakértői bizottság illetve a törvény által meghatározott óraszámokban. Szükség esetén a gyógypedagógus munkáját logopédus is segíti.

Az integrált oktatás folyamán kiemelt célunk:

az esélyegyenlőség biztosítása,

a tanulók személyiségének fejlesztése;

az ismeretek tárgyilagos és többoldalú közvetítése;

segítsük, hogy a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátítsa a közösségi együttműködés magatartási szabályait;

figyelembe vesszük a gyermek, tanuló egyéni képességeit, fejlődésének ütemét, sajátos nevelési igényét;

segítsük a hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkózását tanulótársaihoz;

továbbtanulás ill. társadalmi életben való beilleszkedés elősegítése.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Cél: azon képességek, készségek kialakítása, ill. fejlesztése, melyek segítségével ezek a tanulók fel tudnak zárkózni társaikhoz.

A fejlesztés egyéni fejlesztési terv alapján történik, melynek alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Formái: kiscsoportos ill. egyéni.

Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve történik a percepciós folyamatok működésének erősítése, a motoros területek koordinációjának fejlesztése, a kognitív funkciók fejlesztése, valamint az írás-olvasáshoz-számoláshoz szükséges területek fejlesztése. A foglalkozásokat gyógypedagógus vezeti, a fejlesztés során folyamatosan az osztálytanítóval, a szaktanárokkal

konzultálva. Ezek a részképesség-zavarokkal küzdő tanulók a helyi tanterv általános követelményeit teljesítik, esetenként a szakvéleményben javasolt könnyítésekkel, mentesítésekkel.

Értelmi fogyatékos tanulók

Cél: az érintett tanulókra vonatkozó helyi tanterv követelményeinek teljesítése.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulókra vonatkozó helyi tanterv e dokumentum mellékletét képezi, tartalmazza részletesen a célokat, feladatokat, követelményeket és az értékelés módját. Az értékelés a tanító/ szaktanár és az egyéni fejlesztést végző gyógypedagógus együttműködésével történik. A speciális tanterv alapján történő oktatásról, áthelyezésről csak a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye dönthet.

Az integráció lehetővé teszi, hogy ezek a gyerekek a tanórákon osztálytársaik között tanuljanak, és a kötelező órákon túl pedig egyéni fejlesztésben részesüljenek. A foglalkozás történhet külön, egy fejlesztésre kialakított helyiségben, ill. a tanulót befogadó osztály tantermében is, a befogadó tanulók jelenlétében („Kéttanáros modell”).

Az integrált tanulókkal kapcsolatos haladási és mulasztási adatok nyilvántartását az osztálynaplón kívül egy fejlesztő naplóban is végzik a pedagógusok. Az általuk tartott foglalkozások anyagait óránként és gyerekenként ebben a naplóban vezetik.

A nevelés és oktatás során figyelembe vesszük „A fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvei”-t, valamint speciális tantervet, tankönyveket és más segédleteket használunk.

A tanulók kötelező, illetve rendkívüli kontrollvizsgálatainak alkalmával a nevelők megfogalmazzák pedagógia tapasztalataikat az integrált oktatás eredményességét és további lehetőségeit illetően. A szakértői bizottság döntése alapján folytatódhat az integrált oktatás, illetve szegregált intézménybe történő áthelyezésre is sor kerülhet.

2.2.2.4. A kocséri helyi tanterv óraszámjai

Kocséri óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam								
Évfolyamok	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
Tantárgyak	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	8	288	8	288	8	288	7	252
Idegen nyelvek							3	108
Matematika	5	180	5	180	5	180	5	180
Hittan	1	36	2	72	2	72	2	72
Környezetismeret	1	36	1	36	1	36	1	36
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72
Életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Tanulói óraszám	25	900	26	936	26	936	28	1008

Kocséri óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam								
Évfolyamok	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
Tantárgyak	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	5	180	5	180	4	144	5	180
Idegen nyelvek	3	108	4	144	4	144	4	144
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Hittan	2	72	2	72	2	72	2	72
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	72	2	72	2	72	2	72
Természetismeret	2	72	2	72				
Fizika					1,5	54	1,5	54
Kémia					1,5	54	1,5	54
Biológia–egészségtn					1,5	54	1,5	54
Földrajz					1,5	54	1,5	54
Ének-zene	1	36	1	36	1	36	1	36
Hon- és népismeret	1	36						
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Informatika	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36		
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
<i>Osztályfőnöki</i>	1	36	1	36	1	36	1	36
Tanulói óraszám	29	1044	29	1044	32	1152	32	1152

2.2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvválasztásról

A tankönyvellátás a jogszabályok előírása szerint történik. Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Választásunkban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, tehát megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe. Szempont az is, hogy lehetőleg a választott tankönyv, taneszköz digitális formában is elérhető legyen, kellő interaktív terméktámogatással bírjon, hiszen ennek a szemléltetés és a motiválás szempontjából egyre nagyobb jelentősége van.

A hivatalos tankönyvek közül a pedagógusok a helyi tanterv figyelembe vételével, továbbá a tartós használat tiszteletben tartásával szabadon választhatnak.

Az egyéb taneszközökről

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a tankönyvosztáskor írásban tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára.

A taneszközök használatáról

Minimális programnak tekinthető, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését. Ismerje minden nevelő az egyszerű audiovizuális ismerethordozók, informatikai eszközök (projektor, interaktív tábla) használatát. Optimális cél, hogy a nevelők képesek legyenek a fenti eszközök alkotó használatára, hanganyagok, írásvetítő-transzparenszek, ppt-diasorozatok készítésére, és azok céltudatos alkalmazására.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk. Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

2.2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.2.4.1 Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulási tevékenységeibe.

Törekszünk arra, hogy minél több szülő döntsön a napközi igénybevétele mellett, mert egésznapos keretek között arányos tanulói terheléssel, változatos munkaformákkal, folyamatos pedagógiai irányítással eredményesebb lehet az alapkészségek és a megfelelő tanulási módszerek kialakítása, a kötelességérzet és feladattudat elmélyítése.

Az alsó tagozat első két évében kiemelt feladat a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával is segítjük az iskola fegyelem és figyelem kialakítását.

2.2.4.2 A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatok. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív

tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat. Ügyelünk a versengés és a kooperativitás helyes arányára.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, a keresztény értékrend tudatosításával, a helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával formáljuk a tanulóink személyiségét.

2.2.4.3 Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása - a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;

A fenti feladatok megvalósítását az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével is elősegítjük. A családban, a társas kapcsolatokban, az osztályközösségben megtapasztalt együttműködés értékének tudatosítása is a fentieket szolgálja.

Kiemelt feladat a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

2.2.4.4 A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

2.2.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

1-4. évfolyam:

A heti 5 testnevelési órából:

- a. heti 3 óra osztálykeretben történik, a helyi tanterv ezért heti 3 órában tervezi meg a kerettantervi követelmények elsajátíttatását,
- b. heti 1 órában néptáncoktatás zajlik iskolánkban, mely minden tanuló számára kötelező,
- c. heti 1 óra a diáksportkör keretében működő sportszportok által történik, ennek keretei:
  - a csoportok 1 vagy 2 évfolyam tanulóiból szerveződnek,
  - a tanulóknak, szülőknak kötelezően választaniuk kell a tanév elején felkínált sportszportok közül,
  - a diáksportköri sportszportokba való jelentkezés nem köthető anyagi feltételhez, részvételi díjhoz vagy tagdíjhoz,
  - az indított diáksportköri csoportokat az éves tantárgyfelosztás tartalmazza,
  - a diáksportköri csoportok vezetője az intézménnyel munkaviszonyban vagy polgári jogviszonyban álló pedagógus vagy edző lehet,
  - a hagyományok és tárgyi, személyi feltételek alapján az alábbi sportszportok indítását biztosítja az iskola:
    - tömegsport – kosárlabda orientációval
    - labdarúgás
  - a hagyományok és adottságok alapján az alábbi sportszportok indítása lehetséges, amennyiben annak tárgyi és szervezési keretei biztosítottak az adott tanévben:
    - lovaglás
    - tollaslabda
    - úszás
  - iskolánkban nem jellemző, de jogilag lehetséges, hogy a c. pont heti 1 óráját egyes tanulók külső sportegyesület igazolása alapján más módon teljesítsék, ez esetben az egyesületi

igazolást a jelentkezésről szeptember 10-ig, a részvételtől június 1-jéig kell benyújtani az iskola titkárságán;

5-8. évfolyam:

A heti 5 testnevelési órából:

- a. heti 3 óra osztálykeretben történik, a helyi tanterv ezért heti 3 órában tervezi meg a kerettantervi követelmények elsajátíttatását,
- b. heti 2 óra a diáksportkör keretében működő sportcsoportok által történik, ennek keretei:
  - a csoportok 2-2 évfolyam tanulóiból szerveződnek (5-6.o. ill. 7-8.o.),
  - a tanulóknak, szülőknek kötelezően választaniuk kell a tanév elején felkínált sportcsoportok közül,
  - a diáksportköri sportcsoportokba való jelentkezés nem köthető anyagi feltételhez, részvételi díjhoz vagy tagdíjhoz
  - az indított diáksportköri csoportokat az éves tantárgyfelosztás tartalmazza
  - a diáksportköri csoportok vezetője munkaviszonyban vagy polgári jogviszonyban álló pedagógus vagy edző lehet,
  - a hagyományok és tárgyi, személyi feltételek alapján az alábbi sportcsoportok indítását biztosítja az iskola:

- kosárlabda

- labdarúgás

- a hagyományok és adottságok alapján az alábbi sportcsoportok indítása lehetséges, amennyiben annak tárgyi és szervezési keretei biztosítottak az adott tanévben:
  - lovaglás
  - tollaslabda
  - úszás
- iskolánkban nem jellemző, de jogilag lehetséges, hogy a b. pont heti 2 óráját egyes tanulók külső sportegyesület igazolása alapján más módon teljesítsék, ez esetben az egyesületi igazolást a jelentkezésről szeptember 10-ig, a részvételtől június 1-jéig kell benyújtani az iskola titkárságán;

Az éves órarend kialakításánál tagiskolánk törekszik arra, hogy a mindennapos testnevelés egyben mindennapi testnevelés is legyen, vagyis a hét minden napján legyen szervezett testmozgás minden tanuló számára.

A tárgyi feltételek:

Tagiskolánkban rendkívül kedvező tárgyi feltételek biztosítottak a testneveléshez, az alábbiak helyszínek közül választhatnak a pedagógusok:

- tornacsarnok (szertárral, öltözőkkel, megfelelő kiszolgáló helyiségekkel)
- iskolaudvar (aszfaltborítással, sportági felszereléssel)
- községi sportpálya (füves labdarúgópálya)
- községi játszótér (szabványos köztéri játékokkal)

Az éves órarendet minden tanévben úgy alakítja ki tagiskolánk, hogy minden osztály számára minimálisan heti 3 óra erejéig biztosított legyen a tornacsarnok egyedüli használata.

2.2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára heti 22-26 óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Tagiskolánk méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

A választható foglalkozások, szakkörök meghirdetéséről a személyi-tárgyi feltételek alapján előterjesztett tagintézmény-vezetői javaslat alapján a nevelőtestület dönt a tanévkezdő értekezleten.

A választható foglalkozások, szakkörök meghirdetése tanévkezdéskor történik. A jelentkezés írásban, szülői aláírással történik. A jelentkezés egy tanévre szól, azon tanév közben módosítani nem lehet.

A választható foglalkozások közé tartoznak a heti 1-2 órás délutáni sportfoglalkozások is.

A választható foglalkozások, szakkörök meghirdetésekor közölni kell azt is, hogy az adott foglalkozást melyik pedagógus fogja tanítani.

2.2.7 Projektoktatás

A korábban jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmazunk. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Az erdei iskola, mint a projektoktatás egyik megvalósulási formája jelentős hagyományokkal rendelkezik tagiskolánkban. Az általában ötnapos bentlakásos hegyvidékre szervezett tábor során nemcsak tanulás tartalmakat sajátítanak el a tanulók projektoktatás keretében (természetismeret, technika, magyar nyelv és irodalom), de az önállóságra nevelésnek, az együttműködési készség fejlesztésének is kiváló alkalma. A 6. osztály számára a jövőben is biztosítani kívánjuk, amennyiben azt községi és alapítványi, esetleg pályázati támogatásból költségmentesen meg tudjuk szervezni.

2.2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.2.8.1. Általános feladatok

Kocsér község jövedelemtermelő képessége alacsony, kevés a munkahely, így sok a hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család. Tanulóink összetétele a szociokulturális környezetet tekintve az országos átlagtól jelentősen elmarad. Ezt igazolják vissza a kompetenciamérés kapcsán felmért családi háttér index eredmények is.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül, azaz hátrányos helyzetű tanulóink 50-60 %-a. Halmozottan hátrányos helyzetű a szülők iskolázottsági nyilatkozata alapján tanulóink 15-20 %-a. Az utóbbi években a községben kialakult nevelőszülői hálózat következtében tanulóink között jelentős számú, 20-25 fő az állami gondozásban élő diák.

Ez a háttér különösen nagy jelentőséget ad az ifjúságvédelmi és osztályfőnöki munkának, valamint az esélyegyenlőség érdekében, pályázati támogatással végzett integrációs pedagógiai tevékenységünknek.

A tanulóink 50-60 %-a veszi igénybe a napközis foglalkozás lehetőségét. Ez főként a külterületről járó gyerekek számára kiemelt fontosságú. Számukra csak így biztosítható, hogy a délutáni, tanórán kívüli foglalkozásokon, szakkörökön, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásokon jelen tudjanak lenni. Ezért is törekszünk majd az új köznevelési törvény által megfogalmazott egésznapos oktatás megvalósítására. A tanyasi diákok számára nagy könnyebbség, hogy a községi önkormányzat iskolabusza szállatja őket reggel és délután.

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért tagiskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetének fokozott figyelemmel kísérése, pontos nyilvántartása,

a jogszabályokban rögzített kedvezmények körültekintő biztosítása, közreműködés az esetleges hivatali eljárásokban,

mentálisan sérült, krízishelyzetben lévő tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,

rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével a helyes életmód kialakítása érdekében, a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése érdekében (drog, alkohol, dohányzás).

rendszeres kapcsolattartás az érintett tanulók szüleivel,
a támogatásokat célzó különböző pályázati lehetőségek körütekintő kihasználása (Útravaló Program, Erzsébet Program, Szent Gellért Ösztöndíj, IPR, stb.).

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.2.8.2. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere (IPR)

A kocséri tagintézményben a 2006/07. tanévtől a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése érdekében a nevelőtestület döntése alapján integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítést folyik (IPR) a 11/1994 MKM rendelet 39/D.§ (4) és 39/E§ (4) bekezdése szerint.

A tagiskolában a gyerekek jelentős része alapvető szocio-kulturális hátránnyal érkezik, a tanulók kb. 60%-a hátrányos helyzetű (hh), ezen belül kb. 20%-uk halmozottan hátrányos helyzetű (hhh). Itt a szülők iskolai végzettsége legfeljebb 8 általános iskolai osztály, és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. A hátrányos helyzet a jövedelmi viszonyokból, a lakókörülményekből, a szülők alacsony iskolázottságából, életviteli problémákból adódik.

Az IPR keretei között a tanulók egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésük elősegítése, tanulási, továbbtanulási esélyeik kiegyenlítése folyik. Az IPR bevezetése kétéves ütemterv alapján történt, az alkalmazási feltételek teljesítését követően, egy sikeres, 2006 és 2008 között konzorciumban megvalósított HEFOP 2.1.5. pályázat támogatásával.

Az évenkénti IPR pályázati támogatásnak is köszönhetően a tanulók egyéni fejlesztése és az iskola közösségébe történő integrálása eredményesen zajlik. A tantestület a közelmúltban több, az IPR szempontjából kulcsfontosságú továbbképzésen vett részt (IPR, drámapedagógia, kooperatív pedagógia, tevékenységközpontú pedagógia, tanulásmódszertan), így valamennyi pedagógus rendelkezik az eredményes integrált oktatást lehetővé tevő módszertani kultúrával. Az iskolán kívüli partnerekkel szervezett projektek, a tárgyi feltételek korszerűsítése, az IPR munkacsoportok működtetése is elősegítik ezt a tevékenységet.

Az integrációs és képesség-kibontakoztató rendszer keretén belül iskolánk a tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei közül az alábbiakat alkalmazza:

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok (DIFER-mérés, iskolaérettségi vizsgálat)

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- komplex művészeti programok, művészeti szakkörök működtetése

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- patrónusi, mentori rendszer működtetése (IPR mentorháló)

- Útravaló Program

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- kooperatív tanulásszervezés

- drámapedagógiai módszer

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő esetmegbeszélések

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetésével a következő eredményeket kívánjuk elérni:

nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma,

csökken a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma,

nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű, ill. halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma,

a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményei az országos kompetenciaméréseken javulnak.

2.2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók beszámoltatásának célja:

- a törvényben előírt értékelési kötelességnek való megfelelés
- a további oktatómunka tervezéséhez szükséges információszerzés
- motiváció

A tanulók beszámoltatásának formái:

- szóbeli beszámoltatás
- írásbeli beszámoltatás
- gyakorlati tevékenységgel történő számonkérés (testnevelés, rajz, stb.,)

A tanulók beszámoltatásának elvei

A nevelőtestület fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli feltétele, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Ezek aránya a tantárgy sajátosságaiból fakad. Törekedni kell a sokoldalú számonkérésre, a beszámoltatási formák azonos súlyú érvényesítésére. Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli készségeinek fejlesztése érdekében minél többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Arra törekszünk, hogy az osztályzatok 25 %-a szóbeli felelet nyomán szülessen.

A tanulók munkáját egy-egy témakörön belül a nevelők szóban és írásban is ellenőrzik.

Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje

Fajtája	Témája	Bejelentési kötelezettség	Javítási kötelezettség	Megőrzési kötelezettség	Terhelési súly
Írásbeli felelet	A legutóbbi egy-két óra anyaga	Nincs	Következő óra	A tanév végéig	1
Felmérő	Egy témakör alfejezete (ált. 4-8 óra anyaga)	Van az előző órán	Max. a 2. óra	A tanév végéig	2
Témazáró	Egy átfogó témakör (ált. 10-20 óra anyaga)	Van két órával előtte	Max. 1 hét	+ 1 tanév	3

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

Egy tanítási napon az írásbeli beszámoltatásból eredő terhelés nem haladhatja meg a 6 pontot.

Azaz egy tanítási napon például maximum két témazáró dolgozat íratható a tanulókkal.

Ponthatárok

Az 3.-8. évfolyamon a tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelés érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak értékelésekor az elért teljesítmény érdemjegyre történő átváltását a pedagógus a következő arányok alapján végzi:

100 % - 91 %: jeles (5)

90 % - 76 %: jó (4)

75 % - 55 %: közepes (3)

54 % - 40 %: elégséges (2)

39 % - 0 %: elégtelen (1)

Ettől a ponthatároktól eltérhet a nevelő a beszámoltatás jellegétől függően.

2.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok az órán tanultak elmélyítését, a tanulók készségfejlesztését, az órán feldolgozott tananyag gyakorlását szolgálják. Nem irányulhat a tanórán fel nem dolgozott tananyag elsajátítására, de irányulhat az önálló tanulás képességének gyakorlására, önálló szövegfeldolgozásra.

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatokat a nevelő a tanórán úgy készíti elő, hogy az a tanulók számára önállóan megoldható legyen. Tantárgyanként az otthoni feladatmegoldás, felkészülés időigénye átlagosan 20-30 perc, semmiképp sem lehet több egy tanóra idejénél, 45 percnél. A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószobai) ideje nem lehet több alsó tagozaton 1-1,5 óránál, felső tagozaton 1,5–2 óránál.

A hétvégére feladott otthoni feladatokra is ezek a korlátok érvényesek.

Az ennél nagyobb időigényű otthoni feladatok (pl. olvasónapló, gyűjtőmunka, fogalmazás, stb.) elvégzésére úgy kell megfelelő határidőt biztosítani a tanulók számára, hogy a napi terhelés feladatonként ne haladja meg a 20-30 percet.

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatokat a következő tanórán a nevelő ellenőrzi, azt értékeli, előzetes bejelentés nélkül is osztályozhatja.

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

2.2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az egyéb foglalkozások közé tartoznak a következők:

- napközi illetve tanuló szoba,
- szakkör,
- egyéni foglalkozás, korrepetálás, tehetséggondozás,
- diáksportkör;

Napközi, tanulószoba

A napközis ellátás – tekintettel a tanulók szociális összetételére és a község jelentős lakott külterületére – rendkívüli jelentőségű és nagy hagyománnyal bíró területe iskolánknak.

Lehetőség szerint az alsó tagozaton a napközis ellátás megszervezésénél biztosítani kell a homogén, egy osztály tanulóiból álló csoportokat, illetve az azonos nevelői jelenlétet a hét minden napján. Ezáltal biztosítható a kiegyensúlyozott tanulói terhelés, az eredményes közösségformálás és a változatos, személyiségfejlesztő nevelés-oktatás.

A felső tagozaton a délutáni, tanulószobai felügyeletet jellemzően pedagógusok napi váltásával szervezi meg iskolánk.

A szakkörök

A tehetséggondozást, készségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szakkörök lehetőségeit az adott tanév tantárgyfelosztásában rögzíti az iskola.

A hagyományok alapján az alábbi szakköröket szervezzük:

- informatika
- angol
- irodalmi színpad
- énekkar
- kézműves szakkör

Tanulói, szülői igényre további szakkörök is szervezhetők, az iskolavezetésének előzetes engedélyével. A szakkörökre történő jelentkezést a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy az teljes tanévre szól.

Az egyéni foglalkozások

A korrepetálás illetve a tehetséggondozás órakeretét az adott tanév tantárgyfelosztásában rögzíti az iskola.

A cél, hogy a köznevelési törvény által „kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló” által megnevezett diákok teljes köre (különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló; beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló; kiemelten tehetséges gyermek, tanuló) megkapja a differenciált, személyre szóló készség- és képességfejlesztés lehetőségét.

A csoportbontások

Tagiskolánkban évfolyamonként egy, heterogén összetételű és többnyire átlagos, illetve kis létszámú osztályokban tanulnak a diákok. Ezért a csoportbontásnak korlátozott, de nem elhanyagolható szerepe van iskolánkban.

Csoportbontásban tanítjuk az informatikát – minden 16 főnél nagyobb létszámú osztályban - tekintettel arra, hogy az informatika tanterem 14 munkaállomással rendelkezik és a tantervi feladatok elvégzéséhez szükséges, hogy minden tanuló gépnél végezze a feladatait.

Csoportbontással szervezzük meg a mindennapos testnevelés megvalósítását, heti 1 ill. 2 óra erejéig a DSK keretein belül.

2.2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a *Hungarofit* rendszer alkalmazásával, amely *Dr. Mérei Ildikó* nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt *Hungarofit* (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs- és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdalökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.

- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése: mellő fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. *A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.* A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. *A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.* A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a szülők tudomására hozzák.

2.2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.2.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- érzelmek alkotó kezelése,
- stresszkezelés,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

2.2.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Első és második évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára
- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket

- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképek a kialakítása

2.2.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.2.14.1 A magatartás és a szorgalom értékelésének közös elvei

Az 1. évfolyamon és 2. évfolyamon félévkor a tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése szóveges értékeléssel történik. Az 3.-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás és a szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület

véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az ellenőrző könyvbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

1.14.2 A magatartás értékelésének elvei

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben tisztelettudóan, udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- szentmiséken, istentiszteleteken, hitéleti eseményeken rendszeresen részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán és tanórán kívül foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- szentmiséken, istentiszteleteken, hitéleti eseményeken többször részt vesz;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **változó (3)** az a tanuló, aki:

- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül;
- feladatait nem teljesíti minden esetben;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- szentmiséken, istentiszteleteken, hitéleti eseményeken ritkán részt vesz;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- szentmiséken, istentiszteleteken, hitéleti eseményeken nem vesz részt;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

2.2.14.3 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) **példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívül foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b.) **jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c.) **változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;

- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d.) **hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait folyamatosan nem végzi el; felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

2.2.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

2. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez (hasznos anyaggyűjtés, faültetés, udvarszépítés stb.)
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, dicsőséget szerez,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában - a tanév közben - elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- igazgatói dicséret,

- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

Tanév végén a tanulók könyvjutalomban részesülhetnek:

- kitűnő tanulmányi eredményért és példamutató magatartásért,
- kitűnő tanulmányi eredményért,
- tanulmányi- vagy sportversenyen elért megyei, területi, regionális 1-3. vagy országos 1-5. helyezéért, ha magatartásuk és szorgalmuk legalább jó,
- a 8. évfolyamon kiemelkedő közösségi munkáért, ha magatartásuk és szorgalmuk legalább jó,
- a nevelőtestület külön döntése alapján.

A 8 éven keresztül mindvégig kitűnő tanulmányi eredményt elért diákok Gábor Áron Emlékplakett elismerésben részesülnek a ballagási ünnepség keretében.

A tanulmányi vagy sportversenyeken megyei, területi, regionális 1-3. vagy országos 1-5. helyezést elérő tanulók, illetve azok a tanulók, akik iskolán kívüli szereplésükkel, társadalmi, közösségi munkájukkal az iskolának jó hírnevet szereztek igazgatói dicséretben részesülnek. Versenyeredményért, szereplésért szaktanári vagy osztályfőnöki dicséret is adható. A dicséretek az osztálynaplóba be kell jegyezni.

Nevelőtestületi dicséretben részesülhet évfolyamonként 1 (8. évfolyamon maximum 2) tanuló, ha ezt magatartásával, szorgalmával és valamilyen kiemelkedő alkalmi vagy rendszeres tevékenységével kiérdemelte. A nevelőtestületi dicséret a tanév végén adható az osztályfőnök felterjesztésével és a nevelőtestület (vagy a szaktárgyi munkaközösségek) egyetértésével. A nevelőtestületi dicséretek a tanévzáró ünnepélyen vagy a ballagáson az iskola igazgatója

nyújtja át. A nevelőtestületi dicséret mellé oklevél és könyvjutalom jár. A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba is be kell jegyezni.

Jó tanuló, jó sportoló cím adományozásával jutalmazható a tanév végén az a 8. osztályos tanuló, aki jeles tanulmányi átlagával, jó magatartásával és kiemelkedő sporttevékenységével ezt kiérdemelte. A cím az osztályfőnök és a testnevelés munkaközösség felterjesztésével és a nevelőtestület (vagy a szaktárgyi munkaközösségek) egyetértésével adományozható. A cím elnyerésével járó oklevelet, könyvjutalmat és kupát az iskola igazgatója nyújtja át a tanévzáró ünnepségen vagy a ballagáson. A cím elnyerésének tényét a bizonyítványba is be kell jegyezni.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget (osztályt) csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A csoportos dicséretet is írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Büntetés

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,

büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben lehet részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb rendű jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb rendű jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

3.1. Az óvodai élet megszervezésének sajátos elvei, tevékenységi formái

3.1.1. Bevezetés / történeti áttekintés – óvodaarculat/

A Kőrösi Úti Óvodát 1959-ben alapította Cegléd Város megbízásából Pap Györgyné óvodavezető. A régi Rendtartás, majd az 1972-es, illetve 1989-es ONP szerint folyt a nevelőmunka. 1991-től az alternatív pedagógiák alkalmazása is lehetségessé vált, így keresztény szellemű nevelés indítását engedélyezte az Eötvös téri Óvodában az akkori önkormányzat. 1993-tól már foglalkozhattunk a néphagyományörzés óvodai lehetőségeivel is, és pedagógiai programunk fő irányultságának is ezt választottuk 1997-től.

Cegléd mezőváros, az itt élő emberek mindig kapcsolatban voltak a földdel, életmódjuk és múltjuk a paraszti és kispolgári életformában gyökerezett. Bár különleges, csak a mi vidékünkre jellemző egyedi (tájjellegű) néphagyománnyal nem rendelkezünk, mégis éltek és élnek csiráiban a magyar néphagyományok Cegléd környékén, hiszen emlékszünk szüleink, nagyszüleink életmódjára, szokásaira. Ezeket, az életrendbeli szokásokat, értékörző hagyományokat próbáljuk menteni, átörökíteni utódainknak.

1997-ben megjelent a minősített óvodai programok egyikeként a gödöllői *néphagyományörző program*, melyet örömmel fogadtunk, és a helyi sajátosságainkhoz igazítottunk.

Pedagógiai programunk fundamentuma az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, mely a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve fogalmazódott meg. (Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve készült az ONOAP.) A ráépített néphagyományörző programmal és katolikus szellemisséggel szeretnénk megőrizni és tovább vinni saját magyar hagyományainkat, melyek értékhordozók.

Közös döntésünket megerősítették a szülők is, hiszen évek óta figyelemmel kísérték hagyományörző tevékenységünket, és folyamatos megerősítést kaptunk tőlük. A magyar néphagyományok felé fordulást az is indokolta, hogy pedagógusainkat zavarta korunk "értékvesztettsége." Tisztában vagyunk azzal, hogy nem tudunk gátat vetni pl. a televízió keresztül beáramló kétes értékű szellemi áramlatoknak - melyet szűrés nélkül kapnak a gyerekek, - de legalább megpróbálunk tartós értékeket a gyermekek elé tárni. Népünk, kultúránk több évszázad alatt kikristályosodott hagyományai, erkölcsi értékei, viselkedéskultúrája jó alapot adnak nevelőmunkánkhoz. A legfogékonyabb éveiket töltik

nálunk ezek a kisgyermek. Szeretnénk őket "föltarisznyálni" az élő hit ajándékával, a magyar népzene, néptánc, népi hagyományok és népi kismesterségek alapjainak ismeretével.

Erről mi így gondolkodunk:

**"Az a nép,
mely nem becsüli meg hagyományait,
elveszti sajátos egyéniségét
és nem tudja az emberiség nagy egységéhez
a különbözőség varázsát hozzáadni." (Szent-Gály Kata)**

3.1.2. Az intézmény bemutatása:

Óvodánk, két telephelyen működik. Városunkban az első óvodaintegrálás 1981-ben volt, - ez idő óta az Eötvös téri és a Kőrösi Úti Óvoda közös irányítás alatt működött. /A második nagy integrálás 1997-ben történt, így kapcsolódott harmadik óvodaként hozzánk a Báthori úti Óvoda, melyet 2011 őszétől átvett a Református Egyház. A Fűtőház utcai óvodát 2011-ben kapcsolták hozzánk, melyet 2012-ben átszervezés keretében, más központi intézményhez csatoltak./

Az Eötvös-téri és a Kőrösi Úti Óvoda egymáshoz igen közel van a város szívében, templomok, iskolák, közművelődési intézmények szomszédságában. A város központja a lakosság életkorát tekintve elöregedett, így gyermekeinknek csak 50 százaléka jön a közvetlen környezetünkől. A családok egy része a város távolabbi kerületeiből hozza hozzánk gyermekét. Óvodáinkban halmozottan hátrányos helyzetű gyermek alig van, (hátr. helyzetű 5% alatt van,) a gyermekek szülei 95 %-ban munkahellyel rendelkeznek, felső és középfokú végzettségűek.

3.1.3. Az óvodánk személyi feltételeinek bemutatása

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel, a nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. Az óvodai nevelőtestületünk 13 főből áll, óvodapedagógusaink jól képzettek, nyitottak minden új érték iránt. A nevelőmunkát segítő főállású, szakképzett dajkák száma 8 fő.

Egyéb alkalmazott: 1 fő udvaros, karbantartó.

A pedagógusok egyéb szakképesítései

1 fő rendelkezik óvodapedagógus és tanítói oklevéllel, 2 fő óvodai menedzser oklevéllel, 2 fő gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel és 2 fő teológiai, hitoktatói/hittanári végzettséggel. Óvodánk katolikus szellemisége megkívánja, hogy a munkatársi közösség tagjai egymással családias, szeretetteljes légkörben munkálkodjanak. A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzetekkel, hazával, embertársakkal, szakmával, óvodával, munkatársakkal, családokkal, a gyermekek szüleivel, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életünk a gyermekek számára követendő mintává, modellé válik./elfogadó, segítő támogató attitűdünk modellértékű/. Összetartozásunkat kifejezi az egyenruhánk, melyet ünnepi alkalmakra öltünk fel.

Pedagógusaink, beszédben, viselkedésben, öltözködésben legyenek mértéktartóak. A családi életük legyen rendezett és példaértékű. A szülőkkel, gyermekekkel őszinte, nyílt, barátságos magatartást tanúsítsanak.

Nevelőtestületünkben *1993 óta 3 munkaközösség működik* a következő területeken:

1. Néphagyományőrző munkaközösség
2. Ének-zenei munkaközösség
3. Erkölcsi nevelést megalapozó munkaközösség, mely 2012 őszétől: Hit és erkölcsi nevelés munkaközösség.

Az intézmény személyi ellátottsága

Nyitástól, zárásig naponta óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A Törvény által előírt átfedési idő minden esetben biztosított. Az óvónői párok kiválasztásánál mindig a *szakmai* szempontok az elsődlegesek. Fontos, hogy jól kiegészítsék egymást és mindenki a tudása legjavát adja. Másodlagos szempont, de szintén nagyon fontos az *emberi kötődés*, jó egyetértés. Az óvónői párok együttműködése évek óta problémamentes és stabil. Az óvónők és dajkák munkakapcsolata nagyon jó. Kölcsönös tisztelet és segítség jellemzi munkánkat. Partnernek tekintjük a dajka néniket a nevelőmunkában. Munkatársaink folyamatos önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel gazdagítják ismereteiket.

A Nevelési Tanácsadóból logopédus segíti munkánkat.

A gyermekorvosi és a védőnői ellátás, fogorvosi szűrés biztosított.

A helyi plébános feladata, hogy felügyelje és segítse az óvoda katolikus lelkiségének jelenlétét.

3.1.4.Tárgyi feltételek

Az óvoda sajátos helyzetéből adódik, hogy két külön helyen működik. Rendelkezünk minden szükséges tárgyi eszközzel, ami a helyi nevelési program tisztességes, becsületes megvalósításához szükséges. A folyosók, mosdók közös használatúak, ezért alkalmazkodnak egymáshoz a csoportok. Tornatermünk nincs, de áthidaló megoldásokkal /iskolai tornaterem és egy közeli edzőterem igénybe vételével/ megoldjuk ezt a hiányosságot. A gyermekek mozgás és játékigényt így maradéktalanul ki tudjuk elégíteni.

A gyermek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni,/igyekszünk a változó testméretüknek megfelelő bútorzat és eszközök biztosítására./

Az óvodai munkatársak munkakörnyezete megfelelő. A szülők fogadása a nevelői irodában biztosított.

3.1.4.1.Az óvoda épületeinek bemutatása

3.1.4.1.1.Eötvös téri Óvoda

A város szívében, patinás környezetben, templomok, régi épületek, iskolák szomszédságában található. Maga az óvodaépület is igen régi, hiszen 1880-ban épült - ennek megfelelően folyamatos karbantartást igényel. Komfortfokozata az előírásoknak megfelel. Vizesblokkunk egy kicsit szűkös, a 3 csoportra van egy kicsi lány és fiúmosdó. A folyosó egyben gyermeköltözőként is szolgál. Rendelkezünk egy nagyon szűk nevelői irodával (ez mégis, lehetőséget teremt a szülők fogadására, négyszemközti beszélgetések lebonyolítására) és egy felnőtt öltözővel. A melegítőkonyhánk szintén nagyon kis alapterületű, de a célnak megfelel. Az udvarunk viszont nagyon szép és tágas. 1047 m² homokos, betonos füves rész egyaránt található. Az udvari játékok eu. szabvány szerinti felújítása 2009-ben megtörtént.

3.1.4.1.2.Kőrösi Úti Óvoda

A város központjában egy régi polgári házból alakították ki az óvoda épületet. Bár az udvarunk kicsit szűk, a termék nagysága annál kedvezőbb. Három magas belvilágú, szép, napfényes csoportszobánk van. Melegítőkonyhával, két gyermekmosdóval, két nevelői

irodával és tágas raktárhelyiségekkel rendelkezünk. Az udvari játékok eu. szabvány miatti cseréje 2009-ben megtörtént.

3.1.4.2. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

Költségvetésből vásárolt játékok: rendelkezünk minden csoportban gurulóadás faépítővel, konstruáló-építő játékokkal, fejlesztő játékokkal. (Lego, Duplo, Logico, Ravensburger... stb). A fejlesztésre szoruló, különféle részképesség-zavarokkal, elmaradásokkal küszködő gyermekek miatt, folyamatosan szükséges speciális fejlesztő játékok beszerzése. A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető helyen vannak elhelyezve. A felszerelések megfelelnek a gyermekek változó testméretének. Egészségük megőrzése, a balesetek elkerülése érdekében csak biztonságos eszközöket engedünk használni. /ezek ellenőrzése folyamatos/ Mindkét óvodában rendelkezünk bábkészlettel.

Költségvetésen kívüli pénzeszközökből vásárolt játékok:

Évente rendezett jótékonysági bálunk teljes bevételét szinte erre a célra fordítjuk

A programunk eszközigénye:

Jelmezkészletet szeretnénk csoportonként bővíteni, mely a szerepjátékok kiteljesedését szolgálja és a néphagyományőrzéshez kapcsolódó régi játékok felelevenítését is lehetővé teszi (lakodalmas játék – pünkösödölés stb.) Programunk sajátossága megköveteli a természetes anyagok alkalmazását: bőr, filc, fa, textil, gyapjú, agyag, a barkácsolásokhoz. Egyszerű szövőkeretekre is szükség van a kézműves tevékenységekhez.

Az ismeretátadáshoz szükséges eszközök:

- Költségvetésből vásárolt eszközök.

Rendelkezünk mindkét óvodában Lottó kártyákkal, Falu-város készlettel, magnetofonnal, cd-lejátszóval, (cseréjük rövid élettartamuk miatt szükséges) vetítógéppel, lap- toppal, projektorral. Rendelkezünk Minimat készlettel is, melyet közösen használ a két óvoda. Biztosított a testneveléshez, a tervezett testmozgásokhoz a Greifswald I-II. készlet és akadály tornaszer és egyéb tornaeszközök.

- Költségvetésen kívüli forrásból előteremtett eszközök:

Mindkét óvodánkban szülők adományozása révén rendelkezünk televíziókkal, DVD lejátszókkal. Folyamatosan bővítjük a DVD és CD tárat. / természetfilmeket, mesék, zenehallgatásokhoz CD gyűjtemény/

Az óvodai könyvtár bemutatása.

Mindkét óvodában rendelkezünk szakkönyvekkel. A „könyvnyilvántartásban” a szakkönyvek aránya: 60 % a mesekönyvek aránya: 30 % az ismeretterjesztő könyvek aránya: 10 %. Szeretnénk növelni a pedagógiai, pszichológiai, néprajzi, népzenei, népművészeti témájú szakkönyveket.

Egyéb szükséglet; Tornateremre lenne szüksége az Eötvös téri ovinak és a Kőrösi úti ovinak. Mivel nincs reális esély arra, hogy építsünk, a közeli edzőterembe és az SZKKIÓ tornatermébe visszük gyermekeinket.

3.1.5.Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legalsóbb láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely segíti a családi nevelést. Biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Küldetésünknek tartjuk, hogy a gyermekeket, a legfogékonyabb korszakukban Jézushoz vezessük.

Óvodánk védőszentjéül: a **Magyarok Nagyasszonyát**, Jézus Édesanyját választottuk. Ünnepe október 8-án van.

3.1.6.Katolikus gyermekkép

„ A gyermek mindig reménység, egy országé, egy népé, a miénk...” Szent-Gály Kata

A gyermek Isten ajándéka, a szülőknek nagy kincs, nemzetünknek jövő, reménység!
Minden gyermek szellemi, erkölcsi, és biológiai értelemben is megismételhetetlen személyiség és szociális lény,(sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak) egyéni fejlődési ütemmel, egyéni képességekkel, sajátos szociokulturális háttérrel, genetikai adottságokkal.

Személyiségfejlődését az érés sajátos törvényszerűsége a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ezt igyekszünk nevelő-oktató munkánk által a legjobb tudásunk szerint kiteljesíteni.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi meg első vallási élményeit. Nagyon fontos számukra a felnőttek példaadása és hitvallása, általuk életkoruknak megfelelő vallásos tapasztalatokat szerezhhetnek. Megismerhetik a Mennyei Atya mindent körülölelő szeretetét, Jézus megváltó önfeláldozását és a Szentlélek kiáradó, megszentelő erejét.

3.1.7.Funkciók és célképzés az óvodánkban

Az Országos Óvodai Alapprogram 3 fő funkciót jelöl meg számunkra.

- **óvó védő** funkció
- **szociális**
- **nevelő, személyiségfejlesztő** funkciót

Mit értünk mi ez alatt ?

3.1.7.1.Óvó, védő funkció

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a családé. Mi az intézményes nevelésben a családi nevelést folytatjuk, kiegészítjük, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltünk be. Arra törekszünk, hogy a ránk bízott kisgyermekeket minden negatív behatástól (testi-lelki károsodástól) megvédelmezzük és békés, boldog, szeretetteljes légkörben neveljük. "A gyermeket - mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás, különleges védelem illeti meg" - mondja az Alapprogramunk.

Szeretetteljes óvodai környezetben, nyugalomban, a gyermek testi-lelki, szociális szükségleteit a legmesszebbmenőkig figyelembe véve igyekszünk óvni, védeni, fejleszteni őket. A *testi épségük megőrzése* érdekében igyekszünk balesetmentes, biztonságos környezetet teremteni. Biztosítjuk a biológiai - fiziológiai szükségleteinek folyamatos kielégítését. Nevelő munkánk során törekszünk a gyermeki személyiség teljes, harmonikus kibontakoztatására.

A lelki kiegyensúlyozottság megteremtése is nagyon fontos. Az emberi méltóság megköveteli, hogy tisztelet és tapintat vezérelje a pedagógust a nevelésben, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az ember mással nem helyettesíthető,

megismételhetetlen, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

3.1.7.2.Szociális funkció

Magyarországon ma minden kisgyermeknek alanyi jogon jár az óvodai ellátás. Az óvoda a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a 3. életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti. A nevelés elsődleges *színtere* a család. *A második az óvoda* (esetleg bölcsőde). Három éves korban az egészséges lelki fejlődési ütemű kisgyerek már érdeklődik a kortársak iránt. Még a gyeseen lévő édesanyák is szívesen igénybe veszik néhány órára az óvodát, hiszen vágyik a gyermek a közösségbe. Gyermekvédelmi szempontú felméréseink szerint szociális megfontolásból is egyre fontosabb szerepe van az intézményes nevelésnek. Itt védettségben, komfortos környezetben változatos étkezést biztosítva látjuk el a gyermekeket.

A gyermekvédelmi törvény hangsúlyozza, hogy gyermeket családtól elszakítani anyagi okok miatt nem lehet. Étkeztetési kedvezmények, és rendszeres gyermeknevelési támogatások, óvodáztatási támogatások igénybevétele, (ehhez tanácsadással) segíteni kell a családokat. Szeretnénk maximálisan segíteni a *hátrányos helyzetű*, ill. *halm. hátr. helyzetű* gyermekeket, hogy az *esélyegyenlőséget megadva*, sikerrel felkészítsük az iskolai életmódra. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. „*Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának*” az *Alapprogram szellemének megfelelően*.

3.1.7.3.Nevelő, személyiségfejlesztő funkció

Mi a különbség az intézményes nevelésben folyó személyiségfejlesztés és a családi nevelés között? Tapasztalataink szerint a családok nagy-nagy igyekezettel próbálják "jól" nevelni gyermekeiket. Ez legtöbbször spontán ráéréseken, ösztönös viselkedésmódokon alapszik. Erősen meghatározza a szülők nevelési módszereit a nagyszülőktől kapott viselkedésminták, melyet "hozott anyagként" adnak át. Veszélyes tényező korunkban a sokat emlegetett rohanó életmód, mely nem hagy elég időt a gyermekekre. Kedvezőtlen tapasztalataink vannak arról,

hogy milyen kevés gyermekneveléssel kapcsolatos szakirodalmat ismernek a szülők. Nagyon fontos lenne a nevelésben a tudatosság, következetesség, reális látásmód.

Mire vállalkozhatunk az intézményes nevelés folyamatában? Biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Igyekszünk a szülőkkel őszinte légkörű, jó nevelőpartneri viszonyt kialakítani. A személyiségfejlesztésben célunk; *minden gyermeket önmagához képest* fejleszteni és eljuttatni képessége és tehetsége maximumára. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, 6-7 éves korra az iskolaérettség elérését. A gyermek belép a lassú átmenet időszakába, amíg iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre, melyhez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására törekszik, differenciált bánásmóddal.

3.1.8. Nevelési alapelveink

- A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermekek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez kell igazodniuk.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra.
- A játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek közvetítése.
- A nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése. /ha lesz ilyen gyermek/
- Az interperszonális kapcsolatokban meghatározó értékek nevelésünkben: a befogadás, segítőkészség, nyitottság, őszinteség, udvariasság, önfegyelm, türelem, felelősségtudat.

- Az élet tiszteletére nevelés./ Elsősorban az emberi élet tiszteletére nevelés, de óvják, védjék a növény- és állatvilágot is./
- A család szeretetére, tiszteletére nevelés. /Minden eszközzel igyekszünk erősíteni a család státuszát, szeressék, tiszteljék a gyermekek a szülőket, nagyszülőket, testvéreket.
- A gyermeknek joga van a nemzetet éltető magyar néphagyományokat megismerni, melyek otthonához, szülőföldjéhez kötik. Hogy mindezt hogyan kívánjuk átadni?

*"Ezt a kincset nem lehet médiára, könyvre, kazettára bízni.
Véren át és lelken át, tenyérből tenyéren, testtel és testhez érve,
zöldellő búzacsíra fölé hajolva, vagy épp az ünnepi gyertyát gyújtva,
csak az együttes élmény során adható át a hagyomány."*

Gabnai Katalin

3.1.9.A katolikus, néphagyományőrző óvoda célja:

- Elvezetni a ránk bízott gyermekeket Isten ismeretére, szeretetére, iránta feltétlen bizalom kialakítására.
- Szeretnénk a bennük lévő képességeket, lehetőségeket úgy kibontakoztatni, amilyenek Isten öröktől fogva megálmodta őket.
- Célunk a harmonikus, boldog, szeretetteljes személyiségű gyermekek nevelése, akik képesek szeretetet adni és elfogadni is, hiszen;

„Szeretni küldött, Aki megteremtett! ” *Balássy László*

- A gyermekeken keresztül a családokat is evangelizálni szeretnénk, befogadóképességüket tiszteletben tartva.
- A hazaszeretetre nevelés, a szülőföld tisztelete, szeretete az ősi hagyományokhoz való ragaszkodás átültetése a gyermeklelkékbe, mind fontos célunk.
- A magyar néphagyományok megőrzése, éltetése, átörökítése sok év óta szívügye pedagógusainknak, szeretnénk ezt minél magasabb szinten, egyre elhivatottabban megvalósítani a családok aktív bevonásával.
- Mária tiszteletre neveljük gyermekeinket, mert hazánk Mária országa, ezért különösen szép hagyományai vannak itt a Mária kultusznak.
- Magyar szentek tiszteletére nevelés a magyar hagyományok által /Szt. István, Szt. Imre, Szt. László, Szt. Erzsébet, Szt. Margit/

- Szeretnénk megismertetni neveltjeinket a természet közeli szemléletmóddal és életvitellel az óvodai élet során, hogy környezettudatos, természetet szerető-óvó, megbecsülő emberekké váljanak.
- Az élet különleges tiszteletére neveljük gyermekeinket.(ember, állat, növény...)

3.1.10.A katolikus, néphagyományőrző óvoda feladatai:

"További törekvésünk, hogy a közös cselekedetek folyamatában a gyerekekben alapozódjanak meg azok a készségek, jártasságok, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására." *Az életre szeretnénk nevelni őket.*

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése.

- a hitre nevelés erősítése
- az egészséges életmód alakítása
- érzelmi nevelés, erkölcsi nevelés, közösségi nevelés biztosítása
- anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- néphagyomány éltetés

Programunk fontos kiindulópontja, hogy a hitre nevelés és a hagyományőrzés érzelmeket kiváltó hatásából fakadóan az óvodai nevelés egész területét áthatja. A gyermek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése az anyanyelvi neveléstől szintén elválaszthatatlan.

3.1.10.1.A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása:
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben:
- a keresztyén családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba:
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során:
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése:
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete:
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb..)

3.1.10.2. Az egészséges életmód alakítása

Óvodás korban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Az óvodai egészségnevelés célja, hogy minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését, harmóniáját.

Ezen belül feladat:

- A gyermekek *gondozása testi szükségleteinek* figyelembe vétele, komfortérzet biztosítása.
A gyermekek gondozását testi szükségleteik figyelembe vételével végezzük. Az öltözködésben kezdettől fogva az önállóságot erősítjük. Ha melegük van, vagy ha fázunk, jelezzék. Öltözékük réteges és könnyen kezelhető legyen. Egészségügyi okok miatt az óvodában váltócipőt (sarkas, pántos, stabil) és váltóruhát kérünk. Testneveléshez tornaruhát, tornacipőt kérünk, alváshoz pedig kényelmes pizsamát.
  - *Az egészséges életmódra és életvitelre* nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű. Amit ebben a korban elsajátíttatunk a gyermekekkel, úgy fog felnőtként élni. Nagyon fontos ezért a *megfelelő életritmus, a nyugodt, kiegyensúlyozott élettémpó kialakítása. Fontos az egészséges táplálkozási szokások rögzítése, megfelelő testápolási szokások, öltözködés, pihenés, és mozgáskultúra* megalapozása. Mindezekhez az óvodai napirendben rugalmas időkeretet biztosítunk.
- A *testi-lelki és szociális gondozás* alapvető feltétele a nyugodt, kiegyensúlyozott életritmus. A rendszeresen megszokott azonos időben végzett tevékenység nyugalmat, biztonságot ad a gyermekeknek. Ezért kell a gyermekek élettani szükségleteihez igazítva megtervezni a napi tevékenységeket: a táplálkozást, testápolást, öltözködést, mozgást, edzést, alvást, pihenést.
- *Az önmaguk és környezetük esztétikuma* iránti igény alakítása: Legyenek igényesek önmagukra és környezetükre, vigyázzanak mindenre, őrizték meg az őket körülvevő rendet.
- *A környezet védelméhez és megóvásához* kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása. Felelősségteljes gondolkodásmód kialakítása. "Őrizzük meg a ránk bízott Földet!" Természetszeretet és védelem. Madárbarát kert óvoda program.
- *Egészséges és biztonságos környezet biztosítása:*
Óvodánk épületei - bár régi épületek, megfelelő felszereltségűek és az előírásoknak megfelelő komfortfokozatúak. A csoportszobák napfényesek és megfelelő nagyságúak. Burkolatuk parketta, így egészségesek és könnyen tisztíthatók. A folyosók, járólappal

borítottak. A mosdók csempével burkoltak, így a fertőtlenítés naponta többször megoldható. A csoportszobákat gyakran szellőztetjük, fűtési időszakban a párologtatást biztosítjuk. A berendezési tárgyak "gyermekméretűek" és könnyen tisztán tarthatók. A gyermekek által használt tárgyak biztonságosak, az esetleg megrongálódott tárgyakat azonnal eltávolítjuk. Az udvari játékok épségét naponta ellenőrizzük. Az óvónők tevékenységhez kapcsolódva megfogalmazzák a balesetek megelőzésével kapcsolatos szabályokat a gyermekek számára.

- *Az egészséges életmód*, megfelelő egészségügyi szokások: korszerű táplálkozás, étkezés, öltözködés, pihenés, elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés.
- *A mozgásigény* figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció:
- A mozgás a gyermek egyik legegységesebb tevékenysége, melyet szervezett keretek között vagy spontán, belső igényéből fakadóan végez. Fontos a *harmonikus, összerendezett* mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek mozgásigényét *változatos tevékenységek* szolgálják. Mozogjanak minél többet a szabadlevegőn, ha erre nincs lehetőség, akkor teremben (mozgásos futójátékok, körjátékok, testnevelés). A séták és kirándulások szintén kiváló alkalmat biztosítanak a mozgásra. Az egészségmegőrzés egyik fontos eszköze az *edzés*.
- *Tartózkodás és tevékenykedés a szabadban:*
Lényeges, hogy bármilyen szélsőséges is az időjárás, a gyermekek minden nap legyenek kellő időt szabadlevegőn. Télen mínusz 12-15 °C fok hidegben is kivisszük levegőzni a gyermekeket. Nyáron a legerősebb napsütéses órákban árnyékba húzódnak a gyermekek és csak fehér sapkában tartózkodhatnak az udvaron. A nap-, víz-, és légfürdő jótékony hatásairól sem mondhatunk le. A tél örömeit is igyekszünk kihasználni gyermekeinkkel. A hó kínálta havas játékokkal is élünk. /építés hóból, szánkózás, séta a téli erdőben, vadetetés, állatok karácsonya./ Fontos a réteges öltözködés és meleg lábbeli. Ősszel, tavasszal sok kirándulást és sétát szervezünk. /pl. madármegfigyelő séták az erdőben, parkban/ A szabadban történő rendszeres mozgás növeli a szervezet ellenálló képességét és véd a betegségekkel szemben.
- *Az étkezési kultúra alakítása, erősítése, korszerű táplálkozás:*
Főzőkonyhánk igyekszik minél változatosabb étrendet biztosítani gyermekeinknek. A korszerű táplálkozás biztosítása érdekében gyakran kérünk müzlit, teljes kiőrlésű gabona termékeket, zöldséget, gyümölcsöt. A kulturált étkezési szabályokat minden esetben igyekszünk betartatni gyermekeinkkel. Önkiszolgálás és naposság beiktatásával teremtjük

meg az étkezés elemi feltételeit. Mindkét óvodánkban a folyamatos tízóraiztatás vált be. Gondoskodunk róla, hogy minden csoportban legyen kancsóban bekészítve víz, hogy a gyerekek igény szerint bármikor ihassanak.

- *Pihenés feltételeinek megteremtése:* A korán reggel érkezőknek teszünk le ágyat és biztosítjuk még szükség szerint az alvás lehetőségét. A déli étkezés után, a tisztálkodási teendők végeztével, nyugalmas légkörben, mesét, majd nagyon halk zenét hallgatva pihennek a gyerekek. A nagyobb alvásigényű gyermekeknek lehetőségük van tovább aludni.
- *Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás, tiszteletben tartása:* A testápolás a gyerekek egészségének védelmét és a higiénés szabályok belső értékévé válását szolgálja. Célunk kialakítani a gyermekekben a testükkel kapcsolatos tisztaság igényt, mely arra ösztönzi őket, hogy bármikor, amikor szükségét érzik, tisztálkodjanak. /alapos kézmosás, arcmosás, körömkéfe használat, fésülködés... stb./ Használják igény szerint a wc-t/ Nyáron a déli pihenés előtt biztosítjuk a gyermekek zuhanyoztatását. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a fogápolási kultúra megalapozásának. Rendszeressé tesszük óvodába lépéstől a fogmosást és évente fogászati szűrésen vesznek részt gyermekeink.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - *speciális gondozó, prevenció és korrekciós test, lelki nevelési feladatok ellátása.* /Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus asszisztens bevonásával egyéni, vagy mikro csoportos fejlesztések, speciális tornák alkalmazása/
- *A szülők szakemberek általi tájékoztatása* rendkívül fontos: prevenció, korrekció miatt.
- *A szülők akadémiaja* programterv keretein belül, a szülők igényeit figyelembe véve hívunk előadókat, ahol témákat lehet kérni és név nélkül, előre eljuttatott kérdésekre is válaszokat lehet kapni.

Egészség-fejlesztési programunk:

Az óvodában a teljes körű egészségfejlesztés fontosságára *kiemelt figyelmet* szentelünk.

Ez kiterjed az óvodában ellátott gyermekekre, szülőkre és az óvoda dolgozóira egyaránt.

A teljes körű egészségfejlesztés megtervezésében részt vesz a nevelőtestület és segítségül hívjuk az egészségügyi szolgáltatásban résztvevő: védőnő és gyermekorvos, pszichológus /iskola-egészségügyi szolgálatot/

Személyi feltételek biztosítása az intézményben: az *egészségfejlesztési és prevenció programok* megvalósításához szükséges egy jól képzett és elkötelezett szakembergárda: részben a nevelőtestület tagjaiból, illetve, szükséges külső szakemberek bevonása

is./akkreditált képzéseken részt vett munkatársak végezhetik a speciális ismereteket igénylő, preventív fejlesztő munkát./

Tárgyi feltételek: A meglévő tárgyi eszközök állapotát folyamatosan ellenőrizzük a gyermekek biztonsága érdekében /pl. az udvari játékok napi ellenőrzése/ Az eszköztárunk folyamatos fejlesztése és bővítése jelenleg is cél az anyagi lehetőségeink korlátain belül. Az eszköztár bővítése céltudatosan, az *egészségfejlesztésért felelős országos intézet által kidolgozott teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszeréhez igazodik.*

Óvodánkban a mindennapos működésben kiemelt figyelmet fordítunk: a *gyermek egészséghez, biztonsághoz* való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra:

- az *egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére* vonatkozó ismeretek átadása,
- megfelelő *egészségvédő magatartásra* tanítson gyakorlással, segítséggel és példamutatással,
- a *szülők bevonása a prevencióba*, tematikus szülői értekezletek tartása,
- figyelmet fordítunk az *egészséges táplálkozásra*,
- a *mindennapos testmozgásra*, (mozgás fejezetben részletezve)
- a *testi és lelki egészség fejlesztésére*,
- a *viselkedési függőségek megelőzésére*,
(rossz étkezési szokások: chipsek, édesség, csoki függőség, televízió függőség, számítógépes játékok mértéktelen alkalmazása sajnos már óvodás korban megalapozódhat)
- a *dohányzás megelőzése /az óvoda dolgozói modellt jelentenek a gyermekek számára/*
- a *bántalmazás megelőzésére*,

(A gyermekvédelmi fejezetben megfogalmazott védőháló működtetése! A gyermek még kicsi, nem tudja megvédeni önmagát, ez a mi lelkiismeretbeli kötelességünk, sajnos alkalmanként a szülővel szemben is föl kell lépni a gyermek érdekében)

- a *baleset-megelőzés és elsősegélynyújtásra*,

(Az új dolgozók is végezzenek elsősegélynyújtó tanfolyamot a gyermekek biztonsága érdekében, hogy bármilyen adódó helyzetben határozottan tudjanak segíteni)

- a *személyi higiéniére*, (*válják természetes igényükké a személyi higiénié*)

A teljes körű egészségfejlesztésnél figyelembe kell venni a gyermek: **biológiai, társadalmi, életkori** sajátosságait.

A *gyermeki tevékenységekben* (játék, munka, tevékenységekbe ágyazott tanulás,... stb) a *fent felsorolt feladatok megjelennek* és mindent átszőve jelen vannak a napi feladatellátásban.

A lelki egészség megőrzését is kiemelten fontosnak tartjuk (pszichohigiénés nevelés) a *testi egészség* megőrzésén túl.

- az *alkalmazkodási készség* kialakítását a gyermekekben (új, váratlan helyzetekben)
- az *öröm képesség* (tudjanak örülni apró sikereknek, saját és mások sikereinek)
- alkalmanként *veszíteni is tudni kell* (frusztrációs tolerancia társasjátékokban, sportversenyben, néphagyományos küzdőjátékokban, hogyan viszonyulnak a saját veszteségeikhez?...ki szabad mondani; most nem sikerült. Tudnak-e kezet nyújtani a győztesnek?)
- „*én kép*” kialakítása, önismeretre, önfejlesztésre nevelés (egészséges én kép: miben vagyok jó, kevésbé jó?)
- *egészséges életvezetésre való nevelés*
- *családi életre nevelés*
- *munkára nevelés*
- *érzelmi nevelés*
- *jó minőségű környezet* igényének kialakítása, *környezeti hatások feldolgozására* nevelés, (a környezet esztétikumának megőrzése, a szép igényének kialakítása és értékeltetése a gyermekekben : szép zene, szép alkotások, szép természeti környezet...felvidít és örömforrás)

A szociálhigiénés nevelés:

- szerepfeszültségek feloldása (a családi életre nevelésen kívül) életkornak megfelelően,
- a bővülő mentálhigiénés ismeretek tudatában észre kell venni az

óvodapedagógusnak, a családokban a deviálás megjelenésére utaló jeleket.

A megelőzés a családban kezdődik. A szülők értékvilága és az általuk nyújtott minta megléte vagy hiánya, alapvető hatással van a probléma kialakulására, vagy megakadályozására. Az óvoda feladata a családok segítése.

- a családok szociális helyzetének megismerése, helyreállítása érdekében: *család gondozás,*
- *szolgáltatások felé irányítás:*(családsegítő) a családok anyagi helyzetének javítása, megerősítése érdekében (adósságkezelési tanácsadás, munkavállalás segítése, jogi tanácsadás, pszichológiai segítségnyújtás)

- *észlelő-és jelzőrendszer működtetése* a fenti célok megvalósítása érdekében (egészségügyi intézmények, nevelési-oktatási intézmények, civil szervezetek stb. részvételével),
- *gyors és hatékony beavatkozás a gyermekbántalmazás és elhanyagolás megakadályozása érdekében*,(veszélyeztető és elhanyagoló családi háttér észlelése esetén jelzés küldése a Gyermekjóléti központnak, ill. hatósági eljárás kezdeményezése,
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek részére *szabadidős elfoglaltságok* szervezése, vagy *megfelelő helyre irányítása*.

3.1.10.3. Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés.

Erkölcsi nevelés, közösségi nevelés, családi nevelés.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Ezért szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék, hogy az óvodában az emberi kapcsolatokat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

Jelen van a mindennapokban a gyermek fejlődését elősegítő szeretet.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

- A teremtő Isten gondoskodásának megélése.
- A gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt (alkalmazotti közösség) kapcsolatának pozitív élménye attitűdje. Érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség igényének alakítása, érzelmek megjelenítésének formái: szeretet, bizalom, barátság, féltés, törődés, figyelmesség, segítőkészség...stb
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása: A gyermeki jellem alakítása, becsületesség, igazmondás, igazságosság, türelem, empátia, részvét, együttérzés, szociális érzékenység formálása Az új társak befogadása és vendégszeretet.
- Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése.
- Az önfegyelem, fegyelem, indulataik kontrollja, udvariasság, lovagiasság elsajátíttatása a gyermekekkel. Önérvényesítésük mederben tartása, esetleg igényeik késleltetése.
- Szokás és normarendszer kialakítása.

- A társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete. Az óvoda nevelje a gyermekeket annak megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint a tehetséges, kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadása, szeretete, szükség esetén segítése az iskolaérettség szükséges kritériumainak eléréséhez, megfelelő szakemberek közreműködésével.
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése
- A természetben és az emberi környezetben jelenlevő jóra és szépre való rácsodálkozás, mindezek megbecsülésére nevelés.
- Néphagyományaink éltetése, hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, a hazaszeretetre nevelés, a szülőföldre való kötődés alapozása.
- Az egyházi és világi ünnepek megélése.

Értékelés, jutalmazás

Célja: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az értékelést fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermekek szöveges, átfogó értékelését az óvodapedagógusok végzik évente két alkalommal, a személyiséglapon, mérések alapján.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kedves tevékenység biztosítása, dicséret. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.

3.1.10.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés áthatja az egész óvodai nevelés minden területét. Az óvoda nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabálykövetítése.

- A gyerek beszédkészségének gondozása, fejlesztése.
- Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyerek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédkészsége fejlődik és fejleszthető. A gyermekek kommunikációra

ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése. Tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.

- Nagyon fontos az óvónő beszédmintája, modellértékű kommunikációs kultúrája a gyermek nyelvi fejlesztése érdekében. Beszéde legyen tiszta, érthető, világos és választékos. Őrizze, ismerje a tájnyelvi ejtismódot. /Cegléd területén: zárt e-é hangok/ Annál színesebb egy ország nyelve, minél több tájnyelvi ejtismód föllelhető a területén. "A tájnyelvi ejtismód nem hiba. Sőt kívánatos, hogy a köznyelvi ejtés és szóhasználat mellett az óvónő beszélje és mesemondáskor használja is azt a tájnyelvet, melyet óvodásai és azok szülei beszélnek." /ONP1989./
- Néphagyományőrző programunk különösen gazdag lehetőségeket biztosít az anyanyelvi nevelés megvalósításához, hiszen naponta mesélünk, verselünk, mondókázunk, népi dalos játékokat játszunk, régi népszokások rigmusait ismételtetjük. Igyekszünk megismertetni és megszerettetni anyanyelvünk szépségeit; csengő-bongó szavakat ízlelgetve adjuk át dallamát, ritmusát, kifejezéseit.
- Az óvodai anyanyelvi nevelés a gyerekek és az óvó néni állandó beszédkapcsolatában fejti ki hatását. A nyelv az egyén és a közösség nélkülözhetetlen jelrendszere. Gondolataink közlésének eszköze, egyéniségünk tükörképe, nemzeti műveltségünk, összetartozásunk alapja. Az anyanyelv maga a kultúra. Személyre szabottan, differenciált bánásmóddal kell az anyanyelvi nevelést megvalósítani. Fontos a szülő - mint partner - bevonása a nyelvi fejlesztésbe. A gyermekek nyelvi botlásait nem minősítjük, és nem javítjuk. Beleszójuk a helyes alakot, saját válaszunkba. Arra gondolunk, hogy a nyelvi rendszerek lassan-lassan elrendeződnek a gyerekek fejében, ha közlékenyek és jól beszélő közegben élnek.
- Óvodáskor végére a gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán - és mássalhangzókat (bár, a fogváltással összefüggően nagy egyéni eltérések előfordulhatnak). Beszédfegyelme is kialakul, képes késleltetni beszédvágát, mert bízik abban, hogy őt is meghallgatjuk./ Beszélő és hallgatni tudó környezet alakítása./ Lényeges feladatunknak tartjuk a könyv szeretetére, megbecsülésére nevelni gyermekeinket. Tudjuk azt, hogy a könyv a tudás forrása, kapjon ennek megfelelő megbecsülést!

Az értelmi nevelés, fejlesztés megvalósítása

- Az óvodai értelmi nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.
- Az óvodai nevelésben a gyermek egyéni érdeklődésére, természetes kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira építve, érzékszerveik útján igyekszünk őket hozzásegíteni a természeti és társadalmi környezet megismeréséhez. Játékos formában, a felfedezés örömét megízleltetve segítünk összefüggéseket megérteni, következtetéseket levonni.
- Segítjük gondolkodási műveleteik fejlődését, emlékezetük, fantáziájuk kiteljesedését. Merész, kreatív gondolkodású, nagyfokú önállósággal rendelkező emberkéket szeretnénk nevelni óvodánkban. Legyenek nyitottak, érdeklődők, kutató szelleműek, mindehhez ösztönző környezet megteremtése.
- Az értelmi fejlesztést differenciált bánásmód alkalmazásával szeretnénk megvalósítani. Fontos a személyes egyéni képességek ismerete és az arra alapuló tervezés. Mindenkit önmagához képest szeretnénk fejleszteni.
- A gyermek spontán, és tervezetten szervezett tevékenységek által, tapasztalati úton szerzett ismereteinek rendszerezése, bővítése, beszéd és kérdéskultúrájának alakítása.
- Gyakorlás különböző tevékenységekben, különféle helyzetekben, az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Változatos tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek, segítő megalapozása, „megtámogatás”: felzárkóztatás, tehetséggondozás, ha kell, szakember bevonásával./Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködés speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel./
- Óvodáskor végére váljanak iskolaképesé. Legyen feladattudatuk, feladattartásuk, rendelkezzenek a koncentrált figyelem képességével. Tudjanak térben biztonságosan tájékozódni (térészlelés) értsék és használják az ezzel kapcsolatos kifejezések tartalmát. Tudjanak saját testükhöz, illetve tárgyakhoz viszonyítani, gondolataikat fejezzék ki választékosan. Ismereteik bővüljenek, rendszereződjenek. Legyenek képesek szabálykövetésre és jelenjen meg a fogalmi gondolkodás elemi szintje. Az óvodában tovább *visszamaradó* 7 éves gyermekek fejlesztésére speciális korrekciót igyekszünk biztosítani. A fejlesztő pedagógus irányításával a gyógypedagógus asszisztens végzettségű kolléganők végzik a fejlesztésüket.

3.1.10.5.A néphagyomány éltetés

- a jeles napok ünnepekörönkénti csoportosítása, az e napokhoz kapcsolódó foglalatosságok szervezési teendők megszervezése.
- A mindennapok szokásörző munkálatainak, játékainak összegyűjtése, megjelenítése a gyermeki tevékenységformákban.
- a hagyományápolás tervezése szervezése a gyerekek életkorához mérten./szöszmötölő, csipogó tevékenységek/
- a családokkal való kapcsolatban a hagyomány őrzés lehetőségeinek kihasználása.
- a magyar népmese, népzene kézművesség megjelenítése a gyermekek mindennapjaiban.

3.1.11. Az óvodai élet megszervezése

3.1.11.1.A csoportszervezés elvei

Óvodánkban már hosszú évek óta hagyomány a tiszta életkorú csoportszervezés.

Ez azt jelenti, hogy egy-egy csoportban 3-4, 4-5, 5-6 éves gyermekek járnak. Ez számunkra jól bevált szervezési forma, mellyel a szülők is elégedettek.

3.1.11.2.Napirend

A gyermekek egészséges fejlődése és fejlesztése, ill. az óvoda zavartalan működése érdekében a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó folyamatosságot, rugalmasságot biztosító NAPI és HETIREND meghatározása szükséges. A gyermeknek nyugalmat és biztonságot ad a rendszeres időben visszatérő tevékenység. A napirend tartalma igazodik a gyermekek természetes gondozásából, szükségleteiből fakadó egymás után logikusan következő tevékenységeikhez (tisztálkodás, táplálkozás, öltözés,), egyúttal segíti önállóságuk fejlődését. Kiemelt szerepet szánunk ezen a nevelési területen a szakképzett dajka munkatársaknak is. A napirend csak formába-időkeretbe önti az egymás utáni tevékenységeket. Miért van erre szükség?

A nyugodt, kiegyensúlyozott életritmus megteremtése érdekében. Mindkét óvodánkban a gyermekcsoportok közösen használják a mosdókat, öltöző helyiségeket, a mindennapos testnevelésnél az udvari betonterületet (melyből csak egy van). Fontos a napi tevékenységek csoportonkénti összehangolása, hogy ne zavarják egymást a csoportok. Kénytelenek vagyunk a napirendekben olyan stabil időpontokat megjelölni, melyet mindenkinek, ha lehet, tartani

kell. Így elkerülhető a gyermekek összezsúfolt várakoztatása pl. mosdóztatásnál. Ezen, kötött idők kivételével igyekszünk rugalmasan kezelni a napirendet. A **napirendet a játék** kiemelt szerepe, **tág időkeretek** és **rugalmasság** jellemzi. Törekszünk a folyamatos tízóraiás biztosítására, ettől a csoportok rendkívüli programjainak megfelelően eltérhetünk (színházlátogatás, közös ünneplés...stb.). A csoportokra vonatkozó napirendek a pedagógiai program óvodára vonatkozó mellékletében található 1.2.3. sz.

3.1.11.3.Hetirend

Óvodánkban a hetirend meghatározására is szükség van.

Elsősorban a gyermekek miatt, hiszen a hetirend ismeretében tudatosul bennük, hogy aznap milyen tevékenységre számíthatnak. A pedagógusok tudatosságát is jól szolgálja, hogy követik a meghatározott hetirendet. Nagyon fontos ez a közös óvodai eszközök használata miatt is. A mozgáshoz szükséges eszközök egyszerre csak egy csoport rendelkezésére állhatnak, ezért minden csoportban más-más napokon van a testnevelés. A többi tevékenységeknél szintén zavart okozna, ha mindenki egy napon szeretné használni a vetítőt, lap-topot, projektort. A hetirend kialakítását szintén évente közös egyeztetés előzi meg. Ez természetesen az óvodapedagógus feladata. Számtalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével megváltoztatható./ 4.5. sz óvodai melléklet/

3.1.11.4. A tevékenységek szervezeti formája

Június 1-jétől augusztus 31-ig

Életkor és fejlettség szerint	Tervezetten szervezett	Párhuzamosan is végezhető tevékenységek	Tevékenységek formái
3-4-5-6-7 évesek	<p>Hitre nevelés</p> <p>Mozgás, mozgásos játékok (mindennapos testnevelés)</p> <p>a gyermekek által ismert mozgásanyagra alapozva</p>	<p>A többi tevékenység szervezéseit a gyermekek érdeklődéséhez, és a napi időkerethez igazítjuk. Az óvodapedagógus feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása.</p> <p>A gyermekek tevékenységeik során megszerzett ismereteiket spontán érdeklődésük alapján gyakorolhatják, gazdagíthatják.</p>	<p>Egyéni, mikro-csoportos,</p> <p><i>a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően frontális</i></p> <p><i>mozgás</i></p> <p><i>és az óvodapedagógus megítélése alapján más tevékenység is</i></p>

Javasolt tevékenység szervezeti formája

09.01.- 05.31-ig

Életkor és fejlettség szerint	Párhuzamosan is végezhető tevékenységek	Tervszerűen szervezett tev.	Párhuzamosan is végezhető tev./ Tervszerűen szervezett tevékenység	Tevékenységek szervezése a nevelési év folyamán	Tevékenységek formái
3-4 évesek	<p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <p>Verselés, mesélés</p> <p>Ének, zene, énekes játékok,</p>	<p>Hitre nevelés</p> <p>Mozgás, mozgásos játékok (mindennapos testnevelés)</p>		november 1- május 31.	<p>egyéni,</p> <p>mikro-csoportos,</p>

	gyermektánc				<i>a témakörnek és a</i>
4-5 évesek	Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése, a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai	Hitre nevelés Mozgás, mozgásos játék (mindennapos testnevelés)		október 1- május 31.	<i>fejlesztésnek megfelelően</i> frontális <i>mozgás és</i>
5-6-7 évesek	Verselés, mesélés	Hitre nevelés Mozgás, mozgásos játék (mindennapos testnevelés)	Külső világ tevékeny megismerése, a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai Verselés, mesélés, Ének-zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	szeptember 15-május 31.	<i>óvodapedagógusok megítélése alapján</i> <i>más tevékenység is</i>

3.1.11.5. A fejlődés nyomon követése

Programunk célja a *harmonikus személyiségfejlesztés*. A gyermekek személyiségfejlődéséről "naplót" vezetünk, az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig. Ez magában foglalja a gyermek és környezetének, fejlődési jellemzőinek, másrészt az óvodapedagógus nevelői hatékonyságának *tudatos nyomon követését*. A gyermek

eredményes nevelésének, képességfejlesztésnek alapja a teljes személyiség ismerete. Ezért meg kell ismernünk a gyermek élettörténetét a várandósság idejétől az óvodába lépésig./Anamnézis Porkolábné Dr. Balogh Katalin szempontsora alapján - IMIP/ Erre nagyon jó alkalom a *családlátogatás*. Ez a szülő- pedagógus, gyermek- pedagógus közötti bizalmas kapcsolat kialakításának első lépése. Ezt követik a *beilleszkedési tapasztalatok*: óvodába lépést követő negyedik hónapig. A tudatos, célirányos, tervszerű megfigyelések folyamán elegendő információhoz jutunk. A megfigyeléseket valamennyi tevékenység során végezzük. A beilleszkedés után is *folyamatosan megfigyeljük* a gyermeket. /Porkolábné Dr. Balogh Katalin mérőlapjait használjuk. *A megfigyelés a következő területeket érinti*: Mozgásfejllettség, a testséma fejlődési mutatói, a téri tájékozódás és térbeli mozgás fejlettsége, értelmi fejlettség, emberábrázolás, nyelvi kifejezőképesség fejlettsége, szociális fejlettség, szociális érettség, látás, hallás./6 havonta, IMIP melléklete/ Ennek alapján figyeljük, segítjük, fejlesztjük a gyermeket, kérjük a szakszolgálatok segítségét. Rögzítjük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat. A gyermekek fejlesztése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Az óvodapedagógusok feljegyzéseket készítenek a gyermek óvodai fejlődéséről, és erről legalább 6 havonta tájékoztatják a szülőt./Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 3 havonta/ Szükség esetén javaslatot tesznek a gyermek további fejlődéséhez szükséges intézkedésekre.

3.1.12.Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai

3.1.12.1.Az óvoda és a család együttműködése

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez az óvodai élet során.

Az együttműködésünk alapelvei;

- Kölcsönös megbecsülés, tisztelet.
- Segítőkész egymáshoz fordulás, a gyermek érdekében intervenció.
- Pedagógiai titoktartás.
- A " másként gondolkodók" tiszteletben tartása.
- Folyamatos és hiteles tájékoztatás.

Ezek az elvek vezérelnek bennünket munkánk során. Tiszteletben tartjuk azt a tényt, hogy a gyermek a családé. Mindent, amit teszünk, a gyermek fejlesztése érdekében tesszük. Ajánlásokat adunk a szülőknek a még eredményesebb együttnevelés érdekében. Felkínáljuk segítségadásunkat és szaktudásunkat.

Amit mi kérünk; Kísérjék figyelemmel a gyermek óvodai életét. Vegyenek részt a felkínált közös programokban. Szakítsanak időt a négy szemközti konzultációra a gyermek fejlődéséről. Próbálják megfogadni és követni az itt hallott tanácsokat. Ha bármilyen problémájuk van, legyenek nyíltak és őszinték. Kezdeményezzenek bátran, ha valami újat és jót szeretnénk. Mi azt szeretnénk, ha mindenki jól érezné magát óvodánkban.

A kapcsolattartás formái;

Családlátogatások

Óvodába lépés előtt a két óvó néni otthoni környezetben ismeri meg a gyermeket. Iskolaválasztás előtt ismét meglátogathatják a családot és segítik a szülőket a döntésben, (de ezt csak akkor teszik, ha hívják őket - tolakodni semmiképp sem akarunk).

Ha gyermekvédelmi okok - így a gyermek veszélyeztetettsége áll fenn, akkor hívás nélkül is kötelességünk meglátogatni a családot.

Szülői közösség működésének segítése

Beszélgetések, folyamatos kapcsolattartás az óvónők, óvodavezető és az szülői közösség tagjai között./szülői közösség: szmk értekezletei/

Szülői értekezletek

Évente általában 3 alkalommal hívunk össze szülői értekezletet. Szeptemberben, januárban és májusban. Rendkívüli okok miatt sor kerülhet ezen kívül is összejövetelre.

Fogadó órák - mint az őszinte beszélgetések alkalmai

Minden hónapban megjelölt napokon fogadóórákat biztosítunk az érdeklődőknek. Tudják azonban a szülők, hogy előzetes bejelentkezés után, egyeztetett időpontban készségesen állunk rendelkezésükre. A megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja.

Nyílt napok- nyílt hét

Melyen betekintést nyerhetnek a szülők az óvodai tevékenységekbe. Minden év január-február tájékán szervezzük.

Szülők Akadémiája

Évente igény szerint, szakember meghívásával /preventív/tájékoztató előadásokat szervezünk a szülőknek. Pl., logopédus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, fogorvos, tanítónő, sport szakember,... stb.

Családi délutánok, játszónapok,

Egyike a legoldottabb együttléteknek. Az ünnepek, jeles napok előtti készülétekben közös kézműves tevékenységeket szervezünk, melyen megtanítunk a szülőknek sok érdekes munkafogást. Így készítünk közösen adventi koszorút, mézeskalácsot sütünk, farsangi jelmezeket varrunk és beszélgetünk. A kapcsolatépítés egyik legjobban bevált módszere.

Közös kulturális program szervezése

Pl. táncház a szülők részvételével.

Közös szentmisén való részvétel

Ovis misék az oviban , igeliturgia, „ovis évfolyam misék” a templomban.

Koncertek, közös ünneplések szervezése a templomban

pl. Október 08-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén

Sportnap, Egészségnap;(pl. sportnap a KRESZ-parkban)

Szeretik és igénylik a szülők, hogy saját gyermeküket lássák versenyhelyzetben és szurkolhassanak neki. Figyelmük egy kicsit ilyenkor a sport és az egészségmegőrzés fontosságára irányul.

Jótekonysági rendezvényünk; az óvodabál

Egyike a legsikeresebb rendezvényeinknek. Ez egy vacsorával egybekötött zenés est, melyet nyitótáncsal indítunk, kulturális és szórakoztató programokkal színesítünk. A rendezvény bevétele az óvoda tárgyi eszköz fejlesztését szolgálja.

3.1.12.2.Kapcsolattartás társintézményekkel

Bölcsőde, családi napközi

Meghívásra látogatást teszünk a közeli bölcsődébe, ahonnan várhatóan gyermek zöme érkezik. Az Almafa-Csana magán napközivel szintén nagyon jó a kapcsolatunk. Mi is szívesen látjuk a gondozónőket, nevelőnőket az óvodánkban.

Óvodák

Szívesen ellátogatunk más **helyi óvodákba**, ha hívnak minket (gyerekekkel- Almafa óvoda). Örömmel vesszük a kapcsolattartást a megyében a *katolikus óvodákkal és néphagyományőrző*

óvodákkal. A helyi óvodavezetőkkel, ill. a KPSZTI katolikus óvodavezetőivel munkaközösséget alkotva segítjük egymás munkáját.

Kapcsolattartás az iskolákkal.

Az Szent Kereszt Katolikus Iskolával a legszorosabb a kapcsolatunk, de és más helybeli iskolákkal is kapcsolatot tartunk. A zökkenőmentes óvoda - iskola átmenet érdekében, kölcsönös látogatásokat szervezünk. Óralátogatásokra visszük a gyermekeket, majd meghívjuk a tanító néniket. Ünnepek előtt gyakran vendégeink az iskolások. Báboznak, mesét játszanak el, táncolnak, zenélnek nekünk. Közös programunk a Márton napi lámpás fölvonulás. Iskolába hívogató kedves hagyomány a Gergely-járás.

Ismerkedés a zeneiskolával.

Rendszeres a kapcsolattartásunk a zeneiskola egyik gitártanárával. A zenei érdeklődés további felkeltése céljából elvisszük gyermekeinket a közeli zeneiskolába. Itt megismerkedhetnek néhány hangszerrel, majd „házi”hangversenyre meghívjuk a zeneiskola néhány tanulóját. A karácsonyi hangverseny, melyet a zeneiskola szervez, mindig nagy élmény gyermekeinknek.

A ***Művelődési Központba*** rendszeresen járunk, hiszen a színházak, bábszínházak, táncházak szinte mind itt zajlanak. Ünnepi ruhában, óriási érzelmi feltöltöttséggel megyünk. Már a színpad és a függöny láttán tapsolni kezdenek a gyerekek és igen hálásak a produkciókért. A Ceglédi Galéria kiállításaira is rendszeresen elvisszük gyermekeinket. Itt lehetőség nyílik műalkotás elemzésre, esztétikai élményszerzésre.

Könyvtárlátogatás

Nagycsoportosainkat minden évben legalább kétszer elvisszük a könyvtárba. Megismertetjük velük a könyvkölcsönzés módját és igyekszünk rávenni a szülőket, hogy folytassák, amit mi elkezdtünk. Reméljük, ezzel a könyvszeretet megalapozását, olvasóvá válást szolgáljuk.

3.1.12.3.Kapcsolattartás a Fenntartóval

Katolikus Egyház a Fenntartó

Az óvoda hivatalos kapcsolatot tart a fenn az EKIF-fel, a helyi Plébániával, a KPSZTI-vel, része vagyunk Szent Kereszt Katolikus Iskolának.

3.1.12.4.Kapcsolattartás egyéb intézményekkel

Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság munkatársaival

/ pszichológus, - pszicho-pedagógus,- logopédus, gyógypedagógus,fejlesztő pedagógus/

Családsegítő Központ: - család-terapeuták - pszichológus

Gyermekjóléti Szolgálat - gyermekvédelmi képviselő

Védőnői Szolgálat - óvodánk védőnője

Gyermekorvosi Munkaközösség - saját óvodaorvosunkkal kapcsolattartás

Fogorvosi Szolgálat - CED-DENT fogászat

Önkormányzat - Gyámügyi csoport

A kormányhivatalok és megyeközpontú tankerületek - Ceglédi tankerület

Karitatív szervezetek: Szent Lőrinc Alapítvány, Máltai szeretetszolgálat

Szponzorok, támogatók, Alapítványunk /Körtemuzsika Alapítvány/

3.1.13. Tevékenységformák a katolikus óvodában

/Óvónő feladatai, tevékenységtartalmak, elvárt eredmények/

* játék

* a mozgás

* az esztétikai tevékenységek

* a külső világ tevékeny megismerése nevelés / környezetismeret, környezeti nevelés-néphagyomány éltetés, környezetvédelem, matematikai tapasztalatszerzés

* hitre nevelés

* a munka jellegű tevékenységek

* tevékenységekben megvalósuló tanulás

3.1.13.1.Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a gyermekelemi pszichikai szükséglete, melynek hosszantartóan kell kielégülnie. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. A játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesítését. /napirendben/A szabad játék az óvodás korú gyermek alapvető tevékenysége, mely behálózza, áthatja minden tevékenységét, életmegnyilvánulásait. Önmagáért való **ÖRÖMFORRÁS**. A gyermek játéka a valóságot tükrözi, tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos formában. A játéköröm a

kellemes élmény újraéléséből is fakadhat. A szabad játék alakítja a gyermeki személyiség egészét, fejleszti a gyermek mozgását, értelmi képességeit, képzeletét, kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, nyelvi kommunikációs készségét és alakítja társas kapcsolatait. A legfejlesztőbb és legfőbb nevelési eszköz. A játék kialakulása és fejlődése az egyéni adottságoktól és a játékhoz szükséges feltételektől függ.

A játék feltételrendszere;

- Elmélyült, nyugodt játék, csak meleg-elfogadó, *szeretetteljes légkörben* alakulhat ki.
- Megfelelő *hely* nélkül elképzelhetetlen a zavartalan játék. Szeparált játszósarkok, legalább függönnyel leválasztott babaszobák, mobil térelválasztók minden csoportban legyenek. A különböző jellegű játékok más és más helyet igényelnek. Legyenek ideiglenes és állandó játszóhelyek. A játék színtere lehet a csoportszoba és az udvar.
- Megfelelő *idő* is szükséges a jó játékhoz. A játék egész nap jelen van a gyermek tevékenységeiben. Ezért a játékidő a napirend sajátosságaiból adódóan folyamatos. Teremtsünk lehetőséget, hogy az egyes játékokat több napon keresztül játszhasák a gyermekek.
- Szükséges a játékhoz megfelel mennyiségű és jó minőségű *játékeszköz*. A játékszer motiválja, ösztönzi, gondolkodásra, fantáziálásra serkenti a gyermekeket, fejleszti problémamegoldó gondolkodását. A játékeszközök legyenek könnyen kezelhetők, esztétikusak és jól tisztíthatók. Legyen minél több természetes anyagból készült játék a csoportban és az udvaron. Legyenek biztonságosak, balesetmentesek. A készen megvásárolható játékeszközöket nagyon fontos kiegészíteni a gyermekek és az óvó néni közösen barkácsolt játékaival; bábok, régi népi játékeszközök; csuhé és rongybabák, szarízikból faragott "háziállatok" gyapjúból gömbölyített báránycák... stb. Már alakul jelmez gyűjteményünk, mely a szerepjátékokhoz és dramatikus játékokhoz kiváló. Párták, tüllruhák, kalapok, sapkák, álarcok, koronák, selyem ruhadarabok képezik készletünket, melyet folyamatosan bővítünk a szülők jóvoltából.

A játék tartalma

Néphagyományörző programunk sajátos tartalmat ad gyermekeink játékának. Megjelennek a népi játékok:

- táncos körjátékok...
- jeles napokhoz kötődő dramatikus játékok...
- egyszerű népi játékok barkácsolása...
- mozgásos fogó, futó játékok...

- az élet eseményeihez kapcsolódó szerepjátékok...

Az óvónó szerepe a játékban

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el.

Minden lehetséges eszközzel segítse a jó játék kialakulásának feltételeit. Szeressen ő maga is játszani. Rendelkezzék nagy empátiás készséggel. Játékirányítása legyen nagyon tapintatos, ha kéri, a gyermekek kapcsolódjon be, a "megrekedt" játékot lendítse át a holtponton néhány jó ötlettel vagy eszközzel. Legyen jó partner a játékban. Figyelje gyermekei játékát és elemezze, sok-sok lelki sérülés kiolvasható a játékból. Ezeket felfedezve, fogalmazza meg további tennivalóit. Nem szabad elfelejteni a szabad játék "lélek-gyógyító" hatását. Biztosítani kell minél több időt a zavartalan, nyugodt játéokra. "Őrizni kell" a napirendben a gyermekek játékidejét.

A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat megértő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata.

Játékfajták

Gyakorló játék; A gyermek adott vagy képzelt tárgy, bizonyos játékszer mozgatása közben ismétli a kitalált tevékenységet. Kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, mely újbóli ismétlésre készíti a gyermeket. A 3-4 éves korosztály játéka, a manipuláció fejlettebb formája. Megjelenhet a konstruáló és szerepjáték elemeként is. (Ha 5-6-7 éves korú gyermeknél gyakorta fellelhetjük, valamilyen fejlődési visszamaradásra kell gondolnunk és vizsgálni az okát.)

Szerepjáték; Az a játéktevékenység, amelynek folyamán a gyerek a felnőtt tevékenységét sajátos körülmények között, általánosított formában, a felnőtt eszközeihez hasonló játékeszközökkel és képzeletének segítségével újraalkotja. A szerepjáték feltételei: a nyugodt légkör, megfelelő hely, idő, érdekes és izléeses eszköz, egyéni és közös élmények, amelyeket eljátszhatnak.

3-4 éves korban is jelen van már a szerepjáték. Egyszerűbb szerepeket cselekvéseket játszanak el - kevés szereplővel. 4-5 éves korban már jellemző a "szerepekben együtt játszás." Megpróbálják felosztani egymás között a szerepeket és kiválasztják a megfelelő játékeszközöket. 5-6-7 éves korban már összetettebb szerepjátékokra is képesek és több napon

keresztül is játszhatják (orvos, gyógyszerár, kórház). Megértik és elfogadják társaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.

Konstruáló játék; Játékelemekből, anyagokból építményeket, játékszereket, egyéb tárgyakat alkotnak, szerkesztenek. A szerep és konstruáló játék szoros összefüggésben van egymással, de nevelő értékében némi eltérés fedezhető fel. Gyakran felhasználják a szerepjátékokban az általuk készített játékokat, tárgyakat.

Az építő játék az eszközök és anyagok változatosságát igényli. Fontos, hogy az építő elemek megfelelő mennyiségben és méretben álljanak a gyermekek rendelkezésére, hogy kedvük szerint játszhassanak. Ezek készüljenek sokféle anyagból; fém, fa, papír, műanyag. Legyenek egymásba rakható, szétszedhető, kirakható, összefűzhető elemek, melyek jól szolgálnak a problémamegoldó gondolkodás kialakulásának.

Szabályjáték; A szabályjáték jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését, egy-egy szakaszának lezárását. Fajtái a mozgásos és értelemfejlesztő szabályjáték. Főként középső és nagycsoportosok játéka (5-6-7 évesek) de nagyon egyszerű szabályokat alkalmazva 3-4 éveseknél is alkalmazható. A szabályjáték kiválasztásánál mérlegelje az óvónéni a csoport fejlettségét, létszámát és a szabályok mélységét. A szabályokat érthetően kell elmagyarázni és tudatosítani a gyermekekben. A szabályjáték nevelőértékének mindenekelőtt a szabály a hordozója, ezt egészíti ki a játék tartalma.

A játék során a gyerekek megtanulják a helyes magatartás alapformáit; becsületes szabálykövetés, győzni és veszteni tudás, kitartás a feladat véghezvitelében. Különösen jól szolgálja a szabályjáték a közösségi nevelést. Néphagyományörző programunkban a mozgásos és küzdő játékok gazdag lehetőségét kínáljuk a gyermekek elé.

Dramatizálás, bábozás;

A dramatizálás és bábozás előfeltétele az irodalmi alkotások bőséges ismerete és átélése. A sokat és jól mesélő óvónő gyermekei különösen ügyesek a bábozás, dramatizálás terén. Fontos, hogy már 3 éves kortól legyen elérhető közelségben a báb és a dramatizáláshoz legyenek kellékek, melynek segítségével azzá változhat a gyermek, amivé szeretne. Meg kell tanítani a gyermekeket a bábozásra. A kicsiknél az óvónéni a szemük láttára húzza fel a kezére a bábót, később jelenjen meg a csoportban az asztali paraván, majd a még nagyobb méretű. Készítsenek együtt egyszerűbb bábokat a csoportban. Nagycsoportban nagyon élvezik a marionett bábok készítését (akár több napon keresztül is) és használatát. A dramatikus

játékokban, kezdetben mindig vegyen részt az óvónő, később, amikor már önállóan is képesek irányítani a játékot, legyen diszkrét "nézőközönség".

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Képesek a hosszú ideig tartó nyugodt, elmélyült játékokra. Közösségi magatartásuk oly mértékig fejlett, hogy képesek együtt - egymás ötleteit elfogadva tervezni, kivitelezni, ha kell módosítani. Kialakul a szabálytudatuk, pontosan követik a közösség által állított szabályokat. Képesek késleltetni saját szükségleteiket és vágyaikat a közösségi játék érdekében. A játék fejleszti a leghatékonyabban teljes személyiségüket. Gondolkodási műveleteik egyre magasabb szintűek. Képesek analízis-szintézis, általánosítás és elvonatkoztatás műveleteire. Fejlődik és kifinomodik érzékelésük, észlelésük. Problémamegoldó gondolkodásuk egyre magasabb szintű. Finom motorikus készségük is egyre fejlettebb. Képesek több napon keresztül dolgozni bonyolult alkotásokon (pl. dobozépítés, többemeletes ház berendezése szintenként...) játékeszközökön, vagy pl. jelmezeken. A belátható távlatok érdekében érzelmileg jól mozgósíthatók. Képesek önálló tartalmú szerepjátékokra, az óvónő jelenlétét kevésbé igénylik. A vezéregyéniségek szervezik, irányítják a csoport játékát. Képesek önállóan igazságosan dönteni. Betartatják egymással a szabályokat. Vigyáznak egymás és a maguk testi épségére. Képesek a megálmodott játékeszköz "összebarkácsolására" egyedül vagy akár társakkal. Az alkotott munkák mind igényesebbé válnak.

3.1.13.2.Mozgás

A mozgásfejlesztés célja, feladatai;

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok, feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.

- sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formák, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.
- a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő, állóképesség fejlődésére, amelyek

befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartás, izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait./

- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a
- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.
- A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Feladatunk a természetes mozgáskészségek fejlesztése, stabilizálása, a mozgáselemek beépülésének segítése a természetes mozgások sorába. Az egészséges testi fejlesztés a következők szerint tovább tagolható;

- a testi képességek és az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése,
- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a ritmusérzék, a motorikus képességek fejlesztése, a testséma, és a helyes testtartás kialakítása,
- térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése,
- a mozgásműveltség, a mozgáskoordináció fejlesztése, különösen a népi mozgásos és egyéb játékok által.
- rendszeres és aktív mozgáshoz szoktatás, a mozgásszükséglet fenntartása,
- az egészséges életmódra való készségek és jártasságok alapozása,
- családi szemléletformálás,
- egészségmegővés megelőzéssel.”(G. N. P.)

A mozgás az óvodás korú gyermek természetes szükséglete, melyre állandó belső készletet érez, számára örömforrás.

Nevelőtestületünk több éves tapasztalata, hogy a szülők egyre kevesebb lehetőséget biztosítanak gyermekeik részére, hogy kellően „kimozoghassák” magukat. Reggel autóval, kerékpárral jönnek, délután is sietnek haza, így a gyermek (főként a társasházban lakók) a Tv készülék elé kényszerül. Egyre kevesebben sétálnak, hétvégén alig járnak el kirándulni. Mindezek tudatában különösen nagy a felelősségünk, hogy a gyermekek mozgásigényét az óvodában maximálisan kielégítsük.

Természetesen nem mondunk le a szülők tudatformálásáról sem, hiszen számukra, családi programok keretében szervezünk mozgást.

A mozgás tartalma;

- * szabad, spontán mozgás
- * szervezett testnevelés
- * kirándulások

Szabad, spontán mozgás;

A gyerekek az udvaron annyit mozognak, amennyire egyénileg szükségük van. Lehetőséget kapnak, hogy szabadon mozogjanak, különböző mozgásformákat gyakorolhassanak. Az önállóan kezdeményezett játékok sokkal nagyobb teljesítményre sarkallják őket és olyan mozgásformák kipróbálására készítetik, amiktől egyébként idegenkednének. A gyerekek különböző terepeken gyakorolják a természetes és egyéb mozgásokat; fogó, bújócska, mászások, gurulások, futások, járások, labdajátékok.

Az udvaron lehetőség nyílik, sok, mozgásos népi játék megismertetésére, megszeretetésére, gyakorlására pl. célba dobások, küzdő játékok, várvédő játékok, lovacska, kötélhúzások, sportjátékok, ügyességi játékok, ugró iskola stb.

A téli időszakban havas, jeges játékokat szervezünk (csúszkálás, szánkózás, hógolyózás, stb.)

A mozgásos játék során a gyermek mindig maga választja meg játékát, társai és tetszőleges ideig vesz részt. Fontos, hogy vigyázzanak maguk és társaik testi épségére, rendeltetészerűen használják az eszközöket.

Szervezett testnevelés;

„ – A mindennapokban; 15-25 percben, sok játékkal, már kipróbált gyakorlatokból, pergő ritmusú, frissítő mozgás (melyet lehetőség szerint; tavasszal, nyáron és ősszel a szabadban végezzünk, vagy télen, jó alapos szellőztetés mellett.)

- Testnevelés /tervszerűen szervezett formában/ amit heti egy-két alkalommal, kötelező jelleggel szervezünk, állandó napokon.”(G.N. P)

A testnevelés az óvodai nevelés folyamatában a gyerekek egészséges testi és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyiségfejlődésüket. Fejleszti; testi képességeiket (ügyesség, erő, gyorsaság, állóképesség), a társra figyelmet. Hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolja növekedésüket, a légző- és keringési rendszer teljesítőképességét, a csont és izomrendszer

teherbíró képességét. Fejleszti mozgáskultúrájukat, segíti a térben, időben való tájékozódásukat. Elősegíti a testséma kialakulását. Erősíti a gyermek személyiségtulajdonságait; bátorság, ügyesség, fegyelmezettség, kitartás.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn eszközökkel és eszközök nélkül, spontán, vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A szervezett testnevelés tartalma; járások, futások, támasz- és függésgyakorlatok, ugrások, dobások, lengések, forgások, csúszás, mászás, gurulóátfordulás, egyensúlygyakorlatok, labda és különféle eszközgyakorlatok.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére;

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz., megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes.

Óvodáskor végére kialakul a gyermek szem-kéz, szem-láb koordinációja, ezzel mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé válik. Fejlődik ritmusérzékük, mozgásuk megfelelő ritmusúvá válik. Gyorsan cselekednek és képesek kitartó mozgásra. Térben és időben jól tájékozódnak. Képesek egyéni- csoportos- sor- és váltóversenyekre, a szabályokat pontosan betartják.

A természetes járást képesek utasításra irány, alakzat, sebesség tekintetében jelre megváltoztatni, jól alkalmazzák az ismert speciális járásokat.

Ügyesen végzik a szabad-páros és társas gimnasztikai gyakorlatokat. Legalább 6-7 kézi-szert ismernek és nagy biztonsággal használják (bot, babzsák, labda, szalag, kendő, kötél, pompon). Ismerik a távol- és magasugrást, jól alkalmazzák a fel- leugrások technikáját. Óvodáskor végére másszanak hely és helyzetváltoztatással egyénileg és párosan is, akadályok leküzdésével. Tudjanak gurulóátfordulást végezni, ill. hossz tengely körüli gurulást is ismerjék. Egyensúlyozzanak természetes módon különböző feladatok végrehajtásával padon, földön, udvari szereken. Ismerjék a kézenállás előkészítő gyakorlatát; álljanak kézen, a lépő láb magasra lendítésével és távoli kilépéssel, majd pillanatnyi fellendülés után talajéréssel egy lábra.

Végezzék készség szinten a különféle dobásokat; kétkezes alsó és felső dobás, különböző súlyú labdákkal, tudjanak kislabdát dobni távolba. Nagy biztonsággal használják a labdát,

képesek rövidebb ideig labdavezetésre. Társak segítségével és önállóan is, képesek függésgyakorlatok végzésére.

Séták, kirándulások;

A szervezett séták, kirándulások a mozgásigény kielégítésén túl, együttes élményt is jelentenek a csoport számára. A közös élmény összekovácsolja a közösséget, kitágul a világ a gyermekek előtt, újabb „megmérettetésre” próbatételre sarkallja őket. A megtett út hosszának, a séta, kirándulás időtartamának igazodnia kell a gyermekek életkorához, edzettségéhez. A séta legyen oldott és beszélgetésre ösztönző, de ne helyettesítse a mozgásos játékokat.

Az óvodai kirándulások szervezésekor figyelembe vesszük a gyerekek életkorát, érdeklődésüket, a szülők engedélyével vesznek részt rajta a gyerekek. Az óvodai kirándulások helyét mindig megnézzük előre. Meggyőződünk arról, hogy megfelelő-e balesetvédelmi szempontból az úti cél. (van-e pihenési, kézmosási, wc-használati lehetőség) A természeti környezet védelmére mindig figyelünk.

3.1.13.3. Az esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek

Az esztétikai nevelés célja, feladatai;

- „-A szép, harmonikus, felfogásához, átérzéséhez szükséges képességek alapozása.
- Megláttatni a szépet a környezetben, a természetben, a művészetben.
- Ízlésformálás, önálló alkotásra készítés, tehetségfejlesztés.”(G.N. Program)

Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

A tevékenység célja, feladatai:

"-A gyerek szívesen hallgassa a mondókát, verset, mesét, váljon az irodalmi élmények érzékeny befogadjává.

- A változatos irodalmi élmények nyújtásával a vágy felébresztése a könyv, a színház, múzeum értékei iránt. A későbbiekben így válik a gyermekből lelkes olvasó, színház és múzeumlátogató, az esztétikai élményekre érzékeny, művelt ember."

(G N P)

-A mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése. A szemléletmód, világkép, erkölcsi értékek alakítása.

- Érzelmi, esztétikai nevelés.

-A közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével./nemzetiségi és migráns gyermek esetében is, ha van ilyen az óvodában./

- Bábozás, dramatizálás.

A tevékenység tartalma;

Óvodánkban a gyerekekkel megismertetett mesék, versek zöme népmese, népi mondóka, dúdoló, vers.

A művelt népek a földkerekség minden táján kultúrájuk jellegzetes vonásai őrzőjeként tartják számon a néphagyományt. Nélküle végtelenül elszegényednénk, gyökereinket metszenék el.

A gyermekköltészet a szellemi néphagyományon belül elsőrendű értékeink közé tartozik. Továbbadni nemcsak emberi és nemzeti kötelesség, hanem ebben él és adható át az anyanyelv.

A vers ősi formában kitáncolt, énekelt, lantpengetéssel kísért szöveg volt. A beszéd zenei elemeire épült. A játék, szöveg és dallam, mozgás, beszédritmus és hangulat, megbonthatatlan egységet alkot. A népköltészetben céltalan szöveg nem létezik. Az önkifejezés egyik lehetősége a gyermek saját vers- és mesealkotása.

A népmesékben megjelenik az emberiség kultúrkincse, igazi mélyről fakadó forrás, melyből bátran meríthetünk. A népmesék mindig valamilyen erkölcsi üzenet hordozói, melyet könnyedén megért a gyermek. (a jó győz, a gonosz elbukik...) Oldja a gyermek szorongásait.

A népi mondókák különösen a kicsi gyermek óvodai beszoktatása idején tesznek jó szolgálatot, hiszen testi közelségben, ritmikus mozgással egybekötve a (höcögtetők-lovagoltatók) a meghitt kapcsolatépítést segítik elő. Megnyugtatja és elszórakoztatja a gyermeket.

A kortárs írók modern mesék között is akadnak gyöngyszemek (pl. Lázár Ervin meséi) főként 6-7 évesek az aktív befogadói.

Klasszikus íróink (Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Benedek Elek) meséi is kiválóan alkalmasak irodalmi élménynyújtásra. Reális történetekre is szükségük van a gyermekeknek - sőt nagyon szeretik a velük kapcsolatos történeteket.

Műfordításokat (mélyebb nyelvi okok miatt; észjárás, utánérzés, idegenszerű lejtés, ritmusképletek) óvodába csak nagyon meggondoltan alkalmazzuk. A gyermekeknek való szép magyar versek főbb témái: a természet, a játék, a játékszerek, napszakok, hangulata, a családdal, az állatokkal kapcsolatos emlékek, vágyak, megfigyelések, érzelmek. Néphagyományőrző programunk különösen jól szolgálja az irodalmi nevelést, hiszen

ünnepeink, jeles napjaink népköltészeti-irodalmi alkotásokban népi dramatikus játékokban gazdagon bővelkedik.

Az irodalmi nevelés folyamata óvodánkban.

Óvodába lépéskor a gyerekeket szeretetteljes testközelség, *lovagoltatók*, játékos mozgással kísért (cirókázások) *mondókázások* csábítják az utánzásra. A közvetlen kapcsolatnak, érintésnek, különös jelentősége van. Első perctől törekednünk kell arra a következetességre, hogy bármilyen irodalmi élménynyújtáshoz elcsendesedést és nyugalmat teremtsünk. Szokják meg, hogy zajongással, szaladgálással nem zavarhatják a mesehallgató társaikat. Meséljen az óvónő minél többet, legyen a tarsolyában sok olyan vers, mese, amit bármikor ízesen, hitelesen elő tud adni. (A heti tervekben rögzített irodalmi nevelési anyag csak a kötelező minimumot jelenti.) Legyen *a mesélésnek stabil szokásrendszere*, egy hely; mesesarok, vagy meseszőnyeg, ahol már tudják mi fog következni. Legyen rangos helye a mesesarokhoz közel a mesekönyveknek. Megfelelő szokás kialakítással tanítsuk a gyerekeket a könyv megbecsülésére. A leültetés, mondogatás verstanulásnak nincs értelme, sem eredménye. *Verset átadni* csak megfelelő hangulatokban érdemes; közös játék, ünnepre készülődés közben, vagy egy szép bokor, fa alatt, madárdal hallgatása után mond el az óvónő egy odaillő verset. Akkor és ott, minden gyermeket megérint a varázs.

A mesével kapcsolatban fel sem merülhet a megtanítás igénye. Az igazi érték az, ha a sokszor hallott jól ismert mesét a gyermek belső igényéből fakadóan elmondja. Ha ehhez társai is kapcsolódnak - az már óriási nyereség. Megjelent a *színjátszás-dramatizálás* belülről fakadó igénye. Az óvónő feladata ennek kiteljesedéséhez minden segítséget megadni. Legyen az ötlet vagy eszköz. Jelmeztárunk bővülése, kincsesládánk eszköztartalma jó kelléktár a színjátszás és dramatizálás megvalósításához.

A *bábjáték* is különösen kedves gyermekeink számára. Először csak az óvó néni bábozik, majd a gyerekek kezén is megelevenedik a kedves figura. Legyen minden csoportban ujj- és síkbáb-készlet, melyet bármikor elővehetnek a gyerekek. Sokkal kifejezőbb mozgásokra képes a kézre húzható báb és a marionett báb. Legyen néhány, csak az óvó néni által használt báb, - aki rendszeresen betér a csoportba, dicsér, simogat, elvarázsol. A bábjáték erőteljes érzelmi hatást vált ki a gyermekből, de hat értelmére, ízlésvilágára is. Sok kritikus nevelési helyzet megoldásában segíthet a báb. Élünk ezzel a lehetőséggel!

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A stabil szokáskialakítás következtében megszilárdul mesehallgatási szokásuk. Képesek nyugodtan ülve koncentrált, tartós figyelemmel hosszú meséket is végighallgatni. Átélik, feldolgozzák a mese erkölcsi tanulságait. Az ismertebb meséket saját szavaikkal önállóan is elmondják, eljátsszák. Szeretik és kérik a folytatásos meséket - a régebbi epizódokat ügyesen felidéznek.

Önállóan saját örömeikre mondogatnak ismert rigmusokat, mondókákat. Legalább 10-15 mondókát ismernek és összegyűlik a tarsolyukban 8-10 vers. A játékuhoz szükséges mesefigurát, vagy eszközt képesek önállóan, vagy kis segítséggel elkészíteni (síkbáb, fejdísz). Irodalmi élményüket képesek az ábrázoló eszközök segítségével reprodukálni (lerajzolni, lefestik...).

Képesek a folyamatos, választékos és nyelvileg helyes beszédre. Többször tapasztaljuk az irodalomból ismert kifejezések használatát, melyet már beépítettek szókincsükbe. A népmesék erkölcsi üzenetei szintén beépülnek személyiségükbe, azonosulnak a jóval, elítélik a rosszat. Átélik a pozitív és negatív érzelmeket, melyet a mese közvetít. A tündérmesék gazdagsága által szárnyalni képes képzeletük, gazdagodik fantáziaviláguk.

Saját örömeikre önállóan báboznak. Rövidebb-hosszabb eseményeket vagy irodalmi alkotásokat is eljátszanak. Megjelenik játékuiban a dramatizálás, melynek megtervezik a tartalmát és létrehozzák a szükséges eszközöket. Drámajátéku egyre kifinomultabb és összetettebb. Mondanivalójukat ügyesen kifejezik. A beszédnél élnek a mimika, pantomimika lehetőségeivel.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

"Az óvoda zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés"

(Kodály Zoltán)

A zenei nevelés kiemelt helyet foglal el programunkban, mert egyike speciális céljainknak, mely a néphagyományőrző szellem mellett ez határozza meg óvodánk arculatát.

Alapelveink a zenei nevelésben:

"Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud: játékot, zenét, örömet!"

(Kodály Zoltán)

A zenei nevelés a 3-7 éves korig terjedő korban, a gyermeki értelem és a lélek fejlődésének legfontosabb szakaszában rendkívül nagy jelentőségű. Az óvodai ének zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Ebben a korban a zenei képzés elősegíti a zene alapelemeinek beidegződését.

"Amit a nevelés ebben a korban elmulaszt, később nehezen vagy sehogy sem pótolhatja."
(Kodály Zoltán)

Különösen fontos, hogy a gyermekek művészi népi gyermekdalokon, ölbéli játékokon, mondókákon, énekes játékokon, táncokon keresztül kultúránk legősibb rétegét ismerjék és szeressék meg, amire majd további népművészeti tanulmányaik épülhetnek. Mi alapozzuk meg zenei ízlésüket, műveltségüket.

A zenei nevelés, mint művészeti nevelés, az esztétikai nevelés része: a valóság megismerését a szép felismertetésével és megszerettetésével, a szép igényének kialakításával mélyíti el, esztétikai kíváncsiságot, emlékezetet, képzeletet alakít.

A dallam, a ritmus, a szöveg, a tempó, a dinamika, a hangszín, a mozdulat és a kifejezés szépségei, az előadás és a zenehallgatás élményét mély érzelmek hatják át.

Zenei képességek fejlesztésével intenzívebb fejlődésnek indulnak a gyermek egyéb képességei is. A zene egyszerre hat érzelmre, értelemre, mozgásra, közösségi magatartásra. Tehát nélkülözhetetlen az iskolai tanulásra való felkészítésben. E transzferhatás feltételei:

1.) A zenei ismeretek minden részlete eleven tapasztalatból szűrődik le (a tanultak azonnali és sokféle értékesítés: ének, játék, mozgás, melynek alapja az érzelmi töltés, a ritmikai, dallami motívumok.)

2.) Minden zenei elem megalapozása szenzomotoros tevékenységgel, erősítése változatos ingersorozatokkal.

A gyermekek az óvodában kb. 100 dalt ismernek meg. "100 jól megválasztott dal életre szóló kincs lehet. Ösztönző útravaló a magyarság és műveltség nagy értékei felé." (Kodály)

A zenei nevelés területén igyekeznek pedagógusaink az alapfeladaton túl többletet nyújtani.

- Az éneklés öröme és lélekemelő hatása által, szeretnénk Isten szeretetében növelni a gyermekeket.
- A zenei improvizáció alkotóképesség kiemelt fejlesztése.
- A tehetséges, vagy a fejlődésben elmaradó gyermekek zenei képességeinek még további fejlesztése. /a tehetséges gyermekek esetében, egyszerűbb ritmushangszereken kívül; xilofon, furulya, egyéb hangkeltő eszközök és az éneklés fejlesztése a célunk./
- A magyar népzene, népi mondókák, eddig általunk nem ismert, gyűjtött anyagát is megismerni, beépíteni tervezéseinkbe./pl:csíki székelyek, moldvai csángók énekei, mondókái, népi játékaik, melyek az élet eseményeihez és vallási ünnepeihez kapcsolódnak./ Egyszerű néptánc elemek megismertetése az érdeklődő gyermekekkel./csárdás lépés, forgások, dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros és egyéni forgás, kifordulás,

irányváltoztatás, kilépés, zárás, változatos lépésformák, térformákat alakítanak. /Ezek bátor alkalmazása a táncházak alkalmával is/

- Ősi népi hangszereket is szeretnénk bemutatni a gyermekeknek; tekerőlant, citera, duda, bőgő, ütőgardon, pásztorfurulya... stb.
- *Tánc házzal* szeretnénk megismertetni őket, mely régen a szórakozás egyik formája volt, de ma ismét közkedvelt.

Feladatunk;

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése.
- Egyéni, személyre szóló zenei fejlesztések, tervezése, megvalósítása.
- A pedagógusok zenei képességeinek és műveltségének, továbbfejlesztése, bővítése: éneklés, hangszertudás és az elméleti ismeretek terén. Jelenjen meg a zenehallgatásokban mindaz a többlet, melyet az erdélyi gyűjtésekből merítettünk.
- Feladatunk alkalmakat teremteni az élő, hangszeres zenével megismertetni a gyerekeket. Éreztessük meg velük, hogy a tánc és a muzsika örömforrás. #tánc ház, hangverseny/ Tánc házi muzsika megismertetése.
- Ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Csoportközi program keretében délutáni *zene-bona* játékokat tartunk hetente. Célja a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása, fejlesztése, felzárkóztatás, tehetség gondozás.

- A zenélés, a zene megszerettetése, az érdeklődés felkeltése: legyen élmény, öröm a közös éneklés.
- A zenei képességek fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a felnőtt minta spontán utánzására alapozva.
- Zenei tevékenységgel, óvónői példamutatással az egész személyiség gazdagítása: az érzelem, testi, szellemi fejlődés elősegítése.
- A néphagyományok ápolása: népi gyermekjátékdalok, mondókák, a népi tánc elemei, népdalok, népi hangszerek; Ősi népi hangszerek megismertetése a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Váljék mindennapi igényünké a zene!

- Erdélyi népdalgyűjtések felhasználása a zenehallgatásokon.

Tartalmi tervezés három éves távlatban

A zenei anyag válogatásának szempontjai:

- életkori, egyéni sajátosságok, célkitűzéseink

- magyar népi énekes-mondókás játékok és az alkalmakhoz, népszokásokhoz fűződő gyermekdalok
- más népek dalai, műzenei alkotások kortárs (kis hangterjedelmű, pentaton)
- ritmikai, dallami, formai, tartalmi jellemzők, valamint a játék és mozgásformák figyelembevétele
- néhány perces művészi értékű zene figyelmes meghallgatása, élménynyújtás - mely kapcsolódjon a hangulathoz, a zenei feladathoz (az óvónő hangszeres játéka, éneke, gépi zen stb.)
- az alkotásvágy felkeltése

A tervezés szempontjai:

A három éves távlati tervezés - éves fejlesztési tervek – havi, heti ütemtervek

- kapcsolat a különféle tevékenységi formákhoz (irodalom, anyanyelv, matematika, társadalmi és természeti környezet, vizuális nevelés, testnevelés.)
- fokozatosság és egyéni sajátosságokhoz képest való fejlesztés
- nyári tevékenységek, programok lehetőségei
- feltételek biztosítása
- önművelés, önképzés
- oldott légkör, óvónői minta
- játékok, zörejek, hangképzés, dalanyag
- a zenei tevékenység egy zenei feladat köré épül
- fogalom párok megértése /magas-mély, halk-hangos, gyors lassú/
- a közös játék, együttlét: a zene, tánc iránti fogékonyság fejlesztése, társas öröm
- nemzetiségi gyermek esetén megfelelő zh. anyag választás.

Zenei képességek fejlesztése

A népi dalosjátékok és a jól megválasztott kortárs zeneművek fontos eszközei a zenei képességek fejlesztésének.

1. ritmikai képességek	3. összetett zenei képességek
2. hallási képességek	4. zenei alkotóképesség

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek, csoportosan és egyénileg is. Egyszerű dallammotívumokat tisztán, egyedül is visszaénekelnek. Dúdolva, zümmögve énekelnek

ismert dalt. Felismerik és alkalmazzák a magas-mély különbségét több fokozatban is. A dallam mozgását térben kézmozdulattal követik. Az óvónő segítségével nélkül is énekelnek felelgetős játékokat, egyénileg és csoportosan, dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyénileg vagy csoportosan.

Ismerik és érzékeltetik a halk-hangos közötti különbséget. Dallamot felismernek dúdolásról, hangszerről, kezdő- záró- belső motívumról. Belső hallásuk magabiztos (dallambújtatás). Felismerik környezetük hangjait, zörejeit, beszédhangokat. Hangszerismeret: fúvós, pengetős, ütős, vonós hangszerek neve, hangja, a megszólaltatás módja. Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése, beszéd, ének.

A mondókákat az egyenletes lüktetés, a magyar beszéd ritmusa szerint mondják. Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dalritmustól, kifejezik énekkel, mozgással egyénileg és csoportosan. Helyesen érzékeltetik a negyed szünet jelentését (a lüktetés folyamatos marad). Felismerik a tanult dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusukról. Dalok, mondókák ritmusa belső hallás alapján.

Kialakul zenei formaérzékük: a zenei motívum érzékelése, szemléltetése. A tempóbeli különbségeket összehasonlítják, mozgással bemutatják.

Egyöntetű, szép testtartással, kézfogással körbejárnak, egyszerű táncos mozgást motívumonkénti változtatással szépen megformálnak pl.: csárdás lépés, dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros és egyéni forgás, kifordulás, irányváltoztatás, kilépés, zárás változatos lépésformák. Térformákat alakítanak óvónői segítség nélkül is (kör, csigavonal, hullámvonal, lánc.) Esztétikusan végzik az egyszerű táncmozgásokat.

Ütőhangszerekkel: lüktetés, ritmus, motívumhangsúly kiemelése. A csoport éneke zenekari kísérettel (nem túl hangosan). A metallofonon egyszerű ismert dal megszólaltatása. Az óvónő énekelt kérdésére válaszolnak (ügyelve a dallamfordulatra, a helyes hangsúlyozásra. Rögtönöznek kérdés-feleletet, játékot) a dallamvezetés belső törvényei szerint (kitalált szövegeket ritmizálnak /1-2 motívum/), dalokhoz játékos mozdulatokat, játékot találnak ki.

Figyelmesen hallgatják az élőzenét, népdalt, műzenei szemelvényt, más népek dalait.

Feltételek:

- Személyi: tudatos felkészülés, tervezés három éves folyamatra
önképzés, érdeklődés, szervezési feladatok, munkaközösség
óvónő-gyerek szeretetteljes kapcsolata
- Tárgyi: Bővítjük folyamatosan dal és mondóka gyűjteményünket,

a zenehallgatás anyagát, hangszerkészletünket, szakirodalmat,
Legyenek állandóan elérhetőek a dalos játékok eszközei, a hangszerek.
Megfelelő helyet kell biztosítani a zenélésnek, mozgásnak,
nélkülözhetetlen a korszerű audio felszerelés.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés célja, feladatai:

"A gyerekekben formálódjanak a vizuális alkotásokhoz, befogadáshoz szükséges készségek.
A gyerekek a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerjék meg és használják a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikáit, eszközeit. Alakuljon kez ügyességük, vizuális alkotókészségük és esztétikai igényük a múlt, a jelen értékei iránt. Alapozódjék a művészeti látás képessége." (G N P)

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka és népi kismesterségek kézműves elemei, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés - mind fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Mindezek a tevékenységek segítik a gyermek téri, formai, és színeképzeteinek kialakulását. Miközben képi formában fejezik ki magukat, érzéseiket és gondolataikat is megjelenítik az alkotásokban. Célunk, hogy minél több tapasztalathoz juttassuk a gyermekeket, melynek során gazdagodnak tér-forma és színeképzeteik, fejlődik képi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük és szép iránti nyitottságuk. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

"Az óvónő feladata, hogy megteremtse a feltételeket a gyerekek képi-plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez, fejlessze képi gondolkodásukat. Vegye tekintetbe a képességbeli különbségeket, nem kell és nem is lehet egy szintre hozni a gyerekeket." (ONP-1989), hogy megismertesse a gyermekeket az eszközök használatával, technikai alapelemekkel és eljárásokkal.

Fő szempont az legyen, hogy a gyerekek az aktivitás öröméhez jussanak. Mindig meg kell teremteni az ábrázolás tárgyi és hangulati feltételeit. Legyünk igényesek a környezet formálásában, törekedjünk a természetes, jó minőségű anyagok használatára az eszközök kiválasztásában és a csoportszoba mértéktartó díszítésében is.

A gyerekek valamennyi rajzát, festményét, alkotását, kezeljük értéként. Gyűjtsük össze, és időnként elemezzük a gyermekrajzokat. Arra vigyázzunk, hogy a felnőttek képi sablonjaival, sémáival ne kössük meg a fantáziájukat, tematikus irányítással ne fékezzük, csupán ötletekkel segítsük a szabad képzetáramlást.

Az óvoda gyakorlata

Ábrázoló tevékenységekre - a lehetőségektől függően - az egész nap folyamán biztosítunk teret, lehetőséget, változatos eszközöket. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, nem a mű, nem az eredmény.

Mindhárom korcsoportban mindig legyen a szabad játékidő alatt rajzterítővel leterített asztal. Úgy válasszuk ki a rajzoláshoz, festéshez, gyurmázáshoz, barkácsoláshoz, kézimunkához szükséges anyagok helyét, hogy a gyerekek mindig ugyanott, jól elérhető helyen találják. Az építésre, elképzeléseik megvalósítására mindig álljon rendelkezésükre megfelelő szabad terület. Az elkészült építményeket becsüljük meg (pl. vár) és ha lehetséges, addig, amíg nincs útban a nap folyamán maradjon meg. Az udvari lehetőségeket egész évben használjuk ki./festhessenek, agyagozhassanak, barkácsolhassanak az udvaron is/

A technikai elemek elsajátításának lehetőségei és a tevékenység gyakorlatának ismertetés a befogadástól az iskoláskorig:

3-4 éves korban a rajzolás, festés, mintázás, építés lehetőségét már a *befogadás idején* felkínáljuk. Adjunk lehetőséget a megszokottól eltérő formájú, színű, nagyságú változatos anyagú papírokon való próbálkozásra.

A képek készítése történhet: festéssel, rajzolással, papírragasztással, agyaglapba karcolással, nyomattal. Használjunk puha ceruzát, zsírkrétát, színes iskolai krétát, a homokba pálcikát. A gyermekeknek így lehetőséget adunk a kézmozgás és a rajzeszközök nyomhagyása közötti összefüggés megtapasztalására.

A festésnél ügyeljünk a helyes ecsetkezelés elsajátítására, melyhez vízben oldott temperát használjunk.

Plasztikai munkák kezdeti fokon, különféle formák, tárgyak gyurkálása, díszítése (agyagozás, gyurma, só-liszt gyurma).

Tapasztalatszerzés az anyagok viselkedéséről: nyomhagyás, oldhatóság, karcolhatóság, képlékenység.

Építőjáték közben különböző formák rakosgatása, összeillesztése. Kisebb és nagyobb méretű térbeli alakzatok létrehozása.

Az évszaknak megfelelően a nedves homok és a tapadó hó használata az építgetésben.

4-5 éves korban megjelenik az igény a gyerekekben személyes élményeik, elképzeléseik, a hozzájuk közel álló személyek, tárgyak, események képi-plasztikai kifejezésére. Vonjuk be őket a közös játékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, szükséges eszközök, kellékek alkalmi ajándéktárgyak készítéséhez, díszítéséhez. Ebben a korban már megjelenhetnek a népi kismesterségek egyszerű kézműves munkái; nyersgyapjúból babakészítés (vagy: csuhéból, fonalból is készülhet)

Fokozatosan sor kerül új technikák alkalmazására pl. tépés, nyirkálás, hajtogatás, konstruálás, bemélyítés, kerekítés, szövés, applikálás... stb. A technika, a téma választhatósága jól fejleszti a gyerekek kreativitását. A rajzolás eszköztára kibővül a filctollal. Munkáik során használják a homokot, agyagot, gyurmát, színes papírlapokat, kartonokat valamint a "kincsesláda" darabjait (pl. textil-fonal-bőrdarabkák, fadarabok, dobozok, termések, gallyak stb.)

A festés során gyakoroljuk az ecset kimosását és a helyes vízhasználatot. A zsírkréta és festék együttes használata során sajátítsák el, hogyan lehet krétával színfoltot képezni, befedni vele a felületet. Alkossunk képeket spárga és fonaldarabok textillapra applikálásával, színes papírlapra tépéssel kialakított papírfoltok felragasztásával.

Szerezzenek színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatokat. Az emberalakok, állat- és játékfigurák mintázása során törekedjenek a formák tagolására, a főbb részek érzékeltetésére.

5-6-7 éves korban képi-plasztikai ábrázolásaik során megjelenítik saját élményeiket, a környezetükben történt eseményeket, képesek a mesék, versek, dalok, történetek elképzelt szereplőinek az ábrázolására is. Vonjuk be őket a dramatizáláshoz, társaik, szüleik megajándékozásához, környezetük szebbé tételéhez szükséges tárgyak, kellékek készítésébe. Teremtsünk alkalmakat műalkotásokkal való találkozásra, a népművészeti alkotásokban való gyönyörködésre. Készítsünk közös kompozíciókat különböző, kisebb és nagyobb méretekben. Megjelenhetnek vallásos témák is az alkotásaikban. Festéshez a temperát és a gombfestéket egyaránt használhatjuk. Próbálkozzanak a színek keverésével, vegyes technikák alkalmazásával (pl. festés-ragasztás, viaszkarca... stb.). Plasztikai munkáik legyenek tagoltak, a mintázott figurákat rendezzék térbeli kompozícióba, próbálkozzanak kétalakos szobor formálásával (pl. anya és gyermeke). Nézegessenek szívesen különböző műalkotásokat, vegyék észre a környezetünkben található esztétikus jelenségeket (pl. táj, növények, formatervezett, szép tárgyak). Tervezzünk helyi kézműves műhely, múzeum, kiállítás látogatást. Az előző évhez képest a tevékenységek tartalma főként időtartamban, egy-egy újabb technika alkalmazásában és a tevékenység színvonalában változik.

Megjelennek a népi kismesterségek egyszerű formái: a szövés, fonás, nemezelés, sodrás, tojásírókázás, berzselés, tojásbatik, madzagszövés, csuhéfonás, gyertyamártás- és öntés, szalmaszövés, mézeskalácssütés - díszítés egyszerűbb bőrmunkák, vessző- és virágfonás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Képalakításban érzékeltetni tudják a térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket. Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat (pl. fiú, lány). Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák (pl. haj, ruha), próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is. Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat. Önállóan díszítenek tárgyakat, ismernek és önállóan alkalmaznak néhány jellemző népi díszítőelemet. Képesek esztétikai élmények befogadására./Műalkotás elemzés/ Szívesen vesznek részt az óvodai környezet szépítésében, időnként felszólítás nélkül is észreveszik a tennivalókat. A gyerekek többsége önmaga is elkezd javítgatni saját készülő alkotását. Bátrabbak és ötletesebbek az építésben, téralakításban. A népi kismesterségek egyszerűbb munkaformáit ismerik, és jól alkalmazzák. Biztonsággal és felelősséggel használják a szűrő, vágó eszközöket (kés, olló, ár, tű). Rendelkeznek kellő munka- és eszközfegyelemmel. Az elkészült munkákat megbecsülik és felhasználják játékaikban. Az apró manipulációs tevékenységben egyre ügyesebbek (finom-motorika) a tevékenységek időtartalmát illetően egyre kitartóbbak.

A szülők igényei

Minden szülő igényli, hogy lássa gyermeke munkáit, ezért gondoskodjunk az elkészült alkotások folyamatos bemutatásáról a szülők által jól látható helyen. A szülők igénylik azt is, hogy olyan tevékenységeket biztosítsunk, amelyre otthon nincs lehetőség. A munkadélutánok során adjunk lehetőséget közös alkotások elkészítésére. Tájékoztassuk őket a gyermekrajzfejlődés sajátos folyamatáról és hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy ne tanítsák rajzolni (se írni) a gyermeküket.

3.1.13.4.A külső világ tevékeny megismerése

Célunk, feladatunk:

A külső világ megismertetése során el kell érni, hogy a gyerekeknek sokszínű viszonya alakuljon ki a valósághoz, környezetükhöz. Csodálják meg a teremtett világ szépségeit, gondoljanak hálával a Mennyei Atyára, mindezekért.

- érdeklődés, kíváncsiság, megismerési vágy felkeltése,
- a gyermeki tevékenység, a felfedezés, megismerés öröme,

A külső világ megismertetése az életkori és egyéni sajátosságok, fejlettségi szinteknek megfelelően.

1. az érdekes, lényeges jelenségek, összefüggések valósághű feltárása,
2. a tapasztalatok elősegítik a biztonságos eligazodást, tájékozódást a közvetlen és tágabb környezetükben, az igazság megtalálása,
3. megismerik, megszeretik szűkebb hazájukat (természeti, tárgyi, személyi környezetüket)
4. néphagyományok, kulturális értékek megismerése, szeretete, védelme,
5. matematikai tartalmú tapasztalat- és ismeretszerzés (mennyeiségi, formai viszonyok), ezek alkalmazása tevékenységeikben,

A tapasztalatszerzés, élménygyűjtés, ismeretek gyarapítása közben sokféle képességek fejleszthetők:

1. fejlődik megismerési képességük: érzékelés, észlelés, megfigyelőképesség, emlékezet, képzelet, megértés
2. formálódik gondolkodásuk, ítélőképességük (egyszerű összefüggések felfogása, elemi általánosítások, következtetések, igaz-hamis)
3. alakul beszédkultúrájuk, gyarapodik szókincsük
4. elsajátítják a kulturált magatartás normáit (magatartásukat aktivitás, önállóság, önfegyelem, biztonságérzet jellemzi)
5. fejlődik környezetük iránti esztétikai, erkölcsi, érzelmi viszonyuk.

Mindezek az ismeretek, tapasztalatok, élmények

- gazdagítják egész személyiségüket
- elősegítik, megalapozzák az iskolai tanulásra való képességeket
- bővítik általános tájékozottságukat

A feladatok, ismeretek elsajátításának, témák, témakörök kiválasztásának szempontjai:

- egyéni és életkori sajátosságok, fejlettségi szint figyelembevétele,

- adottságok, lehetőségek, aktualitás: képességek fejlesztése,
- derűs, játékos légkör, az egész személyiség figyelembevétele,
- spontán, alkalmoszerű, tervezett tevékenységek, folyamatos megfigyelés, óvodán kívüli élmények,
- megfigyelés természetes környezetben

A külső világ tevékeny megismerésének területei:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Tevékenységtartalmak, feladatok:

1. Társadalmi környezet

- család, otthon, háztartás: segítségnyújtás, otthoni tevékenységek, pihenés, szabadidő, szeretet, összetartozás, felelősségérzet, gondoskodás, felnőttek foglalkozása, munkájuk, munkahelyek
- óvoda: óvodai élet, gyerekek, felnőttek, az óvoda és környéke, egyházi épületek, nevezetességek, a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományai, szokásai
- foglalkozások, felnőttek munkája, munkahelyek, fontosságuk
- közlekedés: eszközei, szabályai biztonságos közlekedés elsajátíttatása, önfegyelemre, egymás óvására nevelés
- ünnepek, /nemzeti és egyházi/ néphagyományok, az óvoda saját hagyományai, részvétel egyházi ünnepeken, ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.
- emberi test, egészségvédelem, egészségfejlesztés

2. Tárgyi környezet:

- matematikai jellegű ismeretek (mennyiségi, formai, téri viszonyok, színek)
- tárgyak, személyek, összehasonlítása szempont szerint (válogatás, sorba rendezés)
- formai, téri, színbeli tulajdonságok (pl. magasabb-alacsonyabb stb.), mérések: hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, tömeg, űrtartalom, terület,

- számfogalom, mennyiségi tulajdonságok (becslés, összemérés, párosítás, több-kevesebb-ugyanannyi, sorszámok, darabszám változás)
- geometriai tapasztalatok: térbeli és síkbeli kiterjedések (építések, összehasonlítások, válogatások, mozaik stb.)
- tükörképek: síkformák tengelyes tükrössége, mozgásos játékok tükörrel
- tájékozódás térben, síkban (vonalak, pontok, zárt-nyitott, labirintus, hely és irányok megnevezése, felismerése)
- színek, színárnyalatok

3. Természeti környezet

- Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszerettetése és védelme /öröm, hála/ megfigyelő séták, kirándulások,
- évszakok: jellemzői, időjárás, alkalmazkodás, élőlények életmódjának változása, összehasonlítás, a természet szépségei
- növények, zöldség, gyümölcs, virágok, fák (természetsarok, kerti munka, fejlődés, változás évszakonként, a növények részei, jellemzői)
- állatok: életmódjuk, élőhelyük, fejlődésük, csoportosításuk
- ember és természet. (természetvédelem, környezetkultúra, a környezet védelme, óvása, környezettudatos magatartás)

Környezeti nevelés és néphagyomány ápolás

"A gyerek a hagyományos óvodai ismeretanyagot; a család, az óvodai környezet, az emberi foglalkozások, a közlekedés, az emberi test, a napszakok, az évszakok, az állatok, a növények, ... stb. egy sajátos hatásrendszerben szerzi meg. Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatban van. Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek őrzik, erősítik:

- az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatszerzések, egy-egy jeles névnaphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásainál fűszerezve;
- az időjárás változásaiból fakadó, a hagyományos népi életmódot utánozó környezetalakító munkálatok (palántanevelés, növénygondozás);
- termések, gyógynövény gyűjtések, szüretelések családonként, befőzések, gyümölcszárítások;
- madárgondozás télen;
- jeles napok előtti készülődés;
- rendszeres környezetmegismerő séták, tájmegismerő kirándulások.”(GNP)

Környezetvédelem az óvodánkban

A természet iránti érzelmi vonzódást már óvodáskorban el kell kezdeni megteremteni. Elsősorban saját közvetlen környezetünk szépítésével, óvásával, gondozásával tehetjük ezt meg. Óvodán kívül, sétán és kirándulásokon gyakran adódik olyan helyzet, hogy a gyerekek nem kívánatos környezet csúfító jelenségekkel találkozhatnak. Ilyenkor az óvónőnek alkalma nyílik állást foglalni és megbeszélni a gyerekekkel a látottakat. Az óvodai környezetalakításban a gyermek tevékenyen részt vehet (kerti munka) így érhetjük el a legjobb hatás, hiszen a saját maga ültette növényt óvni, védeni fogja. A csoportonként gondozott kiskerttel vagy kiválasztott "saját fával" hasonló érzelmi töltést érhetünk el. Mi a környezetvédelmi nevelés *megalapozására* vállalkozhatunk. Erre igazán az iskola tud majd építeni, ahol megismertetik a gyermekeket a kémikáliák hatásával, hallanak a víz és légszennyezésről, az ipari hulladékok hegyeiről, savas esőkről... stb.

De ahhoz, hogy fogékony legyen a természetvédelem iránt, nekünk is, és a családnak is sokat kell tennünk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

1. Társadalmi környezet

- ismerik családjuk, családtagjaik nevét, szülei foglalkozását, lakcímüket. Elmesélik otthonuk, saját szobájuk jellemzőit, megfogalmazzák a háztartással kapcsolatos ismereteiket. Szívesen beszélnek a családi eseményekről, élményeikről. Tudják, érzik a családi összetartozás, szeretet, gondoskodás lényegét. Beszámolnak otthoni tevékenységükről, segítenek, örömet szereznek apró ajándékkal.

- szeretik óvodájukat, tudják címét. Felsorolják az óvoda dolgozóit, biztonságosan tájékozódnak az óvoda területén, ismerik környékét is: utca, park, épületek.

- megismerkednek az iskolával, örülnek, hogy iskolások lesznek

- megismerkednek a templommal, egyházi helyiségekkel, részt vesznek egyházi ünnepeken, ismerik és betartják az itt elvárható viselkedési szabályokat

- élményeik, ismereteik vannak a különböző foglalkozásokról: pl. kereskedő, tanár, fodrász, rendőr, gyógyszerész, orvos, ismernek néhány mezőgazdasági munkát

- tudják a legfontosabb gyalogos közlekedési szabályokat, a leggyakrabban előforduló közlekedési eszközöket, jellemző tulajdonságai alapján csoportosítják. Ismerik a

közlekedésben dolgozó felnőttek munkáját, tudják, hogy az eszközöket emberek gyártják.

Képről, filmről felismernek több ritkán, vagy tőlünk távol előforduló közlekedési eszközt;

- örömteli várakozás hatja át az óvoda hagyományos ünnepeire való készülődést,

aktívan, érdeklődve vesznek részt a közös tevékenységekben, megismerkednek hozzájuk

közel álló néphagyománnyal;

- megfigyelik, megértik az idő múlását: tudják a hét napjait, a napszakokat, tudják a hónapok, évszakok nevét, sorrendjét;

- ismerik az emberi test részeit, funkcióit, védelmét, ápolását. Tudják az egészségmegőrzéssel kapcsolatos tennivalókat, a tisztálkodás, sportolás, helyes táplálkozás fontosságát.

2. Tárgyi környezet

- tájékozottak, biztonságosan eligazodnak a matematikai jellegű (mennyiségi, formai, téri) viszonyokban, ismerik a színeket, árnyalatokat;

- felismerik, megnevezik a tárgyak, személyek tulajdonságait (megnevezett, felismert), válogatnak, halmazokat képeznek, szempont szerint sorba rendeznek;

- megállapítják a halmazok méretbeli, mennyiségbeli tulajdonságait: összehasonlítják, összemérik;

- biztonsággal, helyesen számlálnak, helyesen használják a számneveket, a sorszámneveket, tudnak egységgel mérni

- a darabszám változását felismerik, illetve maguk is változtatják a megértett feladatnak megfelelően;

- tapasztalatokkal rendelkeznek a geometria köréből: tulajdonság alapján csoportosítják a sík- és térmértani formákat, felismerik, összehasonlítják, válogatják;

- tájékozódnak térben, síkban, ismerik az irányokat, megnevezik és megértik a hely- és irányjelzéseket, felismerik a síkformák tengelyes tükrösségét;

- biztonsággal válogatnak színek és színárnyalatok szerint, megnevezik ezeket, és megkülönböztetik;

3. Természeti környezet

- sokoldalú tapasztalatokkal rendelkeznek

- ismerik, megnevezik az évszakokat, jellemzőit, az időjárás változását. Élményeket, tapasztalatokat gyűjtenek a természet szépségéről, változásáról. Megfogalmazzák az időjárás- és az élőlények életmódváltozásának összefüggéseit.

- felismerik, megnevezik a környezetükben gyakran elforduló növényeket, állatokat, jellemez tulajdonságaikat, ezek alapján csoportosítják;

- természetfilmekből és állatkerti látogatásból ismernek néhány vadon élő állatot;
- ismerik az élőlények fejlődési folyamatát;
- szeretik és óvják a természetet, tudják, hogy minden élőlényre szükség van, (nincs hasznos vagy káros) részt vesznek gondozásukban;

Feltételek

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyerekek számára a környezet tevékeny megismerését spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

1. alkalom, idő, hely, légkör biztosítása
2. megfigyelések, tapasztalatok a valóságos környezetben (gyakorló kert, növénytárolók, természetsarok, akvárium, állatkert, növénykert)
3. eszközök: esztétikus, változatos tárgyak biztosítása (korszerű, élethű diaképek, poszterek, albumok, folyóiratok, természetfilmek videón, hanggyűjtemény kazettán)
4. szükség van a matematikai eszköztár korszerűsítésére felújítására, kiegészítésére (eszközök egyéni gyakorláshoz, játékhöz).

A mindennapok népszokásörző tevékenységei közül a programban azok kapnak helyet, amelyek a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést, a felnőttek és gyermektársak megbecsülését állítják előtérbe.

- A jeles napok, egyházi ünnepek közül azok kerülnek a programba, amelyek eddig is jelen voltak és vannak az óvodai nevelésben (karácsony, farsang, húsvét, stb.), csak itt új tartalommal bővülnek ki. Továbbá azok, amelyek a hétköznapok népszokásörző tevékenységeit visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepivé emelik.
- A népi kultúra szellemi, tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó alkotások kiválogatása, és ezeknek a programba fűzése képez fontos feladatot.

A program a sajátos tartalom- és eszköz-rendszerével az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióját szolgálja, felvállalva a népi kultúra átörökítését.

3.1.13.5. Hitre nevelés

Célunk:

- *A hit Isten ajándéka*

A hit, hallásból ered, (szóbeli tanúságtételből, érzelmi rávezetésből). Nagyon fontos a személyes példa: az óvónő által teremtett szeretetteljes, biztonságot nyújtó, elfogadó légkör.

A szeretet személyes megtapasztalása, az érzelmi biztonság, a szeretetteljes összetartozás élménye.

- *Az óvoda missziós feladatai:* közelebb hozni a családokat a vallásgyakorlat megéléséhez. Bekapcsolni a családokat az egyházközség véráramába. Bevezetni az érdeklődőket a közös hitéleti cselekményekbe /szentmisék, bibliaórák, egyéb szertartások, családközösség ima összejövetelei/ és szabadidős tevékenységekbe: egyházközségi kirándulások, zarándoklatok, énekkari tevékenység, ünnepek előtti közösségi készületek, hittantáborok...stb/ Közös szórakozások: Szent Márton napi jótékonyági bál/ kereszténybál, vacsoraestek igény szerint.

- *Az erkölcsi nevelés,* mely áthatja az egész óvodai nevelést. Az élet tiszteletére nevelés, családcentrikusság, *tiszteljék és szeressék szüleiket, testvéreiket, nagyszüleiket!*

- *Közösségi nevelés:* erkölcsi tulajdonságok megalapozása: érző, melegszívű emberek nevelése, akik törődnek egymással. *Segítségnyújtásra nevelés;* vegyék észre, mikor kinek segíthetnek, legyenek *türelmesek,* elnézőek, megbocsátani tudók. *Érdeklődjenek egymás iránt* (beteg, hiányzó társak), legyenek *őszinték* és igazmondók! Legyenek *udvariasak* és tisztelettudók! *Vigyázzanak egymásra, óvják egymás és maguk testi épségét!*

Az óvónő igyekezzék tetteivel és szavaival kifejezni, hogy a gyerekek közti egyéni különbségek, az eltérő fejlettségi szint - természetes jelenség. Az óvónő ügyeljen arra, hogy a közösségi nevelés folyamatában a gyerek *én-tudata* megerősödjék. /Erősítjük a gyermek nemi identitását a születési, biológiai nemének megfelelően./

- *Hazaszeretetre nevelés:* ismerjék meg Magyarország *néphagyományait (korukhoz mérten).*

Legyenek hálásak a Teremtőnek, óvják, védjék a természetet, ne szennyezzék környezetüket. (gondoskodjanak a növényekről, állatokról, vigyázzanak közvetlen környezetük tisztaságára.)

Szervezett keretek: Templomlátogatások, napi imák /kötött és saját szavas megfogalmazásban/ napi *lelki beszélgetések.* Heti egy-két felkínált *"fényes foglalkozás"* mely a hitre nevelést, és az erkölcsi nevelést, közösségi nevelést szolgálja csoportonként. Gyertyagyújtással egybekötött beszélgetések ezek, ahol a lelki dolgokról (hitről, erkölcsi tartalmakról) beszélgetnek számukra jól érthető formában a gyerekek. A szervezett kereteken kívül az óvó nénik a nap minden pillanatát igyekezzenek kihasználni az adódó erkölcsi nevelésre. A csoport légkörét a teljes és kölcsönös bizalom légköre hassa át.

(Az óvónő éreztesse, hogy maga is bízik mindenkiben és jót tételez fel mindenkiről.)

Az óvónő személyiségével, **modell** értékével hat a csoportszerveződés folyamatára, serkentője a gyerekek egyéni fejlődésének, miközben a csoportnak maga is tagja. Magatartása legyen határozott, ugyanakkor szeretetteljes barátságos és őszinte. Ezen értékek vonatkozzanak az óvoda minden dolgozójára. Kommunikációjuk, bánásmódjuk, viselkedésük példaértékű kell, hogy legyen.

- az óvodai ünnepek és megemlékezések a liturgikus év eseményei kiváló alkalmak a hitre nevelésre. Nagy alapossággal kell készülni és kiaknázni minden lehetőséget.

Iskolába lépésig szeretnénk elérni, hogy a gyermekek és szülők kapcsolódjanak az Egyházhoz, a nevelésünk folytatásaként válasszák a katolikus iskolát és megmaradjanak a későbbiekben is az Egyház közösségében.

Sikerkritériumok: Kinyílik a lelkük a láthatatlan teremtő Isten iránt. A hitre nevelés tevékenységeiben aktívak az erkölcsi neveléshez kapcsolódó magatartási formákat elfogadják. A segítségadásra figyelmesek, fogékonyak, szeretetteljesek. Érdeklődőek a csoport tagjai iránt (a hiányzók és a hiányzás oka iránt). A közléseket, kéréseket figyelmesen türelemmel hallgatják. A tevékenységekbe önként, vagy kérésre bekapcsolódnak. Tisztelettel, kulturáltan viselkednek a templomban, vagy ünnepi alkalmakon. A társaikért munkát végeznek, felelősséget éreznek a vállalt feladataikért. Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani. Önálló véleményalkotásra, önkifejezésre is vállalkoznak. Igazat mondanak. Felelősségteljesek, vigyáznak a környezetükre. Alapozódik nemzeti öntudatuk, kötődnek az Egyházhoz és a Hazához.

3.1.13.6.Munka jellegű tevékenységek

Célok, feladatok;

"A gyerek sajátítsa el azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek a társas együttélés fenntartását szolgálják. A hagyományörző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés.

A munkaerkölcs, felelősségérzet alapozása, kitartásra nevelés; a gyerekeket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejezés mozzanatáig. A gyermeki kipróbálási vágy sokrétű kielégítése, kezdeményezőkézségének formálása." (G N P)

A *munka*, a személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység- az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal

együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi, vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. A gyermek munka jellegű tevékenysége az óvodáskor végéig játékos jellegű marad. Örömmel és szívesen végzett aktív, célra irányuló tevékenység, elvégzését külső szükségesség indokolja. Felelősséggel jár, a céltudatosság, kötelességtudat alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Ismeretekre, készségekre, jártasságokra van szükség elvégzéséhez. Munkavégzés közben tapasztalatokat szereznek, megfigyelnek dolgokat. Megtanulják a munkaeszközök, szerszámok használatát munkavégzés közben formálódni, kialakulnak a szükséges készségek, képességek, kitartóbbá válnak. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Munkafajták;

A gyermekek saját személyükkel kapcsolatos munkája az: önkiszolgálás, testápolás, étkezés, öltözködés, a környezet rendjének megőrzése. Étkezésnél 4 éves kortól belép a naposi munka - de az önkiszolgálás egyes teendői mindvégig megmaradnak. A környezet rendjének megőrzése nemcsak önkiszolgálás, - már közösségért végzett munka (játék elrakodás, teremrendezés, sepregetés, ágyazás)

A munka az óvodában elsősorban közösségért végzett tevékenység; naposság, az óvoda a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalmi munkák, növény - és állatgondozás.

A munka feltételeinek megteremtése;

- A gyerekek életkorához, erejéhez mért munkalehetőségek, gazdag, változatos feladatok adása.

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.

- A napirend biztosítson a munkára megfelelő időt és a gyerekek a különböző feladatokat egyéni tempójuknak megfelelően végezzék. A munkaeszközök álljanak rendelkezésre (portörölő, kis seprű, lapát, gereblye, vödör, ásó... stb.)

Fontos a figyelem, türelem, segítség, érdeklődés, az együttműködés és a folyamatos, konkrét, reális a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése. A naposok kiválasztása a jeles tábla rendje szerint következik.

A munka tartalma:

- *Önkiszolgálás* (Egészségre nevelés, gondozás fejezetben kifejtve)

- *Naposság;*

A játékok rendjének ellenőrzése, teremrendezés, segítség a különféle tevékenységek eszközeinek előkészítésében, majd elrakásában. Terítés, majd az étkezés befejeztével az asztal rendjének helyreállítása, felseprés. Portörülés, növénygondozás, szalvétahajtogatás.

Egyéni megbízatások; tárgyat elkérnek, átadnak, üzenetet továbbítanak óvodán belül, felnőttet megkeresnek óvodán belül.

Alkalmoszerű munkák;

Az ünnepekre, jeles napokra való felkészülés időszakában ajándékokat, ill. szükséges eszközöket készítenek, termet átrendeznek, segítenek a díszítésben. Ellenőrzik a mosdó, előszoba rendjét. Ellenőrzik az udvari játékok elrakásának rendjét. Segítenek a kisebbeknek, egymásnak öltözködés, vetkőzés, cipőkötés, gombolás terén.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Étkezéskor önállóan megterítik az asztalt, ellenőrzik minden a helyére került-e, a poharakba folyadékot töltenek. Az étkezés befejeztével leszedik az asztalt, letörlik, majd felsepernek. Gondoskodnak a terem rendjének helyreállításáról. Kérésre átrendezik a termet, segítenek a tevékenységek eszközeinek előkészítésében. Gondozzák a növényeket, feltöltik a párologtatót. Részt vesz portörlésekben, és a babaruhák mosásában. Megbízatásokat felelősséggel teljesítenek, üzeneteket pontosan átadnak.

Az alkalmoszerű munkákat is nagy gondossággal látják el, önállóan is képesek a terem díszítésével kapcsolatos feladatokat ellátni. Részt vesznek az ajándékok készítésében, az érkező vendégeket udvariasan fogadják, hellyel kínálják. Mindenben segítőtársai az óvónéninek. Kitartóak a munkavégzésben, felelősség, önállóság, céltudatosság jellemzi őket. Képesek a közösség érdekét, saját érdekük fölébe helyezni.

3.1.13.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az tevékenységekben megvalósuló tanulás célja:

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Az óvodai „tanulás” célját Zilahi Józsefné szavaival szeretnénk megfogalmazni: Célunk "az, hogy a gyerekeket hosszú távra tarisznyáljuk fel. Amit kapnak, valóságosan építse testüket, lelküket, gyermeki műveltségüket. Testileg gyarapodjanak és ügyesedjenek. Kaotikus átéléseikből tisztuljanak föl a dolgok, események összetartozásának és az erkölcs alapjainak körvonalai." (Óvodai nevelés játékkal, mesével)

Az óvodában a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatos tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodai „tanulás” feladatai:

- az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése,
- ismeretek elsajátítása tevékenységbe ágyazottan, az egyéni adottságok figyelembevételével, az optimális terhelhetőség és motiválás;
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- jártasságok, készségek kialakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése;
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges;
- tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges;
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire, tudásgyarapítás
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldó gondolkodás;
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szervezett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- személyre szabott pozitív értékeléssel kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

A tanítás, tanulás nem az iskolapadban kezdődik. Az iskoláskor előtti hat évben (amelyből nagyon fontos az óvodában töltött három év) minden gyermek rengeteg ismeretet, hasznos tapasztalatot tud felhalmozni.

Az iskoláskor előtt elsajátított ismeretanyag, a figyelem- és koncentrálóképesség fejlettsége lehetővé teszi, hogy az alsóbb osztályokban a gyermek eredményesen, sikeresen dolgozzon.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás lehetséges típusai az óvodában

Az óvodáskorú gyermek gondolkodása a cselekvésre, a szenzomotoros sémákra épül. Ezért az ismereteket mindig *tevékenységbe ágyazottan* kell nyújtanunk. Ezek lehetnek *spontán*, valamint a nevelési célok érdekében sajátosan *szervezett tevékenységek*.

A tevékenységek megszervezésekor építsünk a gyerekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére, cselekvő aktivitására. Fontos a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás.

Motiváló a gyermek kíváncsisága, az óvónőhöz fűződő érzelmi viszonya, a felkínált tevékenység. A játékos feladatmegoldások fokozzák a gyermek érdeklődését, kitartását, fejlesztik gondolkodását.

A problémaszituáció szellemi aktivitásra ösztönöz. Az érdeklődést tartósan azok a helyzetek váltják ki, amelyekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, miközben kreatívan átélhetik a felfedezés örömét.

Amikor lehetséges maguk vonjanak le következtetéseket, fogalmazzanak meg általánosításokat.

A tevékenységek során szerzett tapasztalatok megjelenhetnek a játékban és társas viselkedésükben is.

A játékosság, mint alapelv a tevékenységekben megvalósuló tanulás egész folyamatában kell, hogy érvényesüljön. A gyerekekben az óvodán kívül is nagy mennyiségű spontán tapasztalat, élmény halmozódik fel. Ezeknek jelentős részét a családban, a felnőttek tevékenységének megfigyelése révén, azok elbeszéléseiből, a tömegkommunikációból és saját tevékenységei közben szerzi.

Az óvónő a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, a gyermek kérdéseire, megjegyzéseire építve vezesse a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát. A tanulás minden adódó helyzetben, természetes és szimulált környezetben, /kirándulásokon, stb./ az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

A tevékenységekben megvalósuló **tanulás formái**

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás

/szokások alakítása/

- a spontán játékos tapasztalatszerzés

- a játékos cselekvéses tanulás

- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés

- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés

- a gyakorlati problémamegoldás

Különbözőek lehetnek a tevékenységtől és az életkortól függően.

Leginkább mikro-csoporttal dolgozunk, de használjuk az egyéni és frontális munkát is. Páros munka ritkán, nagyobb gyerekekkel lehetséges.

Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A jó szó, elismerés, dicséret, szárnyakat ad. Szokjanak hozzá saját tevékenységük ellenőrzéséhez.

Módszerek:

A tevékenységekben megvalósuló tanulás során leginkább előtérbe helyezett módszer a megfigyelés, tevékenykedtetés. Eredeti tárgyak természetes környezetben lévő dolgok megfigyeltetése (pl. kiscsibe). Minél több önálló tapasztalatszerzésre adjunk lehetőséget.

Az értékelés fontossága:

Minden megnyilvánulást értékeljük: személyre szabottan, pozitív elemek kiemelésével. A jó szó, elismerés, dicséret, szárnyakat ad a felfedezésben!

Felhasznált eszközök:

Fejlesztő játékok, természetes anyagok. Érzékelő játék. (tapintás, hallás, súlyérzékelés)

Logikai készlet, színes rudak, mini-matt készlet képsorozatok. Diaképek, elektronikus tárolású fotók... stb. Testséma alakulását segítő tornaszerek. Gyűjtemények, kincsesláda szerepjátékokhoz.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére;

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére, érzékelése, észlelése tovább differenciálódik:

- érdeklődők, kíváncsiak, nyitottak, örömmel tölti el őket a felfedezés élménye /heuréka élmény/
- megízlelik a gondolkodás, felfedezés, összefüggések megértésének örömeiményét;
- tapasztalataik, ismereteik egyre rendezettebbek, egyre gazdagabb a fantáziájuk;
- pontosabbá válik az érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük;
- tartóssá válik figyelmük, emlékezetük, képesek szándékos és tartós bevésésre, felidézésre;
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett már képesek fogalmi gondolkodásra /absztrahálás elvonatkoztatás.../ is
- fejlődik beszédük és gondolkodásuk;
- képesek a problémák értelmezésére és megoldására önállóan, egyéni munkatempóban és együttműködve/ csoportban társakkal, páros munka, csoportos együttműködés;

- képesek instrukciókat pontosan követni, képesek szabálykövetésre/és a szabályokat betartatják a társakkal is/
- feladattartásuk, feladattudatuk egyre hosszabb ideig képessé teszi őket tevékenységek végzésére, kreatív feladatmegoldásokra
- stabil szokásrendszerrel rendelkeznek, képesek önfegyelemre, képesek szükségleteiket késleltetni, rendelkeznek beszéd és eszközfegyelemmel./Türelemmel végighallgatják egymást, nem vágnak egymás és a felnőttek szavába/
- viselkedésük az udvariassági szabályoknak megfelelő, normarendszerük az elvárható viselkedési szabályokat tartalmazza. Kommunikációjuk oldott és nyílt.

3.1.14. A gyermek óvodai életének szinterei:

- A befogadás időszaka.
- Együttlét a mindennapokban.
- Óvodai ünnepnapok.

3.1.14.1. A befogadás időszaka

A gyermek óvodába lépését nagyon alapos előkészítés kell, hogy megelőzze. Az első és legfontosabb a szülők előkészítő munkája, mellyel vonzóvá teszik az óvodát. Javasoljuk, hogy a rendszeres óvodába lépés előtt már jóval ismerkedjenek az óvoda épületével, udvarával, majd belső helyiségeivel is. Mielőtt a gyermek óvodába lépne a két óvó néni családlátogatásra megy, így már ismerősként fogadják az óvodába érkező gyermeket. A szülő kezdetben jelen lehet gyermekével, amíg a gyermeknek ez szükséges. Nem szerencsés azonban ezt az időt túl hosszúvá nyújtani, mert csak „elodázzuk” az elválás problémáját. Fontos az őszinteség! A bölcsődéből jött gyermekeket még érkezésük előtt meglátogatják az óvó nénik a bölcsődében. A befogadás kezdeti időszakában mindkét óvónő és a dajka néni reggeltől estig bent van a csoportban. Az első családlátogatáson anamnézist vesz föl az óvónő a szülő hozzájárulásával. Fontos, hogy minden lényeges dolgot tudjunk a hozzánk jövő gyermekről. Az új szülők számára ismerkedési délutánt szervezünk, ahol apró bábót, játékot készítenek, közben pedig kapcsolatokat építhetnek ki, ismereteket szerezhetnek "egymástól" az óvodáról. A befogadás időszaka nehéz mind a gyermekeknek, mind a szülőknek. Nekünk az a kötelességünk, hogy őszinte szeretettel és megértéssel forduljunk mind a gyermekhez, mind a szülőhöz.

3.1.14.2.Együttlét a mindennapokban

A csoportos viselkedés szabályaival az óvodában ismerkedik gyermekeink jó része. Megtanulnak együttműködni; először csak egymás mellett játszanak, majd kialakul az együttjátás különféle szintje. Képesek lesznek megbeszéléseken, terveken alapuló együttes tevékenykedésre. Fontos szerepe van ebben a kommunikációnak és metakommunikációnak. A közösen átélt kellemes élmények újabb együttműködésre serkentik a gyermekeket. A felnőttektől kapott jelzések alapján megtanulják értékelni saját és társaik cselekedetét. Értékrendek alakulnak ki bennük, melyet a közösség közvetített számukra, melyhez igazodni is képesek. Elsajátítanak egy viselkedéskultúrát, mely a közösségben élő ember számára elengedhetetlen. A stabil szokás kialakítás elengedhetetlen a csoportok életében. Ismét jobban figyelmünk középpontjába került a *közösségi életre nevelés*. Feladatunknak tekintjük arra nevelni gyermekeinket, hogy *egyéni* érdekeik mellett a *közösség érdekeit* is szem előtt tartó, figyelmes, fegyelmezett, ha kell türelmes, saját akaratát, igényeit késleltetni tudó felnőtt váljék majd belőlük.

3.1.14.3.Óvodai ünnepnapok

A közösségi nevelés szempontjából különleges szerepe és jelentősége van az óvodai ünnepnapoknak és azok előkészületeinek.

Magyar néphagyományaink az európai keresztény kultúrában gyökereznek. Népszokásainkat át- meg átszövik a vallás elemei. A három legnagyobb ünnepünk a karácsony és a húsvét, pünkösd is egyházi ünnep.

Az ünnepnapok és jeles napok hatása a gyermekek személyiségfejlődésére és a közösségi életére: A hétköznapijainkat megszakító ünnep fontossága olyan számunkra, mint az úszónak a levegővétel. Ünnepi ruhát öltünk, széppé tesszük környezetünket és időt szakítunk egymásra. A gondos előkészítés mindezt csak fokozza. A gyermek a *mi viselkedésmintánk* nyomán megtanul ünnepelni. Elsajátítja mindazokat a szokásokat, melyek ünnepivé teszik az adott eseményt. A közös készülődés élménye által formáljuk érzelmi, esztétikai, erkölcsi érzéküket, megalapozzuk hazafias nevelésüket. Igyekszünk életkoruknak megfelelően megismertetni a népszokásokat, az ünnepek eredetét, megszerettetni a népi kultúrát, hogy

szépséget és örömet találjanak benne. Ünnepeink segítségével igyekszünk színessé varázsolni gyermekközösségünk életét. Óvodánk fontos feladata a *néphagyományőrzés*, a keresztény értékek megőrzése és továbbadása. A valláshoz, néphagyományokhoz, népszokásokhoz kapcsolódó, együttesen átélt ünnepek, az érzelmi kötődés mellett elősegítik a gyermekek személyiségformálását is, növeli az összetartozás élményét.

A néphagyományőrzés kulturális, értékmentő feladat. A mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységektől a jeles napok, az élet ünnepei és a vallási ünnepekig mindent magába foglal.

Feladatunk: A magyar nép szokásait, hagyományait feleleveníteni és tudatosan bekapcsolni gyermekeink - és a családok életébe. Néphagyományőrző tevékenységünk - többnyire ünnepkörökhöz kapcsolódik és a természet ciklikus változásaira épít. ~~(II-III-IV. sz. melléklet)~~

Az óvodai életben a gyerekek többféle ünneppel találkozhatnak;

Katolikus hitünkhöz kapcsolódó ünnepeink

- Mária születésnapja szept. 08.
- Mária neve napja szept. 12.
- **Magyarok Nagyasszonya október 08. az óvoda védőszentjének ünnepe**
- Erzsébet nap – a rózsák szentje
- Advent – gyertyagyújtás
- Mikulás – Szent Miklós ünnepe
- **Karácsony**
- Vízkereszt – házszentelés
- Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe 02.01.- Mackóhét
- Balázs áldás 02.03.
- Gyümölcsoltó Boldogasszony 03.25.
- **Húsvét**
- **Pünkösöd**
- Te Deum

Gyermekeink életéhez kapcsolódó ünnepeink, hagyományaink, programjaink

- Anyák napja
- Családi nap
- Évzáró
- Gyermeknap
- Születésnapok
- Játszódelután, kézműves délután
- Színház, mozi, kirándulás

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Szent Mihály napi vásár
- Szent György napi vásár
- Szent Márton nap –lámpás fölvonulás bálozunk
- Lucázás
- Farsang
- Gergely járás

Természetóvó jeles napok:

- Állatok világnapja;
- Madarak és fák napja;
- Víz világnapja
- Föld napja

Nemzeti Ünnepeink:

- Március 15 /a gyermekekkel megünnepelve/
- Külsőségekkel megünnepelt hivatalos ünnepek:
A nemzeti összetartozás napja jún. 04., aug. 20, október 06, és 23,

Nyitott ünnepeink: Melyeken a szülők is részt vesznek

- Szent György napi, Szent Mihály napi vásár
- Anyák napja

- Családi nap
- Évzáró

A csoportok ünnepei: Születésnapok vagy névnapok megünneplése a csoportokban

3.1.15. Óvodánk hagyományai, rendezvényei

3.1.15.1. Tavasszal, ősszel táncház szervezése

Néphagyomány-éltető programunk fővállalja, hogy évente legalább két alkalommal színvonalas táncházi muzsikát szervezünk, melyre meghívjuk a szülőket is.

3.1.15.2. Óvodakirándulások

Ősszel, tavasszal rendszeresen szervezünk óvodakirándulásokat a szülők kérése, segítsége, igénye, kezdeményezése (SZMK) alapján. Csak a gyermekek és az óvodai dolgozók vesznek részt rajta. Alkalmanként zárandoklat is szerveztető, szülők részvételével, igény szerint.

3.1.15.3. Részvétel sportnapon, egészségnapon

Már évek óta hagyomány, hogy minden év áprilisában sportnapon veszünk részt, mely saját óvodánk nagycsoportjai versengenek együtt.

A verseny tartalma; nagyon egyszerű váltóversenyek, sorversenyek.

Célunk; a jó erőnlét, edzettség fokozása, a versengés megszerettetése, a közösségi érzés erősítése, melyet az együtt "küzdés" eredményez. Nagyon fontos hatása a rendezvénynek; hogy egy kicsit a sportra irányítjuk a család figyelmét. Ez lehet egyben egészség nap is, ahol az egészséges étkezés, életmód fontossága a szülők felé is tolmácsolható./egybeköthető ingyenes eü. szolgáltatással: vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, tanácsadás /

3.1.16. Nevelési programunk megvalósítását segítő hálózat rendszere

Az óvoda és a család együttműködése

Az együttműködésünk alapelvei;

- Kölcsönös megbecsülés, tisztelet.
- Segítőkész egymáshoz fordulás, a gyermek érdekében intervenció.
- Pedagógiai titoktartás.
- A " másként gondolkodók" tiszteletben tartása.
- Folyamatos és hiteles tájékoztatás.

Ezek az elvek vezérelnek bennünket munkánk során. Tiszteletben tartjuk azt a tényt, hogy a gyermek a családé. Mindent, amit teszünk, a gyermek fejlesztése érdekében tesszük. Ajánlásokat adunk a szülőknek a még eredményesebb együttnevelés érdekében. Felkínáljuk segítségadásunkat és szaktudásunkat.

Amit mi kérünk; Kísérjék figyelemmel a gyermek óvodai életét. Vegyenek részt a felkínált közös programokban. Szakítsanak időt a négy szemközti konzultációra a gyermek fejlődéséről. Próbálják megfogadni és követni az itt hallott tanácsokat. Ha bármilyen problémájuk van, legyenek nyíltak és őszinték. Kezdeményezzenek bátran, ha valami újat és jót szeretnénk. Mi azt szeretnénk, ha mindenki jól érezné magát óvodánkban.

3.1.17. Gyermekvédelem az óvodában

A gyermekvédelem pedagógiai programunkban külön fejezetet kapott.

Célunk: Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják. Szeretnénk szép, boldog és nyugodt gyermekkort biztosítani kis neveltjeinknek. Feladatunk év elején felmérni kik szorulnak gyermekvédelmi támogatásra. Igyekszünk mindent megtenni értük, ami csak rajtunk múlhat és megmozgatni érdeükben minden fórumot, amit csak lehet. Szeretnénk fölébreszteni a *felelősségtudatot*, szükség esetén a *szülőkkben* is, hogy egymás közti konfliktusaiknak, ne legyen áldozata a gyermek.

Fontos célunk az *esélyegyenlőség biztosítása* - a *gyermek mindenképp felett álló érdekének* biztosítása.

Feladataink: A nevelési év elején felmérést készítünk és kiszűrjük ki a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, három- vagy többgyermekes családban élő. Az *esélyegyenlőség biztosítása* érdekében éves *esélyegyenlőségi intézkedési tervet* készít tagóvodánként a gyermekvédelmi felelős./prevenció tervezése/ Munkáját megbízás alapján végzi, /rendszeresen részt vesz képzéseken, konzultáción/

Feladatunk és kötelességünk a gyermek számára *legkedvezőbb lehetőségeket* felkutatni és humánusan, etikusan eljárni mindenki ügyében. Senki ne kerüljön hátrányos helyzetbe *bőre színe, vallása, nemzeti hovatartozása, vagy társadalmi származása miatt, különös tekintettel* gondolunk itt a nemzetiséghez tartozók (ha van ilyen,) jogaira. „A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek az óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megőrzését ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, – az alapprogram szellemének megfelelően.

Döntéseinkben, intézkedéseinkben a gyermek mindenekfelett álló érdekét vesszük figyelembe, szükség esetén intervenció alkalmazása.

Óvodáinkban a gyermekvédelmi felelős a csoportos óvónővel, óvodavezetővel rendszeresen konzultálva megtervezi a tennivalókat. Javaslatot tehet a *balesetek megelőzése* érdekében. Fölméri a 3, vagy 3-nál több gyermekes családok számát. Nyilvántartásba veszi a hh. halm. hátr. helyzetű gyermekeket, megpróbálja meghatározni a hátrányos helyzet okát.

Vizsgálja a gyermek veszélyeztetettségének okait:

- családi környezet,
- családon kívüli környezet az oka a veszélyeztetettségnek. (rossz lakásviszonyok, hajléktalanság, életvitel az utcán, csonka család, italozó életmód, kábítószer élvezet, bűnöző életmód, alacsony jövedelem, munkanélküliség, nevelési hiányosságok, szülők betegsége, pszichiátriai kezelés, a gyermeki személyiségben rejlő okok, rokkantsága, váltakozó párkapcsolatok, megromlott családi kapcsolatok.)

Megfogalmazza konkrétan a tennivalókat;

- Megpróbál meggyőzéssel változtatni a szülők életvitelén; fogadóórák... stb.
  - Esetmegbeszélésre, családlátogatásra, fogadóórák szervezésére javaslatot tehet;
  - Súlyos esetekben javaslatot tesz alkohol, vagy kábítószer elvonó kezelésekre;
  - Javaslatot tesz:
    - rendszeres segély kiutalására,
    - ingyenes óvodai étkeztetésre
  - Családlátogatásra megy a csoportos óvónővel, családterapeutával;
  - Felveszi a kapcsolatot a gyámhatósággal, gyermekjóléti szolgálattal;
  - Javaslatot tesz karitatív szervezeteknél a rászorulókat támogatására, ezt szervezheti, lebonyolíthatja;
  - Legvégső esetben javaslatot tesz állami gondoskodásba vételről;
  - Szükség esetén, (súlyos helyzetben) szupervízió szervezését kérheti;
  - Folyamatosan figyelemmel kíséri a HHH gyermekek sorsát, ezekről feljegyzéseket készít;
- Végzett munkájáról rendszeresen beszámol a nevelőtestület előtt.

3.1.18. Óvodánk speciális szolgáltatásai

Zenés-tartásjavító tornát szervezünk a gyermekeknek heti egy alkalommal. (Mindkét óvodában igényelhető.)

Feltétel: a szülők jelezzék igényüket. A szolgáltatás ingyenes.

Zene-bona játékok

Szintén a szülők jelentkezési igénye alapján csoportközi szervezésben délután tartjuk (Kőrösi úti Óvoda). A szolgáltatás ingyenes.

Felekezeti hitoktatásra a Törvény által előírt feltételekkel a történelmi egyházaknak lehetőségük van. Feltétel; beiratkozásnál a szülők jelezzék felekezeti hovatartozásukat.

A szolgáltatás természetesen ingyenes.

Nyilatkozatok

Ezt a pedagógiai programot a Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete 2014. március 24-én tartott értekezletén elfogadta.

A nevelőtestület nevében:

Cegléd, 2014. március 24.

.....
Jedlicsekné Vágó Andrea

.....
Balog Istvánné

A Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola és Óvoda igazgatója, a pedagógiai programot jóváhagyom.

Cegléd, 2014. március 24.

.....
igazgató

A fentiek értelmében a pedagógiai program rendelkezései 2014. szeptember 1-jétől hatályba lépnek.

Cegléd, 2014. március 24.

.....
igazgató

MELLÉKLET

I. számú melléklet A szöveges értékelés kifejezéseinek táblázata

Az itt látható táblázat tájékoztató jellegű, az alkalmazott szövegek ettől kis mértékben eltérhetnek. A pontos szövegeket az alsós munkaközösségek éves munkatervei tartalmazzák.

1. évfolyam, első félév:

Magatartás

Társaihoz való viszony	Társaira pozitív hatású	Nem befolyásolható	Befolyásolható	Zavaró a viselkedése
Fegyelmzettsége	Szabályokat mindig betartja	Szabályokat általában betartja	A szabályok betartása olykor még nehezen megy	A szabályokat megszegi, nem tartja be

Szorgalom

Tanuláshoz való viszonya	Belső igény ösztönzi az ismeretszerzést	Szülői-, nevelői készítés kell az ismeretszerzéshez	Változó hozzáállás az ismeretszerzéshez	Hanyag hozzáállás az ismeretszerzéshez
Egyéni munka során	Kitartó, önálló, nem kér segítséget	Általában kitartó, kevés segítséget kér	Elkalandozik, gyakran igényel segítséget	Állandó segítség szükséges

Magyar nyelv és irodalom

Magyar olvasás

Beszédhanghallás	Optimálisan fejlett	Befejező szinten áll, néhány hangot téveszt	Haladó szintű, több hangot téveszt	Kezdő szintű, egyéni fejlesztés szükséges
Betűfelismerés	Minden tanult betűt felismer	Egy-két betűt felismerésnél téveszt	Segítséggel ismeri fel a betűket	Nem ismeri fel a betűket
Hangos olvasás	Jól érthető, meggyőző, hibátlan	Érthető, kevés hiba	Több hibával, nehezen olvas	Nem tud összeolvasni
Szövegértés (szavak, mondatok)	Rövid mondatokat megért, jelentését lerajzolja	Szavak jelentését megérti	Szavak jelentését tanítói irányítással képes megérteni	Önálló szövegértésre nem képes

Magyar írás

Íráskép, füzetkép	Szabályos, szép, tetszetős	Eléggé tetszetős, eléggé rendezett	Nem tetszetős, egyenetlen betűk, kissé rendezetlen	Változó, maszatos, kusza, rendezetlen
Másolás	Hibátlan	Néhány hibát vét	Több hibát vét	Igen sokat hibázik
Munkatempója	Lendületes	Megfelelő	Változó, kapkodó	Lassú
Önellenőrzése	Megbízható, pontos	Általában pontos	Többször pontatlan	Még nem megfelelően alakul

Idegen nyelv

Angol vagy német

Aktív, emlékezete kiváló, melyet a szavak, nyelvi formák gyors bevétele, azok tartós megőrzése és pontos felidézése jellemez	Aktív, érdeklődő, válaszai többnyire pontosak	Kevésbé aktív, figyelve változó, válaszai kevésbé pontosak	Figyelve gyakran elkalandozik, nehezen motiválható, szóbeli teljesítménye gyenge
--	---	--	--

Környezetismeret

Tájékozódó képesség a közvetlen környezetben	Biztos	Jó	Megfelelő	Bizonytalan
Élő és élettelen környezetünk ismerete	Biztos	Jó	Megfelelő	Bizonytalan

Matematika

Műveletek a tanult számkörben

Kiszámlálás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Bontás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Összeadás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Kivonás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít

Ének

Dallami, ritmikai elemek	Tetszetős ének, kiváló ritmus	Jó dallami, ritmikai elemek	Bizonyos dallami és/vagy ritmikai elemek hibásak	Dallami és/vagy ritmikai elemek általában hibásak
--------------------------	-------------------------------	-----------------------------	--	---

Rajz

Eszközhasználat	Biztos	Megfelelő	Bizonytalan	Változó
Ábrázolás, képi megjelenítés	Esztétikus	Kifejező	Elfogadható	Kidolgozatlan

Technika

Pontosság, tetszetősség	Pontos, gondos, tiszta munka	Kissé pontatlan, munkái eléggé tetszetősek	Pontatlan munka, nem eléggé tetszetős	Megszakítja vagy nem oldja meg a feladatot
-------------------------	------------------------------	--	---------------------------------------	--

Testnevelés

Játéktevékenység, szabálytartás	Örömteli, szabálytartó	Kedvvel teszi, jó szabálytartás	Visszahúzó, félénk, de jó szabálytartás	Közömbös, vagy nem szabálytartó
Kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)	Kiváló képességek	Jó képességek	Átlagos képességek	Kiemelt fejlesztésre szoruló képességek
Koordinációs képességek (a saját mozgás érzékelése, egyensúly, tempó)	Összerendezett, ügyes	Jó képességek, igyekvő	Változó, vagy lassabban reagál	Nem jó, fejlesztésre szorul

Néptánc

Mozgáskoordinációja harmonikus, szabályokat alkalmazza, táncban szívesen, aktívan vesz részt	Mozgáskoordinációja megfelelő, szabályokat betartja, táncban segítséggel vesz részt	Mozgáskoordinációja lassan fejlődik, szabályokat gyakran megszegi, táncban sokszor nem vesz részt	Szabályokat megszegi, táncban nem vesz részt
--	---	---	--

Hittan

A tanult vallásbeli ismereteket jól elsajátította	A tanult vallásbeli ismereteket megfelelő szinten tudja	A tanult vallásbeli ismeretek megszerzésében sok biztatásra szorul
---	---	--

1. évfolyam, év vége:

Magatartás

Társaihoz való viszony	Példamutató, segítőkész	Jó, alkalmazkodó	Változó	Zavaró a viselkedése
Fegyelmzettsége	Szabályokat mindig betartja	Szabályokat általában betartja	A szabályok betartása olykor még nehezen megy	A szabályokat megszegi, nem tartja be

Szorgalom

Tanuláshoz való viszony	Példamutató, fegyelmezett munkavégzés	Jó, igyekszik önállóan dolgozni	Változó hozzáállás az ismeretszerzéshez	Hanyag hozzáállás az ismeretszerzéshez
Iskolai munka során	Kitartó	Általában kitartó, kevés nevelői készítetés kell	Figyelme elkalandozik, gyakran igényel segítséget	Állandó segítség szükséges

Magyar nyelv és irodalom

Hangos olvasás	Folyékony, kifejező, hibátlan	Megfelelő, kevés hiba	Több hibával, nehezen olvas	Betűzgető, gyakran téveszt, fejlesztendő
Szövegértés	Kiemelkedő, pontos	Megfelelő, kevés hibát ejt	Bizonytalan, nem átgondolt, sok hibát ejt	Segítséggel tudja megoldani, fejlesztendő

Íráskép, füzetkép	Szabályos, szép, tetszetős	Időnként eltér a szabályostól, eléggé tetszetős, rendezett	Gyakran eltér a szabályostól, olvasható, de nem tetszetős	Szabálytalan, nehezen olvasható, rendezetlen, fejlesztendő
Íráshelyesség	Hibátlan	Néhány hibát vét	Gyakran hibázik	Figyelmetlenül, sok hibával ír, fejlesztendő
Írástempó	Lendületes	Megfelelő	Kicsit lassú	Nagyon lassú, fejlesztendő

Matematika

Számfogalom 20-ig	Kialakult, biztos	Kialakult, de néha téved	Bizonytalan, segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Összeadás, kivonás a 20-as számkörben	Gyors, önálló, hibátlan	Megfelelő, önálló, kevés hiba	Lassú, gyakran hibázik	Sok segítséggel gyengén teljesít
Nyitott mondatok, szöveges feladatok megoldása	Követi a tanult megoldási sorrendet, önállóan, hibátlanul megoldja	Képes a feladatok megértésére, kis segítséggel megoldja	A megoldás lépéseit ismeri, de önállóan még nem alkalmazza	Önállóan nem tudja megoldani, fejlesztendő

Környezetismeret

Tájékozódás a tanult ismeretekben	Biztos, ismereteit megbízhatóan fel tudja idézni	Megfelelő, ismereteit többnyire pontosan idézi fel	Bizonytalan, pontatlan, gyakran hibázik	Nehézkés, tudása hiányos, csak segítséggel képes az ismeretek felidézésére
-----------------------------------	--	--	---	--

Ének-zene

Dallami-, ritmikai elemek	Tetszetős, tiszta ének, pontos ritmus	A dallam többnyire jó, ritmust ritkán téveszt	A dallamot és a ritmust is segítséggel követi	A dallam- és a ritmuskövetésben is gyakran téveszt
---------------------------	---------------------------------------	---	---	--

Rajz- és vizuális kultúra

Ábrázolás, képi megjelenítés	Esztétikus, ügyesen, kifejezően ábrázol	Megfelelően, szívesen ábrázol	Elfogadható, nehezen fejezi ki magát	Kidolgozatlan, kifejezőmódja fejletlen, ábrázolási készsége lassan fejlődő
-------------------------------------	---	-------------------------------	--------------------------------------	--

Technika és életvitel

Eszközhasználat	Biztonságosan, helyesen használja	Megfelelő használatra törekszik	Bizonytalanul használja	Nehézked, sok segítségre szorul
Munkadarabjai	Pontosak, gondosan készíttetek, tiszták	Kissé pontatlanok, munkái eléggé tetszetősek	Pontatlanok, nem eléggé tetszetősek	Maszatosak, rendezetlenek

Testnevelés

Feladatvégzés	Ügyes, aktív, kitartó, fegyelmezett	Igyekvő, fegyelmezett	Bizonytalan, változó	Kialakulatlan, fejlesztendő
Játéktevékenység, szabálytartás	Örömteli, szabálytartó, sportszerű	Kedvvel teszi, szabálykövető	Elfogadható	Közömbös, nem szabálytartó

Néptánc

Mozgása zenére	Harmonikus	Rendezett	Megfelelő	Átlagos
Ritmusemlékezete	Hibátlan	Pontos	Kevés hibát vét	Elfogadható
Énekes játékokban	Szívesen vesz részt	Magabiztosan vesz részt	Figyelmesen vesz részt	Kötelességszerűen vesz részt

Hittan (Római katolikus/ Református/ Evangélikus)

A tanult vallásbeli ismereteket jól elsajátította	A tanult vallásbeli ismereteket megfelelő szinten tudja	A tanult vallásbeli ismereteket megszerzésében sok biztatásra szorul
---	---	--

Idegen nyelv (Angol/ Német)

Aktív, emlékezete kiváló, pontos	Aktív, érdeklődő, többnyire pontos	Aktivitása, figyelme változó, kevésbé pontos	Figyelmetlen, nehezen motiválható, tudása hiányos
----------------------------------	------------------------------------	--	---

2. évfolyam, első félév:

Magatartás

Társaihoz való viszonya	Társaira pozitív hatású	Nem befolyásolható	Befolyásolható	Zavaró a viselkedése
Fegyelmzettsége	Szabályokat mindig betartja	Szabályokat általában betartja	A szabályok betartása olykor még nehezen megy	A szabályokat megszegi, nem tartja be

Szorgalom

Tanuláshoz való viszonya	Belső igény ösztönzi az ismeretszerzést	Szülői-, nevelői készíttetés kell az ismeretszerzéshez	Változó hozzáállás az ismeretszerzéshez	Hanyag hozzáállás az ismeretszerzéshez
Egyéni munka során	Kitartó, önálló, nem kér segítséget	Általában kitartó, kevés segítséget kér	Elkalandozik, gyakran igényel segítséget	Állandó segítség szükséges

Magyar nyelv és irodalom

Magyar olvasás

Beszédhanghallás	Optimálisan fejlett	Befejező szinten áll, néhány hangot téveszt	Haladó szintű, több hangot téveszt	Kezdő szintű, egyéni fejlesztés szükséges
Betűfelismerés	Minden tanult betűt felismer	Egy-két betűt felismerésnél téveszt	Segítséggel ismeri fel a betűket	Nem ismeri fel a betűket
Hangos olvasás	Jól érthető, meggyőző, hibátlan	Érthető, kevés hiba	Több hibával, nehezen olvas	Nem tud összeolvasni
Szövegértés (szavak, mondatok)	Rövid mondatokat megért, jelentését lerajzolja	Szavak jelentését megérti	Szavak jelentését tanítói irányítással képes megérteni	Önálló szövegértésre nem képes

Magyar írás

Íráskép, füzetkép	Szabályos, szép, tetszetős	Eléggé tetszetős, eléggé rendezett	Nem tetszetős, egyenetlen betűk, kissé rendezetlen	Változó, maszatos, kusza, rendezetlen
Másolás	Hibátlan	Néhány hibát vét	Több hibát vét	Igen sokat hibázik
Munkatempója	Lendületes	Megfelelő	Változó, kapkodó	Lassú
Önellőrzése	Megbízható, pontos	Általában pontos	Többször pontatlan	Még nem megfelelően alakul

Idegen nyelv

Angol vagy német

Aktív, emlékezete kiváló, melyet a szavak, nyelvi formák gyors bevétele, azok tartós megőrzése és pontos felidézése jellemez	Aktív, érdeklődő, válaszai többnyire pontosak	Kevésbé aktív, figyelve változó, válaszai kevésbé pontosak	Figyelve gyakran elkalandozik, nehezen motiválható, szóbeli teljesítménye gyenge
--	---	--	--

Környezetismeret

Tájékozódó képesség a közvetlen környezetben	Biztos	Jó	Megfelelő	Bizonytalan
Élő és élettelen környezetünk ismerete	Biztos	Jó	Megfelelő	Bizonytalan

Matematika

Műveletek a tanult számkörben

Kiszámlálás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Bontás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Osszeadás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít
Kivonás	Önálló, hibátlan	Önálló, kevés hiba	Segítséggel is sok hiba	Sok segítséggel gyengén teljesít

Ének

Dallami, ritmikai elemek	Tetszetős ének, kiváló ritmus	Jó dallami, ritmikai elemek	Bizonyos dallami és/vagy ritmikai elemek hibásak	Dallami és/vagy ritmikai elemek általában hibásak
--------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	---	--

Rajz

Eszközhasználát	Biztos	Megfelelő	Bizonytalan	Változó
Ábrázolás, képi megjelenítés	Esztétikus	Kifejező	Elfogadható	Kidolgozatlan

Technika

Pontosság, tetszetősség	Pontos, gondos, tiszta munka	Kissé pontatlan, munkái eléggé tetszetősek	Pontatlan munka, nem eléggé tetszetős	Megszakítja vagy nem oldja meg a feladatot
-------------------------	-------------------------------------	---	--	---

Testnevelés

Játéktevékenység, szabálytartás	Örömteli, szabálytartó	Kedvvel teszi, jó szabálytartás	Visszahúzó, félénk, de jó szabálytartás	Közömbös, vagy nem szabálytartó
Kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)	Kiváló képességek	Jó képességek	Átlagos képességek	Kiemelt fejlesztésre szoruló képességek
Koordinációs képességek (a saját mozgás érzékelése, egyensúly, tempó)	Összerendezett, ügyes	Jó képességek, igyekvő	Változó, vagy lassabban reagál	Nem jó, fejlesztésre szorul

Néptánc

Mozgáskoordinációja harmonikus, szabályokat alkalmazza, táncban szívesen, aktívan vesz részt	Mozgáskoordinációja megfelelő, szabályokat betartja, táncban segítséggel vesz részt	Mozgáskoordinációja lassan fejlődik, szabályokat gyakran megszegi, táncban sokszor nem vesz részt	Szabályokat megszegi, táncban nem vesz részt
--	---	---	--

Hittan

A tanult vallásbeli ismereteket jól elsajátította	A tanult vallásbeli ismereteket megfelelő szinten tudja	A tanult vallásbeli ismeretek megszerzésében sok biztatásra szorul
---	---	--

II. számú melléklet

Óratervi táblák 2013. szeptembertől kimenő rendszerben

Idegen nyelvi tagozat, amely angol vagy német nyelvvel valósul meg. (An, Ne)

ált_isk_német	1	2	3	4	5	6	7	8
Kötelező óratervi óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Összesen	23,0 óra	25,0 óra	24,0 óra	26,5 óra	28,0 óra	28,0 óra	30,0 óra	30,0 óra
Törvényi maximum	24,0 óra	25,0 óra	24,0 óra	26,5 óra	28,0 óra	28,0 óra	31,5 óra	31,0 óra
biológia (biológia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
egészségtan (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra
éneke-zene (éneke-zene)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
fizika (fizika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
földrajz (földrajz)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
hittelem (hittelem és erkölcsi)	1 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott
hon- és népismeret (hon- és népismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
informatika (informatika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott
kémia (kémia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
környezetismeret (környezetismeret)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	8,0 óra	8,0 óra	7,5 óra	7,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra

matematika (matematika)	4,0 óra	4,0 óra	3,5 óra	3,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,5 óra	3,5 óra
médiaismeret (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra
néptánc (egyéb)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
osztályfőnöki (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	0,5 óra
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
tánc és dráma (tánc és dráma)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
technika és életvitel (technika)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1 óra bontott	1 óra bontott
természetismeret (természetismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
testnevelés (testnevelés)	4,0 óra	4,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	2,5 óra
történelem és állampolgári ismeretek (történelem)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra
idegen nyelv	1 óra bontott	2 óra bontott	2,5 óra bontott	4 óra bontott	4,5 óra bontott	4,5 óra bontott	5 óra bontott	5 óra bontott

Normál tantervű osztály óraterve (No)

ált_isk_normál	1	2	3	4	5	6	7	8
Kötelező óratervi óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Összesen	22,0 óra	23,0 óra	23,5 óra	26,0 óra	26,5 óra	27,0 óra	29,0 óra	29,5 óra
Törvényi maximum	24,0 óra	25,0 óra	25,0 óra	26,5 óra	28,0 óra	28,0 óra	31,5 óra	31,5 óra
biológia (biológia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
egészségtan (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra
éneke-zene (éneke-zene)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
fizika (fizika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
földrajz (földrajz)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
hit (hit és erkölcs)	1 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott
hon- és népismeret (hon- és népismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
informatika (informatika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott
kémia (kémia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
környezetismeret (környezetismeret)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	8,0 óra	8,0 óra	8,0 óra	7,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra
matematika (matematika)	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra
médiaismeret (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra

néptánc (egyéb)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
osztályfőnöki (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra
tánc és dráma (tánc és dráma)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
technika és életvitel (technika)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra bontott	1,0 óra bontott
természetismeret (természetismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
testnevelés (testnevelés)	4,0 óra	4,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra
történelem és állampolgári ismeretek (történelem)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra
idegen nyelv	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott

Testnevelés tagozat óraterve (Te)

ált_isk_testnevelés	1	2	3	4	5	6	7	8
Kötelező óratervi óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Összesen	22,0 óra	23,0 óra	24,5 óra	27,0 óra	28,0 óra	28,5 óra	29,5 óra	30,0 óra
Törvényi maximum	24,0 óra	25,0 óra	25,0 óra	27,5 óra	28,5 óra	28,5 óra	32,0 óra	32,0 óra
biológia (biológia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
egészségtan (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra
énekezen (énekezen)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
fizika (fizika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
földrajz (földrajz)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
hit (hit és erkölcsen)	1 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott
hon- és népismeret (hon- és népismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
informatika (informatika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott
kémia (kémia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
környezetismeret (környezetismeret)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	8,0 óra	8,0 óra	8,0 óra	7,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra
matematika (matematika)	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,0 óra	3,0 óra
médiaismeret (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra
néptánc (egyéb)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra

osztályfőnöki (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra
tánc és dráma (tánc és dráma)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
technika és életvitel (technika)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra bontott	1,0 óra bontott
természetismeret (természetismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
testnevelés (testnevelés)	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,5 óra bontott	4,5 óra bontott	4,5 óra bontott	4,5 óra bontott
történelem és állampolgári ismeretek (történelem)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra
idegen nyelv	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott	3 óra bontott

A 2010-től felmenő rendszerben Normál (N2) osztályok óraterve

ált_isk_normál_2010_szept-től	1	2	3	4	5	6	7	8
Kötelező óratervi óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Összesen	23,0 óra	25,0 óra	25,0 óra	26,5 óra	27,5 óra	28,0 óra	30,0 óra	30,5 óra
Törvényi maximum	24,0 óra	25,0 óra	25,0 óra	26,5 óra	28,0 óra	28,0 óra	31,5 óra	31,5 óra
biológia (biológia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
egészségtan (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra
éneke-zene (éneke-zene)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
fizika (fizika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
földrajz (földrajz)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
hit (hit és erkölcsi)	1 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott	2 óra bontott
hon- és népismeret (hon- és népismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
informatika (informatika)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott
kémia (kémia)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,5 óra	1,5 óra
környezetismeret (környezetismeret)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	8,0 óra	8,0 óra	7,5 óra	7,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra
matematika (matematika)	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,5 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra
médiaismeret (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra
néptánc (egyéb)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra

osztályfőnöki (egyéb)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,5 óra	1,0 óra	1,0 óra
tánc és dráma (tánc és dráma)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,5 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
technika és életvitel (technika)	1,0 óra	1,0 óra	0,5 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra	1,0 óra
természetismeret (természetismeret)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	0,0 óra	0,0 óra
testnevelés (testnevelés)	4,0 óra	4,0 óra	4,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra	3,0 óra
történelem és állampolgári ismeretek (történelem)	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	0,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra	2,0 óra
idegen nyelv	1 óra	2 óra bontott	3 óra bontott	4 óra bontott	4 óra bontott	4 óra bontott	4 óra bontott	4 óra bontott

A Gábor Áron Tagiskola óraterve (K jelű óraterv)

Kocsér (K)	1	2	3	4	5	6	7	8
Kötelező heti óratervi óraszám	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Összesen	23	24	24	25,5	27,5	27,5	31	31
angol nyelv (angol nyelv)	0 óra	1 óra	2 óra	3 óra	4 óra	4 óra	4 óra	4 óra
biológia (biológia)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1,5 óra	1,5 óra
egészségtan (egyéb)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0,5 óra	0 óra	0 óra
éneke-zene (éneke-zene)	1 óra	1,5 óra	1 óra	1 óra	0,5 óra	0,5 óra	1 óra	1 óra
fizika (fizika)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1,5 óra	1,5 óra
földrajz (földrajz)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1,5 óra	1,5 óra
hittelem (hittelem és erkölcszem)	1 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra
honor- és népismeret (honor- és népismeret)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0,5 óra	0,5 óra	0 óra	0 óra
informatika (informatika)	0 óra	0 óra	0,5 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott	1 óra bontott
kémia (kémia)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1,5 óra	1,5 óra
környezetismeret (környezetismeret)	1 óra	1 óra	1,5 óra	1,5 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	9 óra	8,5 óra	7,5 óra	7,5 óra	5 óra	5 óra	4,5 óra	4,5 óra
matematika (matematika)	5,5 óra	5 óra	4,5 óra	4,5 óra	4 óra	4 óra	4 óra	4 óra
médiaismeret (egyéb)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0,5 óra
modul (egyéb)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0,5 óra	0 óra

osztályfőnöki (egyéb)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,5 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1,5 óra	1 óra	1 óra	1 óra
tánc és dráma (tánc és dráma)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	0,5 óra	0,5 óra	0 óra	0 óra
technika és életvitel (technika)	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra
természetismeret (természetismeret)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	2 óra	2 óra	0 óra	0 óra
testnevelés (testnevelés)	3 óra	3 óra	3 óra	3 óra	3 óra	3 óra	3 óra	3 óra
történelem és állampolgári ismeretek (történelem)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1,5 óra	1,5 óra	2 óra	2 óra

Felmenő rendszerben a osztályok a Kocséri tagiskola nélkül

	1.						2.						3.						4.					
	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012
2012/2013					1.abc						2.abc						3.abc		4.a	4.b	4.c	4.t		
2013/2014					1.abc	1.abc					2.abc						3.abc							4.abc
2014/2015					1.abc	1.abc						2.abc					3.abc							4.abc
2015/2016					1.abc	1.abc						2.abc						3.abc						4.abc
2016/2017					1.abc	1.abc						2.abc						3.abc						4.abc
2017/2018					1.abc	1.abc						2.abc						3.abc						4.abc
2018/2019																								
2019/2020																								

	5.						6.						7.						8.					
	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012	Né	Ag	No	Te	N2	NAT 2012
2012/2013	5.a	5.bc	5.d	5.t			6.a	6.b	6.c	6.t			7.a	7.b	7.c	7.t			8.a	8.b	8.c	8.t		
2013/2014						5.abct	6.a	6.bc	6.d	6.t			7.a	7.b	7.c	7.t			8.a	8.b	8.c	8.t		
2014/2015						5.abc						6.abct	7.a	7.bc	7.d	7.t			8.a	8.b	8.c	8.t		
2015/2016						5.abc						6.abc						7.abct	8.a	8.bc	8.d	8.t		
2016/2017						5.abc						6.abc						7.abc						8.abct
2017/2018						5.abc						6.abc						7.abc						8.abc
2018/2019																								
2019/2020																								

III. számú melléklet

Óvodai napirendek

Időpont	3-4 évesek tevékenysége	
6.00-tól 11.30-ig	Játék és szabadidős tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban /párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység/	
	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/	
	Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése	
	Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában	
	Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás /teremben, tornateremben, vagy a szabadban/	
	Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn	

	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	
	Gondozási feladatok: tisztálkodás, öltözködés, étkezés/	
11.30-tól 15.20-ig	Gondozási feladatok /öltözködés, tisztálkodás, étkezés/	
	Pihenés	
15.20-tól 17.00-ig	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/ Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenységek a szülők érkezéséig/	
		
		

Időpont

4-5 évesek tevékenysége

	Játék és szabadidős tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban /párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység/	
	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/	
	Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése	
6.00-tól 11.45-ig	Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában	
	Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás /teremben, tornateremben, vagy a szabadban/	
	Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn	
	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	

	Gondozási feladatok: tisztálkodás, öltözködés, étkezés/	
11.45-től 15.10-ig	Gondozási feladatok /öltözködés, tisztálkodás, étkezés/	
	Pihenés	
15.10-től 17.00-ig	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/ Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenységek a szülők érkezéséig/	
		
		

Időpont

6-7 évesek tevékenysége

	Játék és szabadidős tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban /párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység/	
	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/	
	Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése	
6.00-tól 12.00-ig	Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában	
	Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás /teremben, tornateremben, vagy a szabadban/	
	Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn	
	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	

	Gondozási feladatok: tisztálkodás, öltözködés, étkezés/	
12.00-től 15.00-ig	Gondozási feladatok /öltözködés, tisztálkodás, étkezés/	
	Pihenés	
15.00-től 17.00-ig	Gondozási feladatok /tisztálkodás, étkezés, öltözés/ Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenységek a szülők érkezéséig/	